

Raftul Denisei

„Naghib Mahfuz îmbină în mod strălucit mitul şi povestea de dragoste."
Seattle Times

Naghib Mahfuz

Rhadopis din Nubia

roman

HUMANITAS fiction

Tânărul faraon Merenra se îndrăgostește de curtezana Rhadopis, o fată de la țară ambițioasă, de o frumusețe uimitoare, devenită curtezana cea mai râvnită din regat, în palatul căreia se reunesc bărbații de vază ai Egiptului: artiști, dregători, cărturari, oșteni. Petrecerile ei cu muzică, dans și dezbateri filozofice au loc seară de seară, în timp ce Egiptul este măcinat de tensiuni politice. Marii preoți, o forță redutabilă prin influența pe care o au asupra cugetelor și inimilor oamenilor, dețin jumătate din pământurile țării. Faraonul, recent urcat pe tron, este hotărât să îi înfrunte, să își impună autoritatea și să câștige poporul de partea sa. „Ce folos au cei puternici din ceea ce au dobândit cu forța? Ce fac cu avuția cei ce s-au muncit să o obțină? Cu ce s-au ales cei puternici din puterea lor? Nu sunt toate acestea ca praful spulberat de vânt? Puterea poate fi nebunie, înțelepciunea o greșeală, și bogăția, egoism", spune unul dintre personajele romanului, considerând că arta și frumusețea sunt singurele valori care dăinuie. Dar, când frumusețea capătă chip uman, totul se poate nărui.

Raftul Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

NAGHIB MAHFUZ

Rhadopis din Nubia

Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

HUMANITAS
fiction

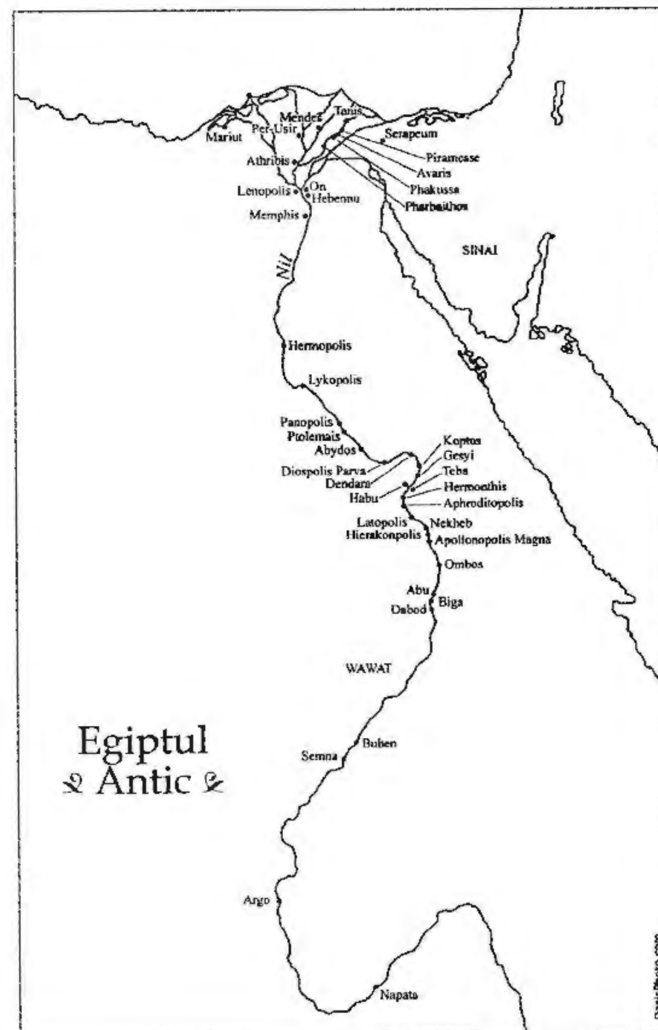
Redactor
IOANA VÎLCU

Coperta
ANGELA ROTARU

NAGHIB MAHFUZ
RHADOPIS

First published in Arabic in 1982 as *Rhadopis*.
Translated into Romanian by arrangement with the American University in Cairo Press.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAHFUZ, NAGHIB
Rhadopis din Nubia / Naghib Mahfuz ; trad.: Irina Vainovski-Mihai. –București: Humanitas Fiction, 2011
ISBN 978-973-689-434-3
I. Vainovski, Irina (trad.)
821.412-31=135.1

Sărbătoarea Nilului

Prima rază a zorilor se întrezărea la orizont în acea dimineață a lunii Bashans de acum patru mii de ani. Marele preot al templului zeului Sotis își ridică privirea ostenită spre cer. Nu închisese ochii toată noaptea.

Când zări în sfârșit că Sirius sclipea în înalturi prevestind de bine, chipul i se lumină de bucurie și inima îi tresări de fericire. Se aruncă în genunchi pe dalele preacurate ale templului în semn de mulțumire și recunoștință, strigând din adâncul sufletului că chipul zeului Sotis s-a arătat în ceruri ca să le vestească celor din Vale revărsarea sacrului Nil, ce purta cu sine milostenia. Chemarea lui plăcută îi deșteptă pe cei adormiți, care-și pierdură somnul bucuroși și își înălțară toți fețele spre cer să privească steaua sacră. Apoi repetară incantația preotului cu inimile pline de recunoștință și bucurie. Ieșiră din case și se îndreptară în grabă spre malul Nilului să vadă primul val ce avea să le aducă binecuvântarea și bunăstarea. Glasul preotului lui Sotis răsuna în aerul încremenit al Egiptului anunțând vestea cea bună întregului Sud: „Sărbătoriți Nilul cel sacru!" Și-au făcut boccelele și, împovărați sau aproape fără nimic, au pornit din Teba și Memphis, Harmunet și Sout și Khmunu spre Abu. Carele brăzdau Valea, bărcile despicau valurile.

Abu era capitala Egiptului. Clădirile sale semețe se înălțau pe socluri de granit. Printre ele se arcuiau fertile dunele de nisip pe care se așternuse mâlul fermecat. În el prinseseră

rădăcini duzi, acacia, palmieri mari şi pitici, crescuseră legume, verdeţuri şi trifoi, se întinseseră viţe-de-vie, păşuni pline de turme şi grădini cu ape susurânde. Porumbei şi turturele zburau pe cer. Adierea vântului purta miresmele mirodeniilor şi ale florilor, iar privighetorile le răspundeau în triluri celorlalte păsări cântătoare.

În câteva zile mulţimea pornită la drum năpădi întregul Abu şi cele două insule ale sale, Biga şi Bilaq. Casele se umpleau de musafiri, corturile se ridicau înghesuite prin scuaruri, străzile se sufocau de mulţimea care mergea în sus şi în jos, de grupurile de muzicanţi, cântăreţi şi dansatori, pieţele erau înţesate de vânzători şi cumpărători, faţadele caselor erau împodobite cu flamuri şi ramuri de măslin. Oamenii îşi ţintuiau cu uimire privirile pe săbiile lungi şi uniformele cu broderii sclipitoare ale gărzilor din insula Bilaq. Grupuri de evlavioşi se îndreptau în grabă spre templul lui Sotis şi cel al Nilului să facă jurăminte şi să aducă ofrande. Imnurile rapsozilor se întrepătrundeau cu răcnetele beţivilor. În atmosfera de obicei liniştită din Abu se dezlănţuiau bucuria şi petrecerile.

Sosi şi ziua sărbătorii. Porniră toţi în aceeaşi direcţie pe drumul lung, desfăşurat între palatul lui Faraon şi colina pe care se înălţa templul Nilului. Respiraţiile lor fierbinţi încinseseră aerul, pământul se încovoiase sub greutatea lor. De teamă că nu o să aibă loc pe pământ, unii urcaseră în bărci, ridicaseră pânzele şi porniseră spre colina unde se găsea templul, înălţând imnuri Nilului în sunet de fluier şi liră, dansând în ritmul tamburinelor.

Soldaţii cu lăncile aţintite flancau drumul cel mare. Din loc în loc se înălţau statuile în mărime naturală ale regilor din Dinastia a Şasea, a moşilor şi strămoşilor lui Faraon. Cei aflaţi mai aproape puteau vedea statuile faraonilor Userkara, Teti I, Pepi I, Nemtyemsaf I şi Pepi II.

Toate acele glasuri se înălţau în aer, se contopeau şi deveneau un tumult ca valurile oceanului învolburat, încât nu se mai distingea nimic din vacarmul atotcuprinzător. Şi totuşi, câte un glas impunător se desprindea uneori din toată larma. Unul striga „Slavă zeului Sotis care ne-a adus bunăstarea!“, iar altul „Slavă Nilului sacru, zeul care ne aduce viaţa şi rodnicia pe pământ!“. Ici-colo se înălţau glasuri care cereau vin de Mariut şi mied de Abu, îndemnând la veselie şi uitare.

Câţiva oameni stăteau laolaltă şi şuşoteau între ei. Pe chipuri li se citea nobleţea şi îmbelşugarea. Unul dintre ei ridică din sprâncene mirat şi gânditor:

— Câţi faraoni n-au privit la o mulţime ca aceasta şi nu au asistat la o asemenea zi măreaţă! Şi apoi s-au dus toţi, ca şi cum nici n-ar fi fost, ca şi cum nici n-ar fi zărit nimic, ca şi cum inimile nu le-ar fi bătut niciodată.

— Într-adevăr, îi răspunse altul, s-au dus să cârmuiască o lume mai falnică decât cea de aici, s-au dus acolo unde o să ajungem cu toţii. Uită-te la rangul pe care îl deţin... Câţi îl vor avea în generaţiile următoare, înflăcăraţi de aceleaşi speranţe şi bucurii care fac să ne tresalte inima astăzi? Ne vor pomeni oare aşa cum îi pomenim noi pe ei?

— Poate merităm mai mult decât să fim pomeniţi de cei ce vor veni... De nu ar exista moartea...

— Dar poate Valea să cuprindă toate generaţiile care s-au dus? Moartea e un lucru la fel de firesc ca viaţa. Ce preţ are veşnicia atâta timp cât ne săturăm după ce am fost înfometaţi, îmbătrânim după ce am fost tineri, după bucurie ne copleşeşte deznădejdea?

— Oare cum o fi viaţa în lumea lui Osiris?

— Ai răbdare şi o să afli cât de curând...

Deodată interveni altul cu glasul tulburat:

— E prima oară când zeii îmi oferă cinstea să-l văd pe Faraon.

Prietenul lui îi răspunse:
— Eu l-am mai văzut. Chiar în locul acesta, în ziua măreaţă a înscăunării, acum câteva luni.
— Ia priveşte statuile măreţilor lui străbuni!
— O să vezi că seamănă cu bunicul lui, Nemtyemsaf I.
— Cât e de frumos!
— Chiar aşa... Chiar aşa... Faraon e un tânăr chipeş. Trupul lui semeţ şi chipul lui încântător nu au pereche.
Un bărbat din grup îl întrebă:
— Şi cum crezi că va fi pomenită domnia lui? Cu obeliscuri şi temple, sau ne vor aminti de ea invaziile din Nord şi din Sud?
— Am presimţirea că va fi cazul cel din urmă.
— De ce?
— E un tânăr tare viteaz.
Celălalt dădu din cap a îndoială şi zise:
— Din câte se spune, tinereţea lui e nesăbuită şi Maiestatea Sa are porniri brutale, e iubăreţ şi risipitor, îi place măreţia şi se stârneşte din senin ca furtuna.
Cel ce îi ascultase până atunci chicoti şi interveni în şoaptă:
— Şi ce-i de mirare? Nu sunt toţi egiptenii iubăreţi şi risipitori, nu le place tuturor măreţia? De ce Faraon ar fi altfel?
— Ar fi mai bine să taci. Nu ştii nimic. N-ai aflat că i-a înfruntat pe preoţi din prima zi când s-a urcat pe tron? Vrea bani ca să ridice palate şi să sădească grădini, iar preoţii cer toată partea ce se cuvine zeilor şi templelor. Înaintaşii regelui celui tânăr le-au oferit preoţilor putere şi bogăţie, dar el e hrăpăreţ.
— Chiar e o mare mâhnire ca regele să-şi înceapă domnia cu o asemenea înfruntare.
— Într-adevăr. Şi nu uita că Khnumhotep, prim-ministrul şi marele preot, e un om de nezdruncinat, cu o voinţă de fier. Şi pe urmă mai e şi preotul din Memphis, oraşul

acela falnic a cărui strălucire a început să pălească sub dinastia aceasta venerabilă.
Bărbatul tresări la auzul acestei veşti care îi ajungea pentru prima dată la urechi şi zise:
— Atunci să-i rugăm pe zei să le dea oamenilor înţelepciune, răbdare şi prudenţă.
— Aşa să fie, aşa să fie, îngânară ceilalţi din adâncul inimii.
Unul dintre cei de faţă se întoarse spre Nil, apoi îi dădu un cot celui de alături:
— Uită-te spre fluviu, prietene! A cui o fi corabia aceea frumoasă ce vine dinspre insula Biga? Zici că-i soarele ce răsare la orizont.
Prietenul lui îşi întoarse capul spre fluviu şi zări o corabie minunată, nici mare, nici mică, verde la culoare, de parcă era o insulă plină de verdeaţă plutind pe ape. Umbrarul de pe ea părea înalt chiar şi din depărtare, dar ochiul nu putea ghici cine era înăuntru. În vârful catargului flutura o velă imensă, iar de o parte şi de alta, cu o cadenţă solemnă, sute de braţe puneau în mişcare vâslele. Bărbatul murmură uimit:
— Poate e a vreunui om înstărit din Biga.
Un bărbat le auzi vorbele, îi contră din priviri şi le spuse:
— Pot să pun rămăşag că nu sunteţi din partea locului, domnilor.
Cei doi izbucniră în râs şi unul din ei îi explică:
— Ai ghicit, stimatul meu domn. Suntem din Teba, doi bărbaţi din miile de oameni pe care slăvita sărbătoare i-a îndemnat din toate ţinuturile spre capitală. Corabia aceasta e a vreunui om de vază de-al vostru?
Necunoscutul zâmbi misterios şi îi mustră agitându-şi degetul arătător:
— Liniştiţi-vă, dragii mei domni, corabia nu e a vreunuia dintre bărbaţii noştri, ci a unei femei... Chiar aşa, e a unei femei bogate şi frumoase pe care o cunosc prea bine

oamenii din Abu şi din cele cele două insule ale sale, Biga şi Bilaq.

— Şi cine o fi femeia aceasta?

— Rhadopis... Fermecătoarea Rhadopis, regina tuturor inimilor şi pasiunilor, îi explică bărbatul, apoi arătă cu braţul spre insula Biga şi adăugă: Stă acolo, în minunatul ei palat alb. Acela e ţinta celor care o iubesc şi o admiră. Acolo se întrec să-i intre în graţii şi să-i câştige bunăvoinţa. Poate o să aveţi norocul să o vedeţi. Zeii să vă ferească inimile de pierzanie.

La fel ca mulţi alţii, cei doi bărbaţi îşi întoarseră privirea spre corabie. Cu feţele încordate de uimire, se uitau cum se apropie încet de mal, în timp ce bărcile se retrăgeau în grabă ca să-i facă loc. Pe măsură ce înainta, dispărea puţin câte puţin în spatele colinei pe care se afla templul Nilului: mai întâi nu s-a mai zărit prora, apoi umbrarul. Când ajunse în cele din urmă la chei, se mai vedeau doar vârful catargului şi o bucată din pânză care flutura ca o flamură a iubirii, adumbrind inimi şi suflete.

În scurt timp, pe mal apărură patru nubieni care deschiseră drumul prin marea de oameni, iar în urma lor păşeau alţi patru purtând pe umeri un palanchin somptuos, aşa cum au numai prinţii şi cei de neam ales. În palanchin şedea o tânără de o frumuseţe copleşitoare, sprijinindu-şi spatele de perne şi odihnindu-şi braţul cu pielea delicată pe o altă pernă. În mâna dreaptă ţinea un evantai din pene de struţ, iar ochii săi frumoşi străluceau cu trufie spre orizontul îndepărtat, somnoroşi şi visători, gata să copleşească orice fiinţă. Micul alai înaintă agale sub privirile pline de încântare ale tuturor. Când ajunse în primul rând al mulţimii adunate acolo, femeia îşi înclină uşor gâtul de gazelă şi buzele-i trandafirii rostiră cuvinte pe care oricine ar fi dorit să le audă. Sclavii se opriră şi încremeniră ca nişte statui de bronz. Femeia îşi sprijini iar spatele de pernă şi se cufundă din nou

în visele de dinainte, în aşteptarea alaiului lui Faraon, pe care, fără îndoială, venise să îl vadă.

Nu i se zărea decât partea de sus a trupului. Cei norocoşi îi puteau vedea părul negru ca tăciunele, o diademă înnegurată în jurul chipului rotund şi luminos, împodobit cu benţiţe de mătase lucioasă şi revărsat pe umeri. Avea obrajii ca doi trandafiri abia înfloriţi, iar gura delicat întredeschisă îi dezvăluia dinţii asemenea unor petale de iasomie licărind la soare sub o boltă de garoafe. În ochii ei negri, mari şi visători licărea acea privire pe care iubirea o recunoaşte precum făptura îşi recunoaşte creatorul. Nu se mai văzuse niciodată un asemenea chip în care frumuseţea să-şi găsească sălaşul statornic.

Înfăţişarea ei îi vrăjea pe toţi, încingea inimile istovite ale celor bătrâni. Ocheade de foc irupeau spre ea din toate părţile, şi, de ar fi întâlnit în cale o stâncă, ar fi topit-o pe loc. Femeile o ţintuiau cu priviri înciudate, şuşoteau şi vorbele celor din jur erau purtate mai departe din gură în gură:

— Ce femeie fermecătoare...

— Rhadopis. Se spune că ea e stăpâna insulei.

— O frumuseţe copleşitoare. Nici o inimă nu-i poate rezista.

— Nu le aduce decât necazuri celor ce o văd.

— Ai dreptate. Numai ce am zărit-o, şi sufletul mi s-a tulburat amarnic. Am simţit apăsarea unei tiranii crunte şi m-a cuprins o frământare diabolică, inima respingând tot ce aveam înaintea mea, biruită de dezamăgire şi de o umilire nesfârşită.

— Ce păcat... Căci eu o văd ca pe o întruchipare a fericirii demnă să fie adorată.

— Nu e decât un venin ucigător!

— Suntem prea slabi să rezistăm unei asemenea frumuseţi răpitoare.

— Zeii să se milostivească de cei ce se îndrăgostesc de ea...

— Nu ştii că iubiţii ei sunt din floarea bărbaţilor acestui regat?

— Chiar aşa?

— Celor de vază le este impus s-o iubească, de parcă ar fi o îndatorire faţă de ţară.

— Palatul ei cel alb a fost construit de strălucitul arhitect Heni.

— Iar Ani, guvernatorul insulei Biga, l-a mobilat cu cele mai alese lucruri din Memphis şi Teba.

— Minunat... Minunat...

— Şi Henfer, sculptorul măiestru, i-a făcut statuile şi i-a împodobit pereţii.

— Da... da... Şi obiectele de preţ din palat au fost dăruite de comandantul Tahu, mai-marele gărzii lui Faraon.

— Dar dacă toţi se întrec să-i cucerească inima, cine e fericitul pe care îl va alege?

— Chiar crezi că există un om fericit în oraşul nostru năpăstuit?

— Eu nu cred că femeia aceasta o să iubească vreodată.

— De unde ştii?... Poate o să se îndrăgostească de vreun sclav sau de vreun animal.

— Nicidecum. E nemăsurat de puternică prin frumuseţea ei. Ce nevoie are puterea de iubire?

— Ia uite ce privire arogantă şi severă are. N-a gustat încă iubirea.

O femeie care le auzise discuţia interveni mânioasă:

— Nu e decât o dansatoare. Crescută ca o depravată şi o neruşinată. De mică s-a dedat la fapte necuviincioase şi ispite. S-a desăvârşit în arta boielii şi acum se arată cu nurii ăştia mincinoşi.

Dar cuvintele ei au fost mult prea grele pentru unul dintre bărbaţii vrăjiţi:

— Fie-ţi teamă de zei, femeie. Oare n-ai aflat că frumuseţea ei nemaipomenită nu e singura podoabă pe care i-au oferit-o zeii? Că Toth nu s-a zgârcit când a înzestrat-o cu lumina înţelepciunii şi a ştiinţei?

— Ba nu... Ba nu... De unde la ea atâta înţelepciune şi ştiinţă când îşi duce viaţa ademenind bărbaţi?

— În fiecare seară la palatul ei se strâng dregători de seamă şi înţelepţi, şi artişti. Păi atunci nu e de mirare să fie, aşa cum se zice, printre cei ce înţeleg cel mai bine ce înseamnă înţelepciunea, printre cei ce se pricep cel mai bine la treburile dregătoriei, printre cei ce gustă cel mai bine arta.

— Câţi ani are? întrebă cineva.

— Se zice că a împlinit treizeci de ani.

— Peste poate să aibă mai mult de douăzeci şi cinci.

— Să aibă cât o avea. Căci frumuseţea ei fragedă şi cuceritoare e menită să nu se veştejească niciodată.

Dar cel curios continuă cu întrebările:

— Unde a copilărit? Ce obârşie are?

— Doar zeii ştiu... Pentru mine e ca şi cum s-ar fi aflat dintotdeauna în palatul ei alb de pe insula Biga.

O femeie ciudată, cu spatele încovoiat ca un arc, sprijinită într-un toiag, îşi croi drum printre oamenii îngrămădiţi unii lângă alţii. Avea părul alb şi în neorânduială, dinţii ca nişte colţi îngălbeniţi şi nasul coroiat. De sub sprâncenele groase şi încărunţite ochii îi săgetau cu priviri fioroase. Era îmbrăcată cu un *gilbab*[1] larg şi lung, legat la brâu cu o sfoară.

— E Daam, e Daam, vrăjitoarea! strigară cei ce o zăriră.

Nici nu se sinchisi de ei şi-şi văzu de drum târşâindu-şi picioarele slăbănoage. Pretindea că poate vedea lumea celor nevăzute, că poate dezvălui viitorul. Îşi înfăţişa puterile miraculoase primind în schimb câte un argint. Cei din jur fie se temeau de ea, fie o batjocoreau. Când îi apăru un tânăr

1 Veşmânt tradiţional larg şi lung. (N. tr.)

în cale, vrăjitoarea se oferi să-i ghicească viitorul. Acesta nu se împotrivi. Nici nu avea cum, era beat criță, se împleticea, abia se ținea pe picioare. Îi dădu un bănuț de argint și-i aruncă o privire somnoroasă.

— Câți ani ai, băiete? se interesă ea cu o voce hodorogită.

— Douăsprezece pocale, îi răspunse el fără să-și dea seama ce zice.

Mulțimea izbucni în hohote de râs. Mânioasă, femeia zvârli cât colo bănuțul de argint pe care îl primise și-și văzu de drumul parcă nesfârșit. Deodată, un alt tânăr îi tăie calea și o întrebă în zeflemea:

— Dar pe mine ce întâmplări mă așteaptă, femeie?

Ea îi aruncă o căutătură furioasă și pufni:

— Veselește-te! O să te înșele nevasta a treia oară.

Mulțimea chicotea și aplauda în timp ce tânărul bătea în retragere, rușinat. Săgeata pe care o lansase ricoșase și i se înfipsese chiar lui în piept. Vrăjitoarea merse mai departe până ajunse lângă palanchinul preafrumoasei. Dornică să-i pună la încercare mărinimia, se opri în dreptul ei și o întrebă rânjind:

— Doamnă păzită cu atâta grijă, vrei să-ți ghicesc ce te așteaptă?

Cum preafrumoasa părea că n-o aude, bătrâna strigă:

— Stăpână!

Rhadopis se uită la ea îngrozită, apoi își întoarse brusc capul, cuprinsă de mânie.

— Crede-mă, îi zise bătrâna, nimeni din mulțimea asta nu are azi atâta nevoie de mine cum ai tu.

Unul dintre sclavi veni mai aproape și se postă între ea și palanchin. Întâmplarea, chiar așa neînsemnată cum era, le-ar fi atras atenția celor din jur dacă un sunet de corn nu ar fi răzbătut deodată prin aer. Soldații de pe marginea drumului își ridicară îndată și ei cornii la gură și suflară prelung, ca să dea de știre tuturor că alaiul lui Faraon s-a pus în mișcare și că, în scurt timp, Faraon va ieși din palat îndreptându-se spre templul Nilului. Toți uitară de orice îndeletnicire ar fi avut până în acea clipă și își întinseră gâturile să privească spre drum, încordându-și simțurile.

Trecură minute îndelungate până când apăru avangarda în șiruri strânse, pășind în cadența muzicii de marș. În frunte se afla garnizoana din Bilaq, defilând în uniforme, în urma stindardului ei cu șoim. La fiecare pas soldații erau întâmpinați cu urale și aplauze.

Deodată mulțimea încremeni. Treceau pedestrașii cu lănci și scuturi, purtând în ritmul unei muzici impresionante stindardul cu chipul zeului Horus. Lăncile lor îndreptate în sus se aliniau cu precizie, desenând în aer linii drepte de-a lungul și de-a latul.

Urmă marele batalion de țintași cu arcurile și săgețile lor. Dură ceva timp să treacă toți după drapelul fluturând, pe care era înfățișat sceptrul regal.

Apoi, din depărtare, se auzi ropot și zornăit, și nechezat. Se iviră carele în șiruri de câte zece, atât de ordonate, de parcă erau desenate. Fiecare car era tras de doi armăsari mândri și purta doi luptători: cel ce mâna carul era înarmat cu sabie și lance, în timp ce celălalt purta armură și-și ținea într-o mână arcul, iar în cealaltă, tolba cu săgeți. Cum îi zăriră, spectatorii își amintiră de cucerirea Nubiei și a muntelui Sinai. Parcă vedeau trupele desfășurate prin câmpii și văi năpustindu-se ca vulturii, iar dușmanii risipindu-se prinși de groaza prăpădului ce se abătuse asupra lor. Mulțimea se înflăcăra, sângele îi clocotea în vene, strigătele ei despicau cerul.

Și atunci apăru alaiul maiestuos al lui Faraon. Mai întâi carul regal, apoi imediat după el alte care, în grupuri de câte cinci, desfășurate în formă de semilună, purtând prinții, miniștrii, marii preoți, cei treizeci de judecători, comandanții militari și guvernatorii provinciilor. În capătul procesiunii mărșăluia batalionul de gardă al lui Faraon având-ul în frunte pe comandantul Tahu.

Faraon se înălța impunător în carul lui ca o statuie de granit care nu se înclină nici la stânga, nici la dreapta, cu ochii ațintiți spre orizonturile îndepărtate, fără să dea vreo atenție mulțimii sau ovațiilor izbucnite din adâncul inimii.

Purta pe cap coroana dublă a Egiptului, ținea într-o mână biciul regal, iar în cealaltă sceptrul. Veșmintele regale îi erau acoperite de o mantie din piele de leopard, în semn de prețuire a marii sărbători religioase.

În urale, sufletele își revărsau preaplinul de bucurie cu atâta ardoare, încât zburătăceau păsările speriate. Entuziasmul o cuprinse și pe Rhadopis. Se însufleți deodată, chipul i se lumină și începu să aplaude cu palmele-i suave.

Și deodată, din murmurul mulțimii se înălță în grabă un glas:

— Trăiască preafericitul Khnumhotep!

Acestuia i se alăturară zeci de alte voci. Strigătul îi tulbură profund pe oameni, care priviră în jur ca să-l afle pe cel ce îndrăznise să-l aclame pe prim-ministru în auzul lui Faraon celui tânăr și pe cei care se alăturaseră acestui strigăt nemaiauzit și sfruntat.

Dar strigătul se pierdu în mulțime. Ca și cum nu l-ar fi auzit, alaiul regal își văzu de drum până la colina pe care se afla templul. Carele se opriră. Doi prinți se îndreptară degrabă spre cel al lui Faraon, aducându-i o pernă cu puf de struț, împodobită cu broderie de aur. Faraon păși pe pernă și suflă din corn. Soldații îi dădură onorul, iar garda intonă imnul Nilului celui sacru în timp ce Faraon urca ceremonios treptele colinei. Pe urmele lui veneau mai-marii regatului: generalii, miniștrii, guvernatorii. În poarta mărețului templu îl așteptau preoții îngenuncheați. Când înaltul șambelan Sofkhatep anunță sosirea lui Faraon, marele preot se ridică, își plecă capul și rosti aproape șoptit, acoperindu-și ochii cu palmele:

— Slujitorul sacrului Nil are marea cinste să-i dea binețe cu umilință și sinceritate stăpânului nostru, cârmuitorul Egiptului de Sus și al celui de Jos, fiul lui Ra, domnul Răsăritului și al Apusului.

Faraon întinse sceptrul încovoiat și marele preot îl sărută cu un profund respect. Se ridicară și ceilalți preoți și se aliniară pe două rânduri, ca să poată trece Faraon. Acesta se îndreptă, cu tot alaiul, spre curtea încercuită de coloane falnice, în care se afla altarul pentru ofrande. Apoi făcură toți înconjurul altarului, în timp ce preoții ardeau tămâie. Aroma învăluia templul, îi copleșea pe cei care inhalau fumul cu capetele plecate, smeriți și pioși. Câțiva șambelani aduseră un taur sacrificat și-l așezară pe altar drept ofrandă. Apoi Faraon rosti cuvintele cuvenite:

— Iată-mă-s în fața Ta, preamărite zeu, după ce m-am lepădat de necurățenie. Îți aduc această ofrandă nădăjduind că îți vei revărsa mărinimia peste ținuturile acestei văi cuviincioase și peste neamul său cuvios.

Preoții repetară ruga cu glasurile lor răsunătoare, impresionante, preapline de credință și smerenie, îndreptându-și privirile spre cer și ridicându-și brațele. Toți cei de față repetară rugăciunea și, când glasurile li se revărsară din templu, cei de afară li se alăturară unul câte unul, până nu mai rămase nici un gâtlej din care să nu se înalțe rugăciunea pentru Nilul cel sfânt. Apoi regele, însoțit de preotul templului, se îndreptă spre sala străjuită de coloane ce susțineau trei bolte paralele. În urma lor pășeau mai-marii regatului. Se opriră și formară două șiruri, lăsându-i în mijloc pe rege și pe slujitorul zeului, apoi intonară imnul de preamărire a Nilului celui adorat. Glasul le tremura, inima le fremăta de emoție. Ecoul le răspundea din întunecimile maiestuoase ale templului.

Preotul urcă treptele care duceau spre Sala Eternă. Ajuns în dreptul porții imense a Sfintei Sfintelor, scoase cheia sacră,

descuie, se retrase într-un colţ şi îngenunche să se roage. Regele îl urmă şi intră în sala sacră în care se afla statuia Nilului în barca sa divină şi închise poarta în urma lui. Sala cea mare, cu tavanul înalt, era întunecoasă şi impresionantă. Lângă perdeaua care învăluia statuia zeului ardeau lumânări aşezate pe mese din aur sclipitor. Atmosfera solemnă a locului îl copleşi pe rege până în adâncul sufletului şi-i toropi simţurile. Se apropie de perdeaua sacră şi o dădu la o parte. Apoi îşi înclină spatele ce nu era menit să se încline niciodată, puse genunchiul drept pe pământ şi sărută piciorul statuii. Era tot demn, dar de pe chip îi dispăruse orice semn de fală lumească. Avea acum paloarea umilinţei şi a pietăţii. Faraon se rugă îndelung şi, cufundat în rugăciune, uită de măreţia sa lumească.

Când termină, sărută iar piciorul divin, se ridică şi trase la loc perdeaua sacră. Făcu drumul înapoi rămânând cu faţa la divinitate până când simţi aerul din prima sală. Se opri şi închise poarta în urma lui.

Mulţimea îl întâmpină pe Faraon cu rugăciuni şi îl urmă până la Marea Sală a Altarului, apoi în afara templului, până la marginea colinei ce se înălţa deasupra Nilului. Când cei aflaţi pe puntea vaselor îl zăriră pe Faraon cu suita lui izbucniră în urale, începură să-şi fluture flamurile, să-şi agite vâslele. Marele preot făcu un pas înainte şi se pregăti să citească mesajul tradiţional. Desfăcu sulul de papirus pe care îl ţinea în mână şi rosti cu glas răsunător:

— Pacea fie asupra ta, o, Nilule, ale cărui revărsări umplu valea, aducând viaţă şi bucurie. Luni de-a rândul îţi duci viaţa în lumea din adâncuri, dar când auzi rugile slujitorilor tăi, în marea ta mărinimie te milostiveşti de ei, părăseşti tenebrele, ieşi la lumină şi te verşi în pântecele văii ca viaţa să răsară din pământ. În scurt timp iarba se înalţă voioasă şi deşertul dispare sub un covor de mătase. Grădinile înfloresc, câmpiile se umplu de verdeaţă, păsările ciripesc şi inimile tresaltă ameţite de bucurie, căci cei goi capătă veşminte, cei flămânzi, mâncare, cei însetaţi, băutură, iar holteii se însoară. Tot ţinutul Egiptului e copleşit de bucurie şi mulţumire. Ţie ţi se cuvin mărirea şi bucuria. Ţie ţi se cuvin.

Preoţii templului intonară imnul Nilului în acorduri de lăute şi fluiere, în ritm voios de tamburine.

După ce muzica se stinse şi se înălţă la cer, prinţul Nay se apropie de Faraon şi îi dădu un sul de papirus pecetluit, pe care se afla scrisă rugăciunea pentru Nilul cel sacru. Regele luă sulul, îl duse la frunte, apoi îl aruncă în Nil. Vuind şi fremătând, valurile îl purtară spre nord.

Faraon coborî treptele colinei, urcă în car şi cortegiul făcu cale-ntoarsă aşa cum venise, strălucitor şi măreţ, însoţit de uralele milioanelor de suflete ce i se supuneau cu credinţă. Mulţimea fremăta de emoţie, era beată de fericire şi de încântare.

Sandala

Faraon reuşi să rămână demn şi calm cât timp procesiunea străbătu drumul de întoarcere spre palat. Dar odată rămas singur, sclavele care îl ajutau să-şi scoată veşmintele se speriară de mânia feroce ce i se citea pe chipul frumos. Jugulara i se umflase şi muşchii îi erau încordaţi. Îşi ieşise din fire peste măsură. Nu avea să-şi găsească liniştea până nu îi va fi pedepsit amarnic pe vinovaţi. Parcă auzea şi acum strigătul acela neruşinat. Îl socotea o nesupunere sfruntată faţă de dorinţele lui. Ca scos din minţi, începu să urle şi să ameninţe.

Potrivit datinii, trebuia să aştepte o oră până să îi primească pe dregătorii care veniseră din toate colţurile regatului la sărbătoarea Nilului. Dar nu mai avu răbdare. Se repezi vijelios spre pavilionul reginei şi smuci de poartă să o deschidă. Cu chipul destins şi privirea senină, regina Nitocris şedea alături de sclavele ei. Fetele, când zăriră căutătura fulgerătoare a regelui, se ridicară în pripă, tulburate şi, făcând temenele, se retraseră. Fără să se mişte, regina îl privea liniştită. Apoi se ridică maiestuos, se apropie de el şi înălţându-se pe vârfuri îl sărută pe umăr şi-l întrebă:

— Şi tu eşti mânios, domnul meu?

Simţea o nevoie arzătoare să-i spună cuiva de focul care-i încinsese sângele, aşa că se bucură de întrebarea ei:

— După cum vezi, Nitocris.

Ştiindu-l atât de bine, regina îşi dădu seama că primul lucru pe care trebuia să-l facă era să-i potolească mânia. Aşa că îi zâmbi şi-i spuse încet:

— Un rege trebuie să se poarte cu îngăduinţă.

Ridică nepăsător din umerii săi puternici şi-i răspunse:

— Adică, regină, îmi ceri să fiu îngăduitor? Îngăduinţa nu-i decât un veşmânt pe care-l folosesc cei slabi ca să se deghizeze.

— Domnul meu, îl întrebă regina vădit mâhnită, de ce te stinghereşte buna purtare?

— Oare nu sunt cu adevărat Faraon?... Nu sunt cu adevărat tânăr şi puternic?... Şi atunci cum să nu pot căpăta ceea ce-mi doresc? Cum să vină un sclav la mine când privesc ţinuturile regatului şi să-mi spună: Nu vor fi ale tale?

Regina îl prinse de braţ şi încercă să-l tragă spre divan. Dar el se îndepărtă şi începu să se plimbe în sus şi în jos prin cameră, murmurând nervos.

Copleşită de tristeţe, regina îi zise:

— Nu te gândi în felul acesta. Aminteşte-ţi mereu că preoţii sunt supuşii tăi credincioşi, iar pământurile templelor le-au fost dăruite de străbunii noştri, aşa că au acum drepturi depline asupra lor. Dar tu, domnul meu, vrei pământurile înapoi. Fireşte că sunt îngrijoraţi.

— Vreau să construiesc palate şi mausolee, se înflăcără tânărul rege. Vreau să duc o viaţă plină de măreţie şi de fericire. Un singur lucru mă împiedică să-mi împlinesc dorinţele: faptul că jumătate din pământurile regatului se află în mâinile acelor preoţi. Se cuvine oare să fiu chinuit de dorinţă ca un sărăntoc? Blestemată fie înţelepciunea asta deşartă! Ştii ce s-a petrecut astăzi? Când treceam cu alaiul, cineva din mulţime a strigat numele lui Khnumhotep. Nu vezi, regină, că Faraon e înfruntat drept în faţă?

De uimire, chipul delicat al reginei păli. Auzind-o cum încearcă să bâiguie ceva, regele o întrebă cu o ironie amară:

— Ce-i cu tine, regină?

Fără îndoială că a fost iritată, că s-a simțit jignită, și dacă regele nu ar fi fost mânios peste măsură, nu s-ar fi străduit atât de mult să-și ascundă propria furie. Așa că se stăpâni, cu o voință de fier, și îi răspunse calm:

— Lasă toate vorbele astea pentru altă dată. Urmează să te întâlnești cu dregătorii regatului tău, în frunte cu Khnumhotep. Și trebuie să le faci o primire așa cum se cuvine.

Faraon îi aruncă o privire ce parcă ascundea o taină, apoi îi răspunse pe un ton atât de stăpânit, încât devenea amenințător:

— Știu prea bine ce vreau și ce trebuie să fac.

La momentul hotărât, Faraon îi primi pe mai-marii regatului în măreața sală de ceremonii. Ascultă cuvântările preoților și părerea dregătorilor. Mulți își dădură seama că regele nu prea era în apele lui. Când toți se pregăteau de plecare, regele îl rugă pe prim-ministru să rămână ca să mai stea de vorbă singuri. Ceilalți fură tare uimiți, dar nimeni nu îndrăzni să întrebe ce se petrece. După ce prim-ministrul reapăru printre ei, mulți încercară să-i citească pe chip sperând că o să vadă vreun semn despre ce vorbiseră. În zadar: bărbatul avea o înfățișare de nepătruns, ca o stâncă.

Regele le porunci celor doi sfetnici apropiați, Sofkhatep, înaltul șambelan, și Tahu, comandantul gărzii, să se ducă și să-l aștepte în grădină, în locul acela de lângă lac unde-și petreceau adesea serile stând de vorbă. Apoi porni și el pe aleile înverzite. Fața-i smeadă îi era senină. Nici urmă de mânia aprigă care îl mânase la răzbunare mai devreme. Pășea agale și își umplea plămânii cu parfumul pe care copacii îl răspândeau ca să-i dea binețe, își rotea privirea asupra florilor și a fructelor. Ajuns la lacul strălucitor, îi zări pe cei doi bărbați care îl așteptau: Sofkhatep, subțiratic, înalt, cu părul cărunt, și Tahu, voinic, cu trupul oțelit de mânatul cailor și al carelor.

Îl priviră amândoi pe rege încercând să ghicească ce gândea și ce avea să le poruncească în legătură cu purtarea lor viitoare față de preoți. Auziseră și ei strigătul acela curajos pe care toți îl consideraseră ca o amenințare la adresa autorității lui Faraon. Se așteptaseră ca tânărul rege să fie profund tulburat. Aflaseră apoi că i-a cerut prim-ministrului să rămână cu el după întâlnire. Inimile le zvâcneau în piept. Sofkhatep se temea de urmările pe care le putea avea mânia regelui. Îl sfătuise mereu să fie cumpătat, răbdător și îngăduitor, să se poarte cu bună măsură când e vorba de problema pământurilor. Tahu, în schimb, spera ca mânia să-l determine pe rege să fie de aceeași părere cu el și să ordone ca templelor să li se ia pământurile, dându-le astfel preoților un ultim avertisment.

Cei doi oameni credincioși ai regelui își priviră stăpânul drept în față, plini de speranță, dar și de neliniște. Numai că Faraon își înfrâna atât de bine simțămintele, încât stătea în fața lor neclintit ca Sfinxul. Știa prea bine ce îi frământă și, voind parcă să le prelungească chinul, se așeză pe un jilț fără să scoată o vorbă, făcându-le semn să stea și ei. Când li se adresă în cele din urmă, părea iar nespus de îngrijorat:

— Astăzi am toate motivele să fiu mânios și îndurerat.

Cei doi înțeleseră prea bine ce voia să spună, iar strigătul sfruntat le răsună iar în ureche. Sofkhatep își ridică brațele în semn de suferință și de milă și îl rugă cu glasul tremurând:

— Stăpâne, trebuie să fii mai presus de durere și de mânie!

Tahu adăugă cu glas tunător:

— Nu se cuvine, stăpâne, să suferi atâta timp cât regatul e plin de săbii ascuțite și de bărbați gata să-și dea viața pentru tine. Preoții aceștia, în ciuda înțelepciunii și științei lor, se abat de la calea cea dreaptă, se semețesc și se îndreaptă spre pierzanie sigură.

Regele își plecă capul și privi pământul.

— Mă întreb, zise el, dacă vreunul dintre moşii sau strămoşii mei a fost întâmpinat vreodată în timpul domniei lui cu un strigăt precum cel cu care am fost întâmpinat eu azi. Şi am urcat pe tron doar acum câteva luni.

— Fii puternic, stăpâne, îl îndemnă Tahu cu o scânteiere cruntă în priviri. Fii puternic. Slăviţii tăi străbuni au fost puternici. Şi-au împlinit dorinţele cu o voinţă de neclintit precum munţii şi cu o sabie de neabătut precum soarta. Poartă-te ca ei, stăpâne, nu şovăi, fii neîndurător. Când loveşti, lovitura să-ţi fie aprigă şi nemiloasă, astfel încât cel puternic să nu-şi mai vină în fire, să-i fie înăbuşită şi cea mai mică speranţă.

Bătrânul şi înţeleptul Sofkhatep nu era prea mulţumit de vorbele auzite. Se temea de zelul celui ce le rostise şi de urmările pe care le puteau avea.

— Stăpâne, zise el, preoţii sunt răspândiţi prin tot regatul precum e sângele prin tot corpul. Printre ei se află cârmuitori, judecători, scribi şi învăţători. Puterea lor asupra inimilor celor mulţi e binecuvântată de zei din cele mai vechi timpuri. Noi nu avem alte forţe decât garda faraonului şi paznicii insulei Bilaq. O lovitură aprigă poate avea urmări primejdioase.

Dar Tahu nu credea decât în forţă, aşa că întrebă:

— Şi atunci ce să facem, înţeleptule sfetnic? Să stăm liniştiţi deoparte până când duşmanul năvăleşte peste noi şi-n ochii lui nu mai însemnăm nimic?

— Preoţii nu sunt duşmanii lui Faraon. Zeii să-l ferească pe Faraon să aibă duşmani ridicaţi chiar din poporul lui. Tagma preoţilor îi e credincioasă şi e de nădejde. Nu putem să-i învinuim decât că au foloase mai mari decât le sunt nevoile. Jur că niciodată nu mi-am pierdut speranţa că voi găsi calea potrivită să împlinesc dorinţa stăpânului meu şi, în acelaşi timp, preoţii să-şi păstreze drepturile.

Cu un zâmbet tainic în colţul buzelor sale cărnoase, regele îi ascultă pe amândoi fără să-i întrerupă. Când Sofkhatep termină ce avea de spus, le aruncă o privire zeflemitoare şi murmură:

— Nu vă faceţi griji, bărbaţi credincioşi ce-mi sunteţi. Mi-am aruncat deja săgeata.

Nedumerirea puse stăpânire pe cei doi slujitori. Se uitară la rege neliniştiţi, temători, dar şi plini de speranţă. Tahu părea cel mai înclinat să spere. Sofkhatep, în schimb, păli, îşi muşcă buzele şi aşteptă tăcut să audă cuvântul hotărâtor. În cele din urmă regele rosti semeţ şi mulţumit:

— Ştiţi prea bine că i-am zis bărbatului aceluia să mai rămână după ce toţi au plecat. Şi când am rămas singuri am început prin a-i spune că strigătul acela care i-a pomenit numele în prezenţa mea a fost un lucru mişelesc, o faptă de trădare. L-am asigurat că nu-i condamn pe cei ce fac parte din poporul meu cinstit şi credincios. Şi atunci l-am văzut cum s-a tulburat şi a pălit. Şi-a plecat capul cel mare spre pieptul îngust. Şi-a deschis gura pregătindu-se să spună ceva. Poate că voia să-şi ceară iertare, cu glasul lui liniştit şi rece.

Zicând acestea, regele se încruntă, tăcu pentru o clipă, apoi continuă apăsând pe fiecare cuvânt:

— Dar nu l-am lăsat să spună că-i pare rău. I-am făcut un semn cu mâna să tacă. Pe urmă m-am răstit la el şi i-am explicat că e o prostie să creadă că un asemenea strigăt mă poate abate din drum. L-am anunţat de hotărârea mea de nezdruncinat ca pământurile templelor să fie adăugate celor ale coroanei, iar templelor să nu le mai rămână de acum decât pământurile şi bunurile de care au nevoie.

Cei doi ascultau spusele regelui cu toate simţurile încordate. Chipul ca de ceară al lui Sofkhatep îi dezvăluia amărăciunea dezamăgirii. Tahu, în schimb, era tare fericit, ca şi cum ar fi ascultat un imn ce-l preamărea.

— Desigur, adăugă regele, hotărârea mea l-a uimit pe Khnumhotep şi l-a scos din fire. Îngrijorat, a început să se roage de mine: pământurile templelor sunt pământurile zeilor. Ceea ce creşte pe aceste pământuri, zicea el, merge în cea mai mare parte la popor şi la cei săraci, căci se cheltuieşte pentru învăţătură şi pentru educaţia întru cele cuviincioase. Şi a mai vrut să adauge şi altele, dar i-am făcut semn să tacă şi i-am spus: Asta e voia mea. Iar tu o s-o împlineşti fără zăbavă. Pe urmă l-am anunţat că întâlnirea noastră a luat sfârşit.

Tahu nu-şi mai putu stăpâni bucuria şi strigă:

— Binecuvântat să fii de toţi zeii, stăpâne!

Regele surâse şi-i aruncă o privire lui Sofkhatep, care încremenise dezamăgit. I se făcu milă de el:

— Îmi eşti un sfetnic credincios şi înţelept, Sofkhatep. Nu fi amărât că părerea ta n-a fost luată în seamă.

— Nu sunt, stăpâne, dintre acei îngâmfaţi care, când nu se ţine cont de părerea lor, îşi ies aprig din fire nu de teama vreunei pedepse, ci pentru că îşi simt mândria rănită. Asemenea oameni pot duce îngâmfarea atât de departe, încât să spere că răul despre care i-au prevenit pe ceilalţi se va petrece în cele din urmă şi astfel, cei ce s-au îndoit să le afle puterile. Să mă ferească zeii de îngâmfare. Sfaturile mele vin doar din devotament şi singurul lucru ce mă întristează când se gândeşte contrarul e că presimţirile mele s-ar putea adeveri. Nu mă rog zeilor decât să rânduiască lucrurile altfel decât le-am crezut, ca să fiu cu sufletul împăcat.

Parcă vrând să-l liniştească, Faraon îi răspunse:

— Mi-am împlinit dorinţa. Iar ei nu vor primi nimic de la mine. Egiptul îl slăveşte pe Faraon şi nu se va mulţumi cu nimeni în locul lui.

În sinea lor, cei doi bărbaţi încuviinţau spusele stăpânului, dar Sofkhatep era neliniştit şi tot încerca, parcă în zadar, să se convingă că hotărârea lui Faraon nu era atât de periculoasă. Avea o strângere de inimă când se gândea că preoţii

vor primi vestea silniciei în timp ce se vor afla adunaţi la Abu. Acolo vor avea prilejul să-şi spună unii altora părerile şi să se plângă, ca apoi să se întoarcă în ţinuturile lor purtându-şi pe buze nemulţumirile. Ştia mai bine ca toţi cine sunt preoţii, ce înrâurire au asupra inimilor şi cugetelor... Dar nu dezvălui toate acestea văzându-l pe rege încântat, fericit, zâmbitor. Îşi destinse chipul şi schiţă un surâs mulţumit.

— N-am mai fost atât de copleşit de o victorie, explică regele plin de fericire, din ziua în care am înfrânt triburile masailor din sudul Nubiei, pe vremea tatei. Hai să bem în cinstea acestei izbânzi minunate.

Sclavele aduseră o carafă cu vin de Mariut şi pocale de aur. Le dădură apoi pocalele pline ochi regelui şi celor doi bărbaţi care-i erau slujitori credincioşi. Cei trei dădură băutura pe gât şi se înveseliră deodată. Frământările lui Sofkhatep se topiră în licoare. Nu mai simţea decât aroma de Mariut, împărtăşind bucuria regelui şi a comandantului. Stăteau toţi trei fără să scoată o vorbă, cu priviri pline de blândeţe şi prietenie. Razele piezişe ale soarelui se scăldau în apele lacului ce le clipocea lângă picioare, ramurile copacilor din jur dansau în trilurile păsărilor. Florile se înălţau printre frunze asemenea unor amintiri fericite din adâncul sufletului... Şi rămaseră multă vreme aşa, într-o somnolenţă dulce, până când un lucru neaşteptat îi deşteptă brusc din visare: de sus, ceva îi căzu regelui în poală. Regele sări de la locul lui, la fel şi cei doi bărbaţi. Obiectul acela îi alunecă din poală şi i se opri la picioare. Era o sandală de aur. Uimiţi, se uitară în sus şi zăriră un şoim uriaş rotindu-se pe cer, deasupra grădinii, peste capetele lor, umplând văzduhul cu strigăte înfricoşătoare. Îi săgetă cu ochii aprinşi de mânie, apoi bătu din aripile sale puternice şi dispăru în zare.

Cei trei îşi întoarseră iar privirea spre sandală. Regele o ridică, se aşeză la loc şi începu să o cerceteze cu o umbră de mirare în ochii-i zâmbitori. Sofkhatep şi Tahu se uitară curioşi

la sandală, apoi își aruncară ocheade întrebătoare și pline de uimire.

După ce mai întoarse o dată sandala pe toate fețele, regele murmură:

— Fără îndoială, e o sandală de femeie. Arată tare frumos și de preț!

— S-o fi furat șoimul de undeva? întrebă Tahu aruncând o căutătură chinuită spre sandală.

Regele îi răspunse cu un surâs:

— Doar nu se găsește în grădina mea vreun pom care să dea asemenea roade alese!

— Stăpâne, explică Sofkhatep, lumea zice că șoimului îi plac fetele frumoase, fură fecioarele pe care le poftește și le duce în zbor pe culmile munților. Poate că șoimul acesta e îndrăgostit, s-a dus la Memphis să-i cumpere sandale iubitei, dar a avut ghinion, una i-a căzut din gheare și a poposit la picioarele stăpânului meu.

Regele rămase pe gânduri, tulburat:

— Mă întreb cum o fi furat-o... Mă tem că e a uneia dintre fecioarele care locuiesc în ceruri...

— Sau a uneia dintre fecioarele care locuiesc pe pământ, adăugă Sofkhatep îngrijorat. A unei fete ce s-a dezbrăcat pe malul unui lac ca să se scalde și, în timp ce ea era goală în apă, șoimul a venit și i-a înhățat sandala.

— Și mi-a aruncat-o mie în poală... Mare mirare! Ca și cum ar ști ce mult îmi plac femeile frumoase!

Sofkhatep surâse cu subînțeles:

— Zeii să-ți fericească zilele, stăpâne!

Ochii regelui erau cuprinși de visare. Chipul i se lumină, fruntea i se descreți, obrajii i se îmbujorară. Fără să-și desprindă privirea de pe sandală se tot întreba: cine i-o fi oare stăpâna, cum o arăta ea, o fi la fel de frumoasă ca încălțările pe care le purta? Ea nu avea de unde să știe că sandala îi căzuse în poală chiar regelui. Cum de soarta făcuse ca aceasta

să ajungă tocmai la el? Deodată zări o imagine gravată pe talpa sandalei. Le-o arătă celor doi bărbați și zise:

— Ce frumos! Întruchipează un luptător arătos care-și dăruiește inima pe care o ține în palmă.

Parcă atingându-le o coardă sensibilă, cei doi bărbați luară aminte la aceste cuvinte și, cu o străfulgerare în priviri, se uitară iar atenți la sandală.

— Îmi dai voie să mă uit un pic la ea, stăpâne? întrebă Sofkhatep.

Faraon i-o întinse. Înaltul șambelan o scrută repede. La fel făcu și Tahu. Pe urmă Sofkhatep îi dădu regelui sandala înapoi și zise:

— Așa cum am bănuit, stăpâne, e a lui Rhadopis, vestita frumusețe din Biga.

— Rhadopis, ce nume frumos! Cine o fi stăpâna acestui nume? întrebă regele.

Cu inima tulburată, Tahu își plecă privirea și-i răspunse:

— E o dansatoare, stăpâne. O știe toată lumea din Sud.

— Dar noi nu suntem în Sud? se miră regele în glumă. E adevărat că regii pot zări ceea ce e dincolo de orizont, însă, uneori, nu și ceea ce se află chiar în umbra tronului lor.

Tahu se tulbură și mai mult și rosti pălind:

— Stăpâne, e femeia la poarta căreia au bătut toți bărbații din Abu, Biga și Bilaq.

Sofkhatep își dădu prea bine seama de ce se temea prietenul său, așa că adăugă cu un zâmbet ușor zeflemitor:

— Oricum, e întruchiparea feminității, stăpâne. Zeii au hărăzit-o cu toate cele, ca să arate că sunt atotputernici și pot înfăptui minuni.

Regele se uită când la unul, când la celălalt și izbucni în râs:

— Jur pe Sotis că în tot ținutul de la miazăzi voi sunteți cei care știu cel mai bine cum stau lucrurile.

— În salonul ei, stăpâne, continuă Sofkhatep tărăgânându-şi vorbele, se întâlnesc gânditori, artişti, dregători.

— Adevărat! Frumuseţea vrăjeşte pe oricine şi ne face să vedem câte o minune în fiecare zi. E cea mai frumoasă femeie pe care aţi văzut-o vreodată?

Fără să stea o clipă pe gânduri, Sofkhatep îi răspunse:

— E frumuseţea întruchipată, stăpâne. O ispită căreia nu i te poţi împotrivi, o dorinţă de nestăpânit. Filozoful Hof, unul dintre prietenii ei cei mai apropiaţi, avea dreptate când a zis odată că cel mai periculos lucru ce i se poate întâmpla unui bărbat e să dea cu ochii de Rhadopis.

Tahu oftă, îi aruncă o privire plină de înţeles înaltului şambelan şi spuse:

— Frumuseţea ei, stăpâne, e diavolească şi de doi bani. E la îndemâna oricui doreşte s-o vadă.

Regele izbucni iar în râs:

— Cuvintele voastre chiar mi-au stârnit curiozitatea!

— Cerul Egiptului să pogoare asupra ta cele mai mari fericiri, stăpâne, zise Sofkhatep.

Cu ochii minţii, regele văzu iar şoimul. Începu să viseze, vrăjit de vorbele care îl prinseseră ca într-o mreajă şi se întrebă cu glas tare:

— Oare a fost bine sau rău că şoimul ne-a ales pe noi drept ţintă?

Tahu privi iute cu coada ochiului la regele care stătea pierdut cu sandala în mână şi rosti şovăitor:

— Stăpâne, aşa a fost să fie. Singurul lucru care mă supără e să văd sandala aceea murdară în mâinile preafericite ale stăpânului meu.

Sofkhatep îşi privi prietenul cu batjocură şi ţâfnă, iar apoi spuse cu un glas liniştit:

— Aşa a fost să fie? Astea-s vorbe goale, stăpâne, pe care le auzim tot timpul când ne trezim orbeşte în necunoscut. Cu ele sunt lămurite cauzele celor mai mari fericiri, dar şi

ale celor mai aprige nenorociri. Aşa că în puterea zeilor nu mai rămâne nimic în afară de puţinele lucruri ce se petrec cu chibzuinţă. Dar nu e nicidecum aşa, stăpâne, căci, fără îndoială, tot ce se petrece pe lumea asta vine din voia unui zeu. Şi nu e nicidecum posibil ca zeii să sorocească fără rost sau în glumă vreo întâmplare, fie ea neînsemnată ori măreaţă.

Tahu se aprinse de mânie, dar se înfrână ca să nu arate în faţa regelui că-şi ieşise peste măsură din fire. Îi răspunse lui Sofkhatep pe un ton cumpătat şi dojenitor:

— Mărite Sofkhatep, în clipa asta atât de promiţătoare vrei să-i copleşeşti gândurile stăpânului cu asemenea neadevăruri?

Fără să-şi piardă cumpătul, Sofkhatep îi răspunse:

— Viaţa e şi serioasă, şi plină de veselie, tot aşa cum o zi are şi lumină, şi întuneric. Înţelept e cel ce nu se veseleşte în clipele lui serioase şi nu-şi tulbură clipele de veselie cu treburi serioase. Cine ştie, cinstite comandant, poate că zeii aveau cunoştinţă de marea preţuire a stăpânului nostru pentru tot ce e frumos şi i-au trimis sandala aceasta cu un şoim nemaipomenit.

Regele îşi plimbă privirea de la unul la altul şi încercă să nu ia vorbele lor în serios:

— Chiar aşa, vă încontraţi tot timpul? Fie cum vreţi. Dar mă aşteptam ca Tahu să fie un tânăr ce mă îndeamnă la iubire, iar Sofkhatep un bătrân înţelept ce mă sfătuieşte să mă feresc de ea. Oricum, nu pot decât să fiu de acord cu părerea lui Sofkhatep despre iubire şi cu cea a lui Tahu despre cum se conduc treburile ţării.

Zicând acestea, regele se ridică. La rândul lor, cei doi bărbaţi săriră în picioare. Regele îşi plimbă privirea peste întinderile grădinii ce-şi lua rămas-bun de la soarele care se îndrepta spre zările apusului şi, pregătindu-se să se despartă de ei, zise:

— Ne aşteaptă o noapte grea. Pe mâine. Şi o să mai vedem.

Regele se îndepărtă ţinând sandala în mână. Cei doi bărbaţi făcură o plecăciune în urma lui. Se aflau iar singuri, faţă în faţă: Tahu, înalt, cu pieptul puternic şi muşchi de oţel; Sofkhatep, cu trupul subţiratic, o privire luminoasă şi pătrunzătoare, un zâmbet generos şi bun.

Fiecare ştia prea bine ce îl frământă pe celălalt. Sofkhatep surâse şi Tahu se încruntă. Comandantul nu se putea despărţi de şambelan fără să-şi verse mânia ce-i apăsa sufletul:

— M-ai trădat, prietene Sofkhatep, după ce n-ai fost în stare să mă înfrunţi în faţă.

Sofkhatep ridică din sprâncene a tăgadă şi-i răspunse:

— Cât de departe de adevăr sunt vorbele tale, comandante! Ce mai ştiu eu despre iubire? Ai uitat că sunt un bătrân ofilit, al cărui nepot, Seneb, învaţă la şcolile înalte din On?

— Ce uşor răstălmăceşti cuvintele, prietene. Dar adevărul îşi râde de limba ta pricepută şi înţeleaptă... Oare inima ta cea tânără nu a bătut şi ea odată pentru Rhadopis? Oare nu tu ai suferit că mie mi-a oferit simţămintele pe care tu n-ai reuşit să i le câştigi?

Ridicându-şi braţele, bătrânul se grăbi să-i tăgăduiască spusele:

— Închipuirile tale sunt la fel de mari ca muşchii de la braţul tău drept. Adevărul e că, dacă inima mea s-a înmuiat vreodată în faţa acelei curtezane, asta nu s-a întâmplat decât aşa cum fac înţelepţii, fără lăcomie.

— Şi n-ar fi fost frumos din partea ta ca, din respect pentru mine, să nu-l ispiteşti pe stăpânul nostru cu frumuseţea ei?

Sofkhatep păru surprins. Îngrijorat şi regretând sincer, îl întrebă:

— Chiar e un lucru atât de serios pentru tine? Sau te-ai săturat de glumele mele?

Tahu îi răspunse fără să şovăie:

— Nici una, nici alta. Mă doare doar că ne încontrăm mereu.

Înaltul şambelan zâmbi şi adăugă cu glas liniştit, aşa cum îi era firea:

— Pe noi doi ne va uni veşnic o legătură strânsă: devotamentul faţă de cel ce se află pe tron.

Palatul din Biga

Alaiul lui Faraon nu se mai zărea. Statuile regilor din Dinastia a Șasea fură date la o parte, iar oamenii se năpusteau în valuri dintr-o parte și din cealaltă a drumului, fremătau, suflările li se contopeau. Parcă ar fi fost marea despărțită în două de Moise și închisă apoi la loc ca să-i înece pe dușmani. Rhadopis le porunci sclavilor să se întoarcă pe corabie. Fiorul pe care îl simțise când îl zărise pe Faraon îi încălzea încă inima și făcea să-i clocotească sângele în tot trupul. Era așa cum și-l închipuise: un bărbat tânăr cu o căutătură semeață, trup zvelt și bine legat.

Îl mai văzuse o dată și înainte, cu câteva luni în urmă, de ziua marii încoronări. La fel ca astăzi, trecuse stând în car, înalt, nespus de frumos, cu privirea ațintită spre zările îndepărtate. Atunci, ca și acum, își dorise ca el să o zărească.

De ce oare? Râvnea ca frumusețea ei să primească cinstirea ce i se cuvenea? Sau pentru că în adâncul sufletului își dorea să-l vadă cu însușirile lui omenești, după ce îl văzuse în sfințenia lui ce era venerată precum cea a unui zeu? Cum ar putea fi înțeleasă o asemenea dorință? Oricum însă, își dorea asta sincer și arzător.

Curtezana se pierdu în visare fără să arunce vreo privire la drumul înțesat de oameni printre care suita ei abia înainta, fără să ia în seamă miile de ființe care o sorbeau din ochi cu nesaț. O purtară până pe corabie, o ajutară să coboare din palanchin, să intre sub umbrar. Se așeză pe micul ei tron,

pierdută, ascultând fără să audă, privind fără să vadă... Corabia pluti cu ea pe apele molcome ale Nilului până ajunse la treptele ce duceau spre grădina palatului ei cel alb, perla insulei Biga.

Palatul se zărea de departe în capătul grădinii pline de verdeață ce se întindea până pe malul Nilului. Împrejmuit de sicomori și străjuit de palmieri ce-și fluturau crengile spre el, părea o floare albă crescută în mijlocul unui frunzar bogat. Coborî pe pasarela corăbiei și păși pe treptele de marmură lucitoare, care urcau spre grădină, mărginite de două ziduri din granit. De o parte și de alta se înălțau obeliscuri pe care erau gravate versurile gingașe ale lui Ramonhotep. Ajunsă în capătul scărilor, călcă pe iarba mătăsoasă a grădinii.

Trecu de o arcadă din calcar pe care numele ei stătea înscris în limba sacră. În mijloc se afla o statuie ce o înfățișa pe ea, în mărime naturală, sculptată de Henfer. Zilele cât cioplise la statuie fuseseră cele mai fericite din viața lui. O înfățișase stând pe tron, așa cum făcea când își primea musafirii. Îi surprinsese cu nespusă măiestrie chipul frumos, sânii plini, picioarele zvelte. Rhadopis își continuă drumul pe o alee ai cărei copaci, înălțați de o parte și de alta, își bolteau ramurile ca să răsfrângă umbrele frunzelor și ale florilor asupra celor ce treceau pe dedesubt. Pământul era acoperit în întregime de iarbă, iar în dreapta și în stânga se întindeau alte alei asemănătoare. Cele din dreapta duceau spre zidul sudic al grădinii, cele din stânga, spre cel nordic. Cea pe care o străbătuse o purtase pe Rhadopis până într-o vie cu vrejuri încolăcite în jurul unor coloane de marmură. În dreapta ei se întindea o pădure de sicomori, iar în stânga una de palmieri. Ici-colo se găseau țarcuri pentru maimuțe și pentru gazele, iar pe marginile parcă nesfârșite se răsfirau statui și obeliscuri.

Pașii o purtară până la un iaz pe ale cărui ape cristaline pluteau lotuși, gâște și rațe. Ciripitul păsărilor și trilurile privighetorilor se înălțau în aerul înmiresmat de flori.

Merse pe malul iazului până ajunse în dreptul camerei de vară. Aici o aşteptau câteva sclave. Când o zăriră, făcură o plecăciune în faţa ei, apoi o urmară înăuntru şi rămaseră în aşteptarea poruncilor pe care avea să le dea. Curtezana se întinse să se odihnească pe un divan umbrit... Dar nu îşi găsi liniştea, sări în picioare şi strigă la sclave:

— M-a deranjat tare mult respiraţia fierbinte a oamenilor... Şi căldura m-a obosit peste măsură... Daţi-mi jos hainele, vreau să simt răcoarea apei din iaz!

O sclavă se apropie de stăpână şi îi dădu uşor la o parte vălul brodat cu fir din aur adus din nemuritorul Memphis. Apoi alte două sclave îi scoaseră mantia de mătase şi femeia cea frumoasă rămase într-un veşmânt vaporos ce-i acoperea trupul, revărsându-se de deasupra sânilor până sub genunchi. Urmară alte două sclave, care, cu mişcări delicate, o dezbrăcară de veşmântul cel fericit pentru a elibera şi a da la iveală corpul la a cărui creaţie luaseră parte toţi zeii, dovedindu-şi măiestria şi iscusinţa.

După aceea o altă sclavă se apropie şi îi luă agrafele din părul ca tăciunele. Pletele i se revărsară peste umeri până la încheietura mâinii. Sclava se aplecă, o descălţă de sandalele din aur şi le aşeză pe mal. Legănându-şi uşor trupul, curtezana coborî treptele de marmură şi intră în iaz. Apa îi acoperi picioarele, apoi pulpele, coapsele şi, în cele din urmă, tot corpul, absorbindu-i mirosul dulceag al corpului şi învăluind-o în schimb în răcoarea odihnitoare. Destinsă, se lăsă mângâiată în voie de apă, jucându-se şi împroşcând fără să-i mai pese de nimic pe lume. Înotă mult timp, când pe spate, când pe burtă sau pe o parte.

Ar fi rămas mult timp aşa, lipsită de griji, dacă n-ar fi auzit deodată strigătul de spaimă al sclavelor. Se opri din înotat şi, când se întoarse spre ele, văzu cum un şoim uriaş cobora în zbor spre buza iazului, bătând din aripi. Rhadopis ţipă îngrozită, se scufundă tremurând toată de frică şi se forţă

din toate puterile să rămână sub apă, până simţi că se înăbuşă. Când nu mai putu îndura, îşi scoase capul la suprafaţă cu grijă şi privi temătoare în jur. Nu zări nimic. Îşi ridică ochii spre cer şi atunci apucă să vadă şoimul zburând spre orizont. Înotă în grabă până la mal şi urcă treptele cu sufletul la gură. Îşi încălţă o sandală, dar pe a doua nu o găsi. După ce o căută o vreme, întrebă:

— Unde e cealaltă?

— A luat-o şoimul, îi răspunseră sclavele tulburate.

O umbră de tristeţe i se citi pe chip, dar nu avu timp să dea glas iritării, căci se îndreptă în grabă spre pavilion, cu sclavele zorind în jurul ei să zvânte picăturile de apă care străluceau ca nişte perle pe pielea ivorie a trupului ei umed.

Cum veni apusul, Rhadopis se pregăti să-şi primească musafirii. Erau tot mai mulţi în zilele de sărbătoare, când în Sud soseau oameni din toate colţurile ţinutului, aşa că îşi puse cele mai frumoase veşminte şi cele mai strălucitoare podoabe. Se desprinse în cele din urmă din faţa oglinzii şi se duse să-i aştepte în sala de primire, căci era timpul să apară.

Sala era o bijuterie de artă şi arhitectură. Fusese construită de arhitectul Heni, care îi dăduse o formă ovală, îi înălţase ziduri de granit ca la lăcaşurile zeilor şi le acoperise cu un strat de flint ce sclipea în mii de culori. De tavanul boltit şi împodobit cu picturi atârnau candelabre incrustate cu aur şi argint.

Sculptorul Henfer cioplise şi decorase pereţii, iar iubiţii ei se întrecuseră care mai de care să-i aranjeze sala, dăruindu-i lui Rhadopis jilţuri minunate, divane somptuoase şi tot felul de mobile frumoase. Dar tronul ei, făcut din fildeş scump, era cel mai de preţ dintre aceste comori. Avea picioarele din colţi de elefant şi şezutul din aur curat, bătut cu smaralde şi safire. I-l dăruise guvernatorul insulei Biga.

Rhadopis nici nu avu de aşteptat prea mult. Abia apucă un sclav să o anunţe că sosise măritul Anin, negustorul de fildeş, că acesta şi intră grăbit în sală, fluturându-şi veşmintele largi şi semeţindu-şi capul acoperit de perucă. În urma lui păşea un sclav care purta o ladă din fildeş împodobită cu aur. O aşeză lângă tronul curtezanei şi se făcu nevăzut pe unde venise. Negustorul se plecă peste mâna lui Rhadopis şi-i sărută vârfurile degetelor. Ea îi zâmbi şi-i spuse cu glasul ei cel dulce:

— Bine ai venit, mărite Anin. Ce mai faci? Cum se face de te vedem atât de rar?

Bărbatul râse încântat şi-i răspunse:

— Ce să fac stăpână?... Asta-i viaţa pe care mi-am ales-o, sau care mi-a fost hărăzită: să fiu mereu pe drumuri. Să pribegesc, să străbat drumurile şi ţările. Mi-am petrecut o jumătate de an în Ţara Nubiei şi cealaltă jumătate rătăcind între Nord şi Sud, cumpărând şi vânzând, vânzând şi cumpărând, fără să ştiu ce înseamnă tihna!

Femeia privi lada de fildeş şi, continuând să zâmbească, îl întrebă:

— Ce să fie lada aceasta frumoasă? Unul dintre darurile tale de preţ?

— Nu chiar lada, ci, mai degrabă, ceea ce se află în ea... Colţul unul elefant sălbatic. Negustorul nubian de la care l-am cumpărat s-a jurat că, atunci când l-au vânat, patru dintre cei mai vânjoşi oameni ai lui şi-au pierdut viaţa. L-am păstrat la loc sigur şi nu l-am arătat niciodată muşteriilor. Pe urmă, când am avut ceva răgaz, l-am lăsat pe mâinile celor mai pricepuţi meşteri de acolo, care l-au poleit cu aur pe dinăuntru şi pe dinafară şi au făcut din el un pocal din care să bea doar regii. Şi atunci mi-am zis: Ce nimerit ar fi ca pocalul acesta ce a costat atâtea vieţi preţioase să-i fie dăruit, dacă-l primeşte, celei de dragul căreia şi sufletele cele mai alese devin umile.

Rhadopis chicoti suav şi spuse:

— Mulţumesc, mărite Anin. Darul tău, deşi de preţ, nu e nici pe departe atât de frumos precum cuvintele tale.

Nespus de bucuros, Anin o privi plin de admiraţie şi dorinţă, apoi murmură:

— Ce frumoasă eşti... Cât de fermecătoare... De fiecare dată când mă întorc din lungile mele călătorii te găsesc tot mai frumoasă şi mai fermecătoare decât te-am lăsat. Parcă timpul nu ar avea altceva de făcut decât să-ţi sporească strălucirea şi vraja.

Îi ascultă laudele ca pe o melodie deja bine cunoscută şi se gândi că nu i-ar strica să îl ia puţin peste picior:

— Ce-ţi mai fac copiii?

Bărbatul se simţi oarecum dezamăgit. După o clipă de tăcere se aplecă asupra lăzii şi ridicând capacul, lăsă să se vadă pocalul din corn aşezat pe o parte.

— Ce usturătoare îţi sunt glumele, stăpână, zise el ridicându-şi privirea spre Rhadopis. Cu toate astea, nu o să-mi găseşti nici un singur fir de păr alb în cap. Şi poate oare cineva care ţi-a zărit chipul să păstreze în inimă vreo urmă de căldură pentru o altă femeie?

Ea nu îi răspunse, dar, continuând să zâmbească, îl pofti să şadă, iar Anin luă loc lângă ea. Apoi Rhadopis primi un grup de negustori şi de moşieri, dintre care unii veneau la palat în fiecare seară, în timp ce pe alţii îi vedea doar de sărbători sau la ocazii deosebite. Îi întâmpină pe toţi cu un surâs cuceritor. În urma lor îl zări pe sculptorul Henfer trecând pragul sălii cu trupul său zvelt, părul cu bucle mărunte, nasul turtit şi mărul lui Adam proeminent. Se număra printre bărbaţii a căror prezenţă îi făcea plăcere. Îi întinse mâna, iar el o sărută cu iubire profundă.

— Artist leneş ce eşti, îl tachină ea.

Lui Henfer nu prea îi plăcu ce auzise:

— Mi-am terminat munca foarte repede, răspunse el.

— Şi camera de vară?
— Doar aceea a rămas nedecorată. Şi-mi pare rău să-ţi spun că nu o să fiu eu cel care o s-o decoreze.
Pe chipul lui Rhadopis se citi uimirea.
— Plec în Nubia poimâine, îi explică bărbatul. Mama e bolnavă şi a trimis pe cineva să îmi aducă vorbă că vrea să mă vadă. N-am încotro, trebuie să mă duc.
— Zeii să vă facă suferinţa uşoară, şi ei, şi ţie.
Henfer îi mulţumi şi adăugă:
— Să nu crezi că mi-a ieşit din minte camera de vară. Cel mai priceput ucenic al meu, Benamun ben Besar, o să vină mâine la tine. O s-o decoreze în modul cel mai frumos cu putinţă. Am încredere în el aşa cum am încredere în mine însumi. Sper că-l vei primi bine şi-l vei încuraja.
Ea îi mulţumi pentru grija pe care i-o arătase şi îi făgădui că va face aşa cum îi ceruse.
Musafirii continuau să sosească în valuri: arhitectul Heni, urmat de Ani, guvernatorul insulei, iar puţin după aceea poetul Ramonhotep. Ultimul venit fu filozoful Hof, până nu demult profesor la şcolile înalte din On, care se întorsese la Abu, locul lui natal, după ce împlinise vârsta de şaptezeci de ani. Când se întâlneau, Rhadopis îl tot tachina. Acum, cum ajunse în faţa ei, îl întrebă:
— Ce să fie oare că de fiecare dată când te văd îmi vine să te sărut?
— Poate pentru că îţi plac foarte mult vechiturile, doamna mea, răspunse filozoful sec.

În sală intră un grup de sclave purtând buchete din flori de lotus şi potire de argint pline cu balsam dulce. Unseră fiecare musafir cu balsam pe creştet, pe mâini, pe piept şi le dădură câte o floare de lotus.
Rhadopis ridică glasul şi zise:
— Ştiţi ce am păţit azi?

Toţi se întoarseră spre ea curioşi să afle şi în sală se lăsă o linişte deplină.
— Când am intrat în iaz astăzi la prânz, să fac baie, le povesti ea zâmbind, un şoim a coborât din cer, mi-a înhăţat una din sandalele de aur şi a zburat cu ea.
Pe chipurile lor se citi uimirea, iar poetul Ramonhotep zise:
— Trupul tău gol în apă a stârnit păsările de pradă.
— Jur pe atotputernicul Sotis că şoimul îşi doreşte să o fi înhăţat pe stăpâna sandalei, adăugă Anin înflăcărat.
Rhadopis îi întrerupse şi spuse cu regret:
— Ţineam tare mult la ea.
— Ce păcat, adăugă sculptorul Henfer, să se piardă un lucru care s-a bucurat de atingerea ta zile şi săptămâni la rând şi să nu aibă altă soartă decât să cadă până la urmă din cer. Şi, ia gândiţi-vă, sandala s-ar putea să cadă pe un câmp îndepărtat, unde să fie atinsă de un ţăran necioplit.
— Orice soartă ar avea, continuă Rhadopis mohorâtă, nu o să o mai văd niciodată.
Mirat că era atât de necăjită din cauza unei sandale, filozoful Hof încercă să o aline:
— Oricum, şoimul care a zburat cu sandala ta e un semn bun, aşa că nu mai fi tristă.
— Dar ce poate să-i lipsească lui Rhadopis să fie fericită, când toţi cei de aici o iubesc? întrebă unul dintre musafirii de vază.
Filozoful îl ţintui cu o privire zeflemitoare şi îi răspunse:
— Ar fi mai fericită dacă ar scăpa de unii dintre ei.
În sală intrară alte sclave, care aduseră carafe de vin şi cupe de aur. Îi serviră pe cei ce păreau însetaţi. Le umpleau cupele până la vârf ca să le stingă setea şi să le aprindă inimile. Rhadopis se ridică, se duse la lada de fildeş şi scoase cornul cel minunat. I-l întinse apoi sclavei care purta carafa de vin şi îi zise:

— Să bem în cinstea măritului Anin, care a adus acest dar încântător, şi să-i dorim să se întoarcă sănătos.

Băură toţi în cinstea lui. Anin goli cupa până la fund şi, ameţit, privi spre Rhadopis plin de recunoştinţă. Pe urmă, întorcându-se spre unul dintre prietenii lui, comentă:

— Nu-i aşa că e o mare binecuvântare ca numele meu să fie rostit de buzele lui Rhadopis?

Chiar în clipa în care bărbatul îi încuviinţă spusele, guvernatorul Ani îşi dădu seama că şi Anin se afla acolo. Îl cunoştea de mult pe negustor şi aflase că fusese în ţinuturile din Sud.

— Bine ai venit, Anin, îi spuse guvernatorul. Cum a fost călătoria de data aceasta?

Anin făcu o plecăciune şi îi răspunse:

— Zeii să te ferească de rele, preacinstite guvernator, de data aceasta nu am mers mai departe de ţinutul Wawayu. A fost un drum cu noroc, ce mi-a adus câştig şi plinătate.

— Şi ce mai face măritul Kanaferu, domnul ţinutului din Sud?

— Adevărul e că măritul Kanaferu are mari necazuri cu răzmeriţa celor din triburile masailor, care sunt plini de ură faţă de egipteni. Îi pândesc când trec cu câte o caravană, îi atacă fără milă, îi ucid pe bărbaţi, îi jefuiesc şi, până să-i prindă forţele egiptene, se fac nevăzuţi.

Îngrijorat, guvernatorul îl întrebă pe negustor:

— Şi măritul Kanaferu de ce nu trimite nişte trupe să-i pedepsească?

— Îşi trimite tot timpul trupele împotriva lor, dar ei nu stau pe loc să se înfrunte în luptă. Fug în deşert şi în pădure, iar forţele noastre sunt nevoite să facă cale întoarsă când rămân fără provizii. Şi atunci rebelii îşi reiau atacurile pe drumurile caravanelor.

Filozoful Hof urmări cu mare atenţie spusele lui Anin, căci ştia câte ceva despre ţinutul Nubiei şi cunoştea prea bine problema masailor.

— De ce se tot răscoală masaii? îl întrebă filozoful pe negustor. Ţinuturile acelea aflate sub domnie egipteană se bucură de pace şi prosperitate. Şi noi nu ne opunem credinţei altora. De ce ne duşmănesc?

Anin nu era prea preocupat să afle care erau motivele. Era convins că mărfurile scumpe îi atrăgeau şi-i făceau să atace. În schimb, guvernatorul Ani reflectase la aceste probleme.

— De fapt, cinstite profesor, îi explică el filozofului, problema masailor nu are nici cauze politice, nici religioase. Adevărul e că triburile acestea nomade ale masailor trăiesc pe pământuri sterpe şi suferă adeseori de foame. Dar, în acelaşi timp, posedă mari comori de aur şi argint. Numai că ele nici nu îi îmbogăţesc, nici nu le astâmpără foamea. Iar când egiptenii vin şi se apucă să dea o bună folosinţă acestor comori, ei le atacă caravanele.

— Dacă aşa stau lucrurile, îi răspunse Hof, campaniile menite să-i pedepsească sunt în zadar. Îţi amintesc, domnule guvernator, că ministrul Una, binecuvântat să-i fie sufletul în lumea lui Osiris, s-a străduit odată să încheie cu ei o înţelegere bună şi pentru unii, şi pentru ceilalţi: să le ofere de mâncare, iar ei, în schimb, să aibă grijă de siguranţa caravanelor. E o idee bună, nu-i aşa?

Guvernatorul încuviinţă dând din cap şi adăugă:

— Prim-ministrul Khnumhotep a reluat ideea ministrului Una şi a încheiat legământul cu câteva zile înainte de sărbătoarea Nilului. O să dureze mult până o să aflăm rezultatul politicii duse de el, dar mulţi sunt plini de speranţă.

În scurt timp, musafirii se plictisiră de treburile ţării şi se împărţiră în grupuri mai mici. Fiecare grup vorbea despre altceva, însă toate încercau să-i atragă atenţia lui Rhadopis. Dar ea era interesată de Khnumhotep şi îşi aminti de glasul

care îi strigase numele când trecuse alaiul lui Faraon. Simţi aceeaşi nemulţumire ca atunci şi o cuprinse mânia. Se îndreptă spre locul unde şedeau Ani, Hof, Henfer, Heni şi Ramonhotep.

— Aţi auzit astăzi strigătul acela nemaipomenit? îi întrebă ea aproape în şoaptă.

Cei ce mergeau în vizită la palatul alb erau ca fraţii. Nu se prefăceau unii faţă de alţii şi nu se temeau să-şi dezlege limba. Vorbeau despre orice, liber şi cu încredere deplină. Hof fusese auzit de multe ori criticând măsurile luate de miniştri, după cum Ramonhotep îşi exprimase îndoielile şi temerile despre învăţăturile religioase, mărturisindu-şi făţiş credinţa în bucuriile vieţii şi îndemnând la plăceri lumeşti.

Arhitectul Heni luă o înghiţitură din cupă şi, privind spre chipul frumos al lui Rhadopis, răspunse:

— A fost un strigăt curajos. Nu s-a mai auzit aşa ceva în Valea Nilului.

— Într-adevăr, încuviinţă Henfer. Fără îndoială că l-a surprins şi l-a întristat pe tânărul Faraon, care abia a ajuns pe tron.

— Niciodată nu a existat obiceiul ca, în prezenţa lui Faraon, să se strige numele cuiva, indiferent cine era acel om, spuse Hof pe un ton liniştit.

Rhadopis îşi arătă indignarea:

— Dar au încălcat obiceiul cu atâta neruşinare! De ce s-au dedat la aşa ceva, cinstite Ani?

Ani ridică din sprâncenele stufoase şi-i răspunse:

— Bănuiesc că vrei să mă întrebi ce vorbesc oamenii pe stradă... Multă lume din popor ştie acum că Faraon vrea să-şi însuşească pentru domeniile coroanei multe dintre proprietăţile templelor şi să ia înapoi terenurile întinse donate preoţilor de moşii şi strămoşii lui.

— Preoţii s-au bucurat mereu de bunăvoinţa faraonilor, comentă Ramonhotep pe un ton ce nu era lipsit de indignare.

Le-au dat terenuri şi le-au oferit bani până au ajuns să deţină o treime din pământurile cultivabile. Înrâurirea lor a ajuns până în cele mai îndepărtate colţuri ale regatului şi toţi se pleacă sub puterea lor. Fără îndoială că în afară de temple există şi alte lucruri care să merite bani.

— Preoţii pretind că-şi cheltuiesc veniturile de pe terenuri în fapte de milostenie şi cucernicie, explică Hof. Şi mai spun mereu că, la nevoie, sunt gata să renunţe cu dragă inimă la proprietăţi.

— Şi care ar fi o asemenea nevoie?

— De pildă, regatul să fie prins într-un război care să ceară mari cheltuieli.

Rhadopis cumpăni o clipă, apoi zise:

— Chiar şi aşa, nu se pot împotrivi voinţei regelui.

— Fac o mare greşeală, zise guvernatorul Ani. Mai mult de atât, şi-au trimis susţinătorii în toate colţurile ţării ca să le bage în cap ţăranilor că preoţii sunt cei care apără proprietăţile sacre ale zeilor.

— Cum îndrăznesc aşa ceva? se miră Rhadopis.

— În ţară e pace, îi explică Ani. Singura forţă armată recunoscută e garda regală. De asta îndrăznesc. Ştiu foarte bine că forţele lui Faraon nu sunt destule să le facă faţă.

Rhadopis îşi ieşi din fire:

— Ce nemernici!

Filozoful Hof zâmbi. Nu era un omul care să-şi ascundă gândurile:

— Dacă vrei să ştii adevărul, află că preoţii sunt o castă preacurată, care veghează asupra credinţei acestui popor şi care se îngrijeşte de moravurile şi tradiţiile lui nemuritoare. Cât despre pofta de putere, asta e o boală veche.

Poetul Ramonhotep, mereu pus pe harţă, îl săgetă cu privirea şi-l întrebă furios:

— Şi Khnumhotep?

Hof ridică din umeri a indiferență și-i răspunse cu calmul său obișnuit:

— El e un preot care-și cunoaște foarte bine îndatoririle și un politician priceput. Nimeni nu-i poate nega voința puternică și spiritul pătrunzător.

Guvernatorul Ani mormăi ceva în barbă, apoi scutură din cap destul de nervos și zise:

— Până acum nu și-a dovedit credința față de tron.

— Ba chiar a afirmat contrarul, adăugă Rhadopis furioasă.

Filozoful nu era de acord cu ei:

— Îl știu bine pe Khnumhotep. Fidelitatea lui față de Faraon și de regat e mai presus de orice îndoială.

— Atunci nu-ți rămâne decât să susții că Faraon greșește, zise Ani mirat.

— Nicidecum... Faraon e un tânăr cu aspirații înalte. Vrea să-și îmbrace țara într-un veșmânt strălucitor și nu poate face asta fără să folosească o parte din resursele preoților.

— Și atunci cine greșește? întrebă Ramonhotep profund nedumerit.

— Câteodată se poate ca doi oameni să nu fie de acord, dar amândoi să aibă dreptate, îi răspunse Hof.

Dar Rhadopis nu se mulțumi cu răspunsul filozofului și nici nu-i plăcu comparația pe care o făcuse între Faraon și ministrul său, sugerând că erau egali. Ea credea într-un adevăr de nezdruncinat: Faraon era singurul stăpân al țării, pe care nimeni nu-l putea tăgădui ori încontra, oricare ar fi fost situația sau orice motiv ar fi avut. În adâncul sufletului respingea orice părere care-i punea la îndoială această convingere. Le spuse prietenilor ce gândea și la sfârșit se întrebă:

— Oare când am ajuns să gândesc așa?

— Când l-ai zărit prima oară pe Faraon, îi explică Ramonhotep în glumă. Nu te mira. Frumusețea e la fel de convingătoare ca adevărul.

Sculptorul Henfer parcă nu-și găsea locul.

— Umpleți cupele, sclavelor! strigă el. Iar tu, frumoasă Rhadopis, cântă-ne ceva care să ne însuflețească sau desfată-ne privirile cu un dans grațios. Căci vinul de Mariut ne-a amețit sufletele, iar sărbătoarea le-a umplut de bucurie și plăcere. Așa că acum sufletele noastre tânjesc după extazul petrecerii și al desfătărilor desfrânate.

Rhadopis nu îl băgă în seamă. Vru să continue discuția, dar când îl zări pe negustorul Anin stând singur, departe de ceilalți, parcă dormind, își dădu seama că zăbovise prea mult alături de grupul lui Ani. Plecă de lângă ei și se îndreptă spre negustor.

— Trezește-te! îi strigă ea.

Acesta tresări speriat, dar fața i se lumină de îndată ce o zări pe Rhadopis. Femeia se așeză lângă el și-l întrebă:

— Dormeai?

— Da, chiar așa. Și visam.

— A... Ce visai?

— Nopțile fericite de la Biga. Și în visarea mea mă întrebam dacă voi obține vreodată una dintre nopțile acelea de neuitat. Aș reuși oare să primesc acum o promisiune din partea ta?

Îl refuză dând din cap. Bărbatul păru surprins. Temător și prudent o întrebă:

— De ce?

— Sufletul meu poate să te dorească pe tine sau pe altcineva. Nu pot să-mi încătușez sufletul cu o promisiune mincinoasă.

Apoi îi întoarse spatele și merse la un alt grup, unde bărbații beau și erau cufundați toți într-o discuție aprinsă. O primiră cu strigăte de bucurie și se strânseră în jurul ei. Unul dintre bărbați, pe nume Shama, întrebă:

— Nu vrei să iei parte la discuția noastră?

— Despre ce vorbiți?

— Unii dintre noi se întreabă dacă artiştii merită cinstirea de care se bucură din partea faraonilor şi a miniştrilor.

— Şi aţi căzut de acord?

— Da, stăpână. Nu merită nimic.

Shama vorbea tare, fără să-i pese de cine l-ar putea auzi. Rhadopis privi spre locul în care şedeau artiştii: Ramonhotep, Henfer şi Heni. Râsul ei ironic răsună seducător, apoi, ridicând glasul ca să poată fi auzită de artişti, spuse:

— La discuţia asta ar trebui să participe toţi. Nu auziţi, domnilor, ce se spune despre voi? Se spune că arta e un lucru neînsemnat şi că artiştii nu sunt demni de cinstire... Voi ce părere aveţi?

Pe buzele bătrânului filozof apăru un surâs cinic, în timp ce artiştii priviră cu dispreţ la grupul celor care îi denigraseră. Henfer se mulţumi să zâmbească arogant, dar Ramonhotep, care îşi ieşea repede din fire, păli de ciudă. Shama se bucură să repete cu glas tare ceea ce le spusese prietenilor lui, ca să audă toată lumea:

— Sunt un om muncitor şi serios. Lovesc pământul cu un braţ de fier, iar acesta mi se supune şi-mi dă belşug de roade binecuvântate, de care să mă bucur şi eu, şi mii de alţi oameni. Toate astea se petrec fără să fie nevoie de cuvinte meşteşugite sau de culori sclipitoare...

Fiecare îşi spuse părerea, fie să se elibereze de vreo ranchiună pe care o purta de mult în suflet, fie doar de dragul de a vorbi şi de a-şi face simţită prezenţa.

— Cine este cel ce-i conduce şi-i călăuzeşte pe oameni? întrebă unul dintre oaspeţii de seamă. Cine cucereşte ţinuturi noi şi atacă fortăreţe? Cine e cel care aduce belşugul? Fără îndoială, nu artiştii.

— Bărbaţii se îndrăgostesc pătimaş de femei, interveni Anin, care nu pierdea nici un prilej să-şi umple paharul. Şi le visează când ele sunt departe. Poeţii, în schimb, îşi îmbracă himerele în cuvinte meşteşugite. Nici un om cu judecată

nu are de ce să le ceară socoteală, decât poate pentru că-şi pierd vremea cu lucruri nefolositoare. Dar ridicol şi prostesc e faptul că pentru himerele lor vor să primească măreţie şi faimă nemuritoare.

— Alţii, continuă Shama, îşi pun minciunile în rime şi pribegesc prin văi îndepărtate căutându-şi inspiraţia printre năluci şi chipuri cioplite, pretinzând că sunt mesagerii unei revelaţii cereşti.[1] Şi copiii îşi au minciunile lor, ca şi oamenii simpli, dar ei nu cer nimic în schimb.

Rhadopis râse copios, apoi se mută pe un scaun lângă Henfer.

— Măi să fie, omule! glumi ea. Atunci de ce umbli aşa ţanţoş de parcă ai fi crescut înalt cât munţii?

Sculptorul îi zâmbi strâmb, dar nici el, nici cei doi prieteni ai lui nu scoaseră o vorbă. Chiar dacă fierbeau de mânie, toţi trei socoteau că e sub demnitatea lor să le dea un răspuns celor care îi atacau din neştiinţă. Dar Rhadopis nu se mulţumi cu gândul că lupta s-ar putea încheia în acest punct. Se întoarse spre filozoful Hof şi insistă:

— Tu ce părere ai, filozofule, despre artă şi artişti?

— Arta e plăcere şi distracţie, iar artiştii pricepuţi sunt oameni distractivi.

Artiştii nu îşi putură stăpâni mânia, iar guvernatorul Ani, râsul. Negustorii şi moşierii scoaseră chiote de încântare.

— Ce ai vrea, filozofule, ca viaţa să fie plină doar de lucruri serioase? strigă Ramonhotep enervat.

Bătrânul dădu din cap calm şi, continuând să zâmbească, îi răspunse:

— Nicidecum. Nu asta am vrut să zic. Distracţia e necesară, dar nu trebuie să uităm niciodată că e distracţie.

---

1 Aluzie la versetele coranice referitoare la poeţi: „Şi poeţii! Ei sunt urmaţi doar de cei care se rătăcesc. / Nu-i vezi oare? Ei aiurează în fiece vale, / spunând ceea ce nu fac" (Coran 26, 224-226, trad. de George Grigore, Editura Kriterion, Bucureşti, 2000). (N. tr.)

— Şi creaţia plină de inspiraţie e tot joc? îl înfruntă Henfer.

— Tu o numeşti creativitate şi inspiraţie, replică filozoful împăciuitor. Eu însă ştiu că e un joc al imaginaţiei.

Rhadopis privi spre Heni, arhitectul, îndemnându-l să intervină în dispută, încercând să-l facă să nu mai fie atât de tăcut ca de obicei, dar acesta rezistă tentaţiei. Nu pentru că ar fi considerat că problema pusă în discuţie era lipsită de importanţă, dar credea, pe bună dreptate sau în mod greşit, că Hof nu era convins de ceea ce spusese şi voise doar să-l tachineze cu răutate pe Henfer, dar mai ales pe Ramonhotep. În schimb, poetul îşi ieşi din fire peste măsură şi, uitând că se află în palatul din Biga, îl întrebă pe filozof pe un ton plin de ură:

— Dacă arta este un joc al imaginaţiei, de ce li se cer artiştilor lucruri pe care nu sunt în stare să le facă?

— Fiindcă asta presupune ca ei să lase deoparte gândirea şi judecata obişnuită şi să se retragă într-o lume a copilăriei şi a imaginaţiei.

Poetul ridică din umeri dispreţuitor:

— Vorbele astea nu merită nici un răspuns...

Henfer încuviinţă, iar Heni îi zâmbi încurajator. Dar Ramonhotep îşi pierduse răbdarea şi, mânios, nu mai putea să tacă. Privi chipurile ironice din jurul lui şi rosti vehement:

— Vouă arta nu vă oferă desfătare şi frumuseţe?

— Ce lucru ordinar! interveni Anin, care abia îşi mai dădea seama ce spune, fiindcă vinul i se urcase la cap.

Poetul era furios. Lăsă să-i scape din mână floarea de lotus şi pufni:

— Ce-i cu oamenii ăştia? Nu-şi dau seama ce vorbesc. E posibil să pomenesc de desfătare şi de frumuseţe şi să aud de la ei că astea sunt lucruri ordinare? Adică frumuseţea şi desfătarea n-au nici un rost pe lume?

Încântat şi cuprins de entuziasm la auzul cuvintelor prietenului său, Henfer se aplecă la urechea lui Rhadopis:

— Frumuseţea ta stă mărturie acestui adevăr, Rhadopis. Viaţa e trecătoare ca un vis fugar. Îmi amintesc, de pildă, ce trist am fost la moartea tatălui meu şi ce lacrimi amare am vărsat. Dar acum, de fiecare dată când în minte îmi revine amintirea lui, mă întreb: Oare omul acesta a trăit cu adevărat sau a fost doar o închipuire ce mi s-a arătat în umbrele asfinţitului? Asta e viaţa. Ce folos au cei puternici de ceea ce au dobândit cu forţa? Ce fac cu avuţia cei ce s-au muncit să o obţină? Cu ce s-au ales cei puternici din puterea lor? Nu sunt toate acestea ca vânarea de vânt? Puterea poate fi nebunie, înţelepciunea, o greşeală şi bogăţia, egoism. Desfătarea, în schimb, e desfătare şi nu poate fi nimic altceva. Tot ce e lipsit de frumuseţe e ca şi cum n-ar fi.

Chipul încântător al lui Rhadopis deveni deodată grav şi ochii i se înceţoşară visători:

— Cine ştie, Henfer, poate că frumuseţea şi desfătarea sunt tot lucruri de nimic. Nu vezi cum îmi petrec viaţa în bunăstare şi desfătări, bucurându-mă de tot ce e bun şi frumos? Şi, cu toate astea, de câte ori nu am fost copleşită de plictis şi tristeţe?

Rhadopis îşi dădu seama că Ramonhotep nu era în apele lui, citi nemulţumirea pe chipul lui Henfer şi înţelese tăcerea lui Heni. Simţindu-se vinovată de starea în care se aflau, încercă să schimbe subiectul:

— Gata, domnilor! Indiferent de ce aţi spus până acum, veţi fi mereu în căutarea artei şi veţi dori să fiţi în preajma artiştilor, oricât de mult i-aţi contesta. Pentru voi, până şi fericirea e un subiect de discuţii şi de controverse!

Plictisit de toate aceste vorbe, guvernatorul Ani o rugă pe Rhadopis:

— Pune capăt controverselor cu unul dintre cântecele tale vesele.

Cum toţi erau dornici să se delecteze ascultând-o, îşi ridicară glasurile să susţină rugămintea guvernatorului. Rhadopis

consimţi să le facă pe plac. Se săturase de vorbărie şi era iar cuprinsă de acea nelinişte ciudată pe care o mai simţise în cursul zilei. Se gândi că poate cântecul şi dansul o vor linişti. Se ridică în picioare pe tron şi îşi chemă sclavele să o acompanieze. Acestea îşi aduseră tamburinele, lăutele, fluierele şi ocarinele şi se aliniară în spatele ei.

Rhadopis le făcu un semn cu mâna ei ca de fildeş şi fetele începură un ritm plăcut şi vioi, care să-i acompanieze de minune glasul melodios. Apoi îşi domoliră instrumentele până nu se mai auziră decât ca şoaptele îndrăgostiţilor sub clar de lună şi Rhadopis începu să cânte poemul lui Ramonhotep:

O, voi ce ascultaţi predicile celor înţelepţi, luaţi aminte la mine, care am văzut lumea aceasta pe când era neant şi i-am văzut pe strămoşii voştri trecând în neant după ce au străbătut viaţa iute ca un gând din mintea celui căzut în visare. Am râs cu poftă de făgăduinţele şi ameninţările lor. Unde sunt faraonii, unde sunt dregătorii, unde sunt cuceritorii? Să fie oare adevărat că mormântul e pragul eternităţii? Nici o solie nu s-a întors din mormânt să ne liniştească inima. Aşa că nu vă feriţi de bucuriile şi plăcerile lumeşti, căci glasul paharnicului e mai înţelept decât strigătul propovăduitorului.

Curtezana interpretă aceste versuri cu o voce cristalină şi duioasă care descătuşă sufletele din trupuri, făcându-le să se înalţe spre culmi de frumuseţe şi fericire, uitând ce sunt frământările vieţii şi grijile lumeşti, împărtăşind o linişte sublimă. Iar când Rhadopis se opri din cântat, musafirii oftară de bucurie şi tristeţe, de plăcere şi durere.

Iubirea le spulberă din inimă orice alt sentiment. Continuară să bea şi să o urmărească cu privirea pe femeia cea frumoasă, care se plimba printre ei: le făcea ochi dulci, îi tachina, îi îndemna să bea. Când ajunse în dreptul lui Ani, acesta îi şopti la ureche:

— Zeii să te fericească, Rhadopis... Am venit la tine ca o nălucă împovărată de griji şi iată-mă acum o pasăre ce se avântă spre cer.

Femeia îi zâmbi, apoi se duse lângă Ramonhotep, îi oferi o floare de lotus în locul celei pe care o pierduse şi ascultă ce avea de spus:

— Bătrânul ăsta zice că arta e plăcere şi distracţie. La naiba cu părerea lui! Arta e acel licăr divin din ochii tăi care, pâlpâind odată cu inima mea, face minuni.

Rhadopis pufni în râs:

— Dar ce fac eu să se petreacă aceste minuni, când sunt mai neputincioasă ca un sugar?

Pe urmă se îndreptă în grabă spre locul unde era Hof şi se aşeză lângă el. Filozoful nici nu gustase din vin, iar când Rhadopis îl privi ispititor, acesta râse şi comentă zeflemitor:

— Ce alegere proastă să fiu chiar eu cel lângă care te-ai aşezat.

— Nu mă iubeşti la fel ca ceilalţi?

— Aş vrea să pot... Dar găsesc în tine ceea ce găseşte un om degerat în soba încinsă.

— Atunci sfătuieşte-mă ce să fac cu viaţa mea, căci astăzi sufăr profund.

— Chiar suferi? Te plângi când eşti înconjurată de atâta bunăstare şi bogăţie ?

— Cum de ţi-a scăpat asta, înţeleptule?

— Toată lumea se plânge, Rhadopis. De câte ori nu am auzit tânguirea celor săraci şi bătuţi de soartă care tânjesc după o coajă de pâine. De câte ori nu am auzit tânguirea dregătorilor prinşi sub povara îndatoririlor pe care le au. De câte ori nu am auzit tânguirea celor bogaţi şi hapsâni, plictisiţi de îndestulare şi de fericire. Toţi se plâng. Şi atunci ce rost să-ţi doreşti schimbarea? Mulţumeşte-te cu ce ţi-a fost dat.

— În lumea lui Osiris oamenii se plâng?

Bătrânul zâmbi:

— A... Prietenul tău Ramonhotep își râde de lumea aceea gravă, în timp ce preoții învățați ne spun că e tărâmul eternității. Ai răbdare, femeie frumoasă, încă nu ai decât puțină experiență.

Mânată iar de dorința de a se amuza și de a ironiza, se gândi să-l tachineze pe filozof:

— Chiar crezi că nu am decât puțină experiență? îl întrebă ea prefăcându-se serioasă. N-ai văzut nimic din ceea ce am văzut eu.

— Și ce-ai văzut tu și eu n-am văzut?

Arătă spre cei beți din jur și-i răspunse râzând:

— I-am văzut pe bărbații aceștia de vază, floarea Egiptului, țara care e doamna lumii întregi, prosternându-se la picioarele mele. S-au întors la starea de barbarie, și-au uitat înțelepciunea și demnitatea, sunt ca niște câini sau maimuțe.

Râse delicat și, cu agilitate de gazelă, se îndreptă spre mijlocul sălii. La un semn al ei, muzicantele ciupiră coardele instrumentelor, iar curtezana începu unul dintre dansurile ei alese ce-i unduia trupul mlădios cu o agilitate fermecătoare. Toți se înflăcărară, băteau din palme în ritmul tamburinelor și-i aruncau priviri scăpărătoare. Când își termină dansul, zbură ca o porumbiță înapoi spre tron. Se uită la cei din sală și, văzând chipurile hulpave, izbucni în râs:

— Parcă aș fi printre lupi.

Anin, în beția lui, fu încântat de comparație și își dori să fie un lup care să se repeadă la oaie. Vinul îi împlini dorința și, crezându-se lup, scoase un urlet în hohotele de râs ale musafirilor. Dar continuă să urle. Se puse în patru labe și se târî spre Rhadopis, spre hazul de nestăvilit al tuturor. Ajuns aproape de ea, o imploră:

— Dăruiește-mi mie noaptea aceasta...

Ea însă nu-i răspunse. Se întoarse spre guvernatorul Ani, care venise să-și ia rămas-bun, și îi întinse mâna. Urmă apoi filozoful Hof.

— Nu vrei să-ți dăruiesc ție noaptea aceasta? îl întrebă ea.

Filozoful dădu din cap amuzat:

— Mi-ar fi mai ușor să muncesc alături de ocnașii din Koptos.

Fiecare cerea ca noaptea aceea să fie a lui, o rugau insistent, se încontrau înverșunat, până când disputa se înteți prea tare și atunci Henfer se gândi la o soluție:

— Să-și scrie fiecare numele pe o coală, să le băgăm pe toate în lada de fildeș a lui Anin, iar Rhadopis să scoată apoi cu mâna ei numele norocosului câștigător.

Se văzură nevoiți să accepte, așa că toți își notară în grabă numele, mai puțin Anin, care simțea cum îi scad șansele pentru noaptea aceea. Începu s-o implore pe Rhadopis:

— Stăpână... Sunt mereu pe drumuri. Astăzi mă aflu aici, în fața ta, mâine, într-o țară îndepărtată unde voi fi ajuns cu multă trudă. Dacă scap acum noaptea aceasta, s-ar putea s-o pierd pentru totdeauna.

Nemulțumiți de aceste vorbe, ceilalți făcură haz pe seama lui Anin. Rhadopis tăcea și își scruta iubiții cu o privire rece. O cuprinse o neliniște ciudată și îi veni parcă să fugă, să rămână singură. Obosise de atâtea strigăte. Le făcu un semn cu mâna. Tăcură, așteptând înfrigurați între speranță și teamă.

— Nu vă mai frământați, domnilor. În noaptea aceasta nu voi fi a nimănui.

Rămaseră cu gurile căscate de uimire, nu le venea să-și creadă urechilor, nu voiau să-i accepte cuvintele. Izbucniră în strigăte de protest și în rugăminți. Ea își dădu seama că nu avea rost să le mai dea explicații. Se ridică și, cu o expresie hotărâtă întipărită pe față, le zise:

— Sunt obosită... Lăsați-mă, vă rog, să mă odihnesc!

Își flutură mâna delicată în semn de rămas-bun, le întoarse spatele și ieși cu pași repezi din sală.

Urcă în dormitor mulțumită de ceea ce făcuse, încântată că scăpase în noaptea aceea. Vaietele înfierbântate ale bărbaților îi răsunau încă în urechi. Se duse la fereastră și trase perdeaua să privească afară. Pe drumul întunecat zări contururile carelor și ale palanchinelor purtându-i departe, în noapte, pe musafirii beți, îndurerați și dezamăgiți. Îi făcea plăcere să-i vadă așa. Pe buze îi apăru un zâmbet batjocoritor și plin de cruzime.

Cum ajunsese să facă așa ceva? Nu înțelegea nici ea. Se frământa și nu-și găsea liniștea. Ah! Ce se află dincolo de viața asta monotonă? Nu putea găsi răspunsul și nici măcar înțeleptul Hof nu reușise să o lumineze. Se întinse pe patul somptuos și căzu în visare. Derulă în gând, una câte una, toate întâmplările nemaipomenite ale zilei: văzu mulțimea de egipteni și ochii înflăcărați ai vrăjitoarei care o țintuiseră încât nu-și mai putuse desprinde privirea, și auzi glasul îngrozitor al babei, care-o făcuse să se înfioare... Apoi îl văzu pe faraonul cel tânăr în toată măreția și frumusețea lui și mai văzu și șoimul cel imens, care îi înhățase sandala și zburase cu ea. Fusese cu adevărat o zi plină. Poate că toate acestea îi stârniseră emoțiile, îi tulburaseră gândurile și îi măcinaseră sufletul, iar nefericiții ei iubiți plătiseră pentru asta. Inima îi bătea cu putere și în ea un foc misterios ardea mocnit, iar imaginația o purta prin văi nemaivăzute, ca și cum și-ar fi dorit să treacă de la starea aceasta la alta. Dar ce stare era aceasta? Descumpănită, nu reușea să înțeleagă ce se întâmpla cu ea. Să fi fost vreo vrajă făcută de cotoroanța aceea blestemată?

Fără îndoială se afla sub puterea unor farmece. Dacă nu erau farmecele unui vrăjitor, atunci erau farmecele destinului care stăpânește viața tuturor.

Tahu

Neliniștită și frământată de tot felul de gânduri, își pierdu orice speranță că va reuși să adoarmă. Se ridică iar din pat, se duse la fereastră și, deschizând-o larg, rămase în dreptul ei, nemișcată ca o statuie. Își desfăcu agrafa cu care îi era prins părul și șuvițele tremurânde și negre i se revărsară peste gât și umeri, acoperindu-i cămașa cea albă. Își umplu plămânii cu aerul umed al nopții, își puse coatele pe pervaz și își sprijini bărbia în palme. Privirea i se pierdu în înaltul cerului ce se boltea peste grădină și peste Nilul ce curgea dincolo de ziduri. Era o noapte întunecată și blândă, iar briza sufla din când în când, făcând frunzele și ramurile să danseze ușor. În depărtare, Nilul părea o pată întunecată, iar cerul era împodobit cu stele sclipitoare ale căror raze deveneau tot mai palide pe măsură ce se apropiau de pământ, ca, în cele din urmă, să se stingă într-o mare de întuneric.

Puteau oare bezna nopții și liniștea deplină să îi acopere sufletul zbuciumat cu un văl de liniște și pace? Nicidecum. Simțea că nu-și va mai găsi niciodată liniștea. Luă o pernă, o puse pe pervaz, își culcă obrazul drept pe ea și închise ochii.

Deodată își aminti de spusele filozofului Hof: „Toți se plâng. Și atunci ce rost să-ți dorești schimbarea? Mulțumește-te cu ce ți-a fost dat". Oftă din adâncul sufletului și se întrebă cu tristețe: „Chiar nu are nici un rost să-ți dorești schimbarea? Oamenii chiar se vor plânge tot timpul?" Cum

putea deveni atât de convinsă de acest lucru încât inima ei să nu mai dorească schimbarea? Căci inima îi clocotea în speranța că-și va șterge trecutul și prezentul, evadând spre zări îndepărtate și necunoscute. Cum să-și găsească liniștea și mulțumirea? Visa la o stare în care să nu mai existe suferință, dar era copleșită și plictisită de toate.

O bătaie ușoară în ușa dormitorului o întrerupse din gânduri și visare. Ascultă uimită ciocăniturile, apoi își ridică capul de pe pernă și întrebă:

— Cine e?

— Eu sunt, stăpână, îi răspunse un glas cunoscut. Îmi îngădui să intru?

— Intră, Shayth, o îndemnă Rhadopis.

Sclava intră în vârful picioarelor. Era surprinsă să-și vadă stăpâna încă trează și cu patul neatins.

— Ce e, Shayth?

— A venit un bărbat care așteaptă să-i dai voie să intre.

Rhadopis se încruntă abia stăpânindu-și mânia:

— Ce bărbat? Dă-l afară imediat!

— Cum să fac asta, stăpână? E un bărbat pentru care porțile palatului nu sunt închise niciodată.

— Tahu?

— Chiar el.

— Și ce l-a adus aici la ora aceasta târzie din noapte?

Ochii sclavei sclipiră șiret:

— Asta o să afli cât de curând, stăpână.

Rhadopis îi făcu semn să îl cheme, iar sclava se făcu nevăzută. O clipă mai târziu, trupul înalt și puternic al comandantului umplu cadrul ușii. O salută cu o plecăciune, apoi se opri în fața ei, privind-o derutat. Femeia nu putu să nu-i remarce paloarea, fruntea ridată și ochii întunecați, dar, fără să-i dea prea mare atenție, se îndreptă spre divan și se așeză.

— Pari obosit. Ai avut mult de muncă? îl întrebă ea.

Dădu din cap și îi răspunse scurt:

— Nu.

— Nu pari a fi în apele tale.

— Chiar așa?

— Știi prea bine... Ce e cu tine?

Știa totul, fără îndoială, și urma să știe și ea în scurt timp, fie că avea sau nu de gând să îi explice chiar el. Nu îndrăznea să vorbească fiindcă nu voia să-și pericliteze fericirea, îi era teamă să nu o scape printre degete și să o piardă pentru totdeauna. Dacă ar fi reușit să o domine, totul ar fi fost mult mai ușor, dar își pierduse aproape orice speranță. Copleșit de durere, îi zise:

— Ah, Rhadopis! Dacă ai simți pentru mine aceeași iubire pe care o simt eu pentru tine, te-aș putea implora în numele iubirii noastre.

Oare de ce era nevoie să o implore? Îl considerase mereu un bărbat dur, căruia îi displăceau implorările și rugămințile. Fusese mereu satisfăcut de trupul ei ispititor. Atunci, de ce se temea? Rhadopis își plecă privirea:

— E aceeași veche poveste.

Deși îi dădea dreptate, cuvintele ei îl enervară.

— Știu! strigă el. Dar o repet din cauza motivelor de acum... Ah... Inima ta e ca o cavernă din adâncurile unei ape reci.

Chiar dacă era obișnuită cu asemenea comparații, pufni enervată:

— Am refuzat vreodată să-ți dau ce ai poftit?

— Niciodată, Rhadopis. Mi-ai dat trupul tău fermecător, făcut să chinuie omenirea. Dar am tânjit mereu după inima ta. Ce inimă ai, Rhadopis! Neclintită în mijlocul dezlănțuirilor pătimașe, de parcă nu ar fi a ta. De câte ori nu m-am întrebat, derutat și furios, ce cusur am? Oare nu sunt bărbat? Ei bine, sunt un bărbat adevărat. Adevărul e că tu nu ai inimă.

Prezența lui o deranja tot mai mult. Nu era prima oară când îi spunea asemenea lucruri, dar de obicei le rostea cu sarcasm sau ușor iritat. Acum însă, la ora aceea târzie din noapte, glasul îi tremura plin de furie și resentimente. Oare de ce se aprinsese așa? Îl îndemnă să-i dea o explicație:

— Tahu, ai venit în toiul nopții ca să-mi repeți aceste cuvinte?

— Nu, n-am venit pentru asta... Am venit pentru ceva mult mai serios, iar dacă iubirea nu va fi de partea mea, atunci să mă ajute libertatea ta, pe care ți-o păzești cu atâta străşnicie.

Femeia îl privi curioasă și așteptă să continue ce avea de zis. Nemaiputând să suporte tensiunea, Tahu se hotărî să treacă la subiect fără ocolișuri. O privi drept în ochi și îi spuse calm, dar hotărât:

— Trebuie să pleci din palat și să fugi de pe insula Biga cât mai repede... Înainte de ivirea zorilor.

Rhadopis îl privi înmărmurită, nevenindu-i să creadă:

— Ce tot spui acolo, Tahu?

— Spun că trebuie să dispari. Altfel, o să-ți pierzi libertatea.

— Și ce-mi amenință libertatea în Biga?

Scrâşni din dinți și o întrebă la rândul lui:

— Nu ai pierdut un lucru de preț?

— Ba da, îi răspunse ea mirată. Am pierdut una din sandalele de aur pe care mi le-ai dăruit.

— Cum?

— Un șoim a înhățat-o în timp ce mă scăldam în iazul din grădină. Dar nu înțeleg ce legătură are o sandală pierdută cu libertatea care-mi este amenințată.

— Ia-o mai ușor, Rhadopis. Șoimul a zburat cu ea, e adevărat, dar știi unde a picat?

Din felul în care vorbise, își dădu seama că bărbatul știa răspunsul. Murmură mirată:

— De unde să știu, Tahu?

— În poala lui Faraon, îi răspunse el oftând.

Cuvintele lui îi răsunară lui Rhadopis în urechi, îi copleșiră toate simțurile și-i spulberară toate gândurile. Se uita la Tahu cu ochii încețoșați și nu reușea să scoată nici un sunet. Îngrijorat, comandantul îi cercetă cu atenție chipul. Voia să știe ce părere avea de vestea pe care i-o dăduse și ce era în sufletul ei. Nu se mai putu abține și o întrebă cu glas pierdut:

— N-am avut dreptate să te rog ceea ce te-am rugat?

Dar ea nu-i răspunse. Părea că nici nu-l ascultă. Se îneca într-o mare de confuzie, iar valurile se năpusteau peste inima-i tulburată. Încremenirea ei îl umplu de teamă. Iar tulburarea ei era aproape de nesuportat, căci întrezărea în ea sensuri pe care inima bărbatului refuza să le accepte. În cele din urmă își pierdu răbdarea și se dezlănțui cu furie. Cu ochii încețoșați, urlă la ea:

— Pe ce meleaguri rătăcești, femeie? Nu te înspăimântă vestea asta groaznică?

Auzindu-i glasul puternic, trupul începu să-i tremure și inima i se aprinse de mânie. Îl săgetă cu o privire plină de ură, dar se stăpâni, ca să obțină de la el ce voia.

— Așa vezi tu lucrurile? îl întrebă ea cu răceală.

— Văd că faci pe proasta, Rhadopis.

— Ce nedrept ești. Ce importanță are că sandala i-a căzut în poală lui Faraon? Crezi că o să mă omoare pentru asta?

— Sigur că nu. Dar a întors sandala pe toate fețele și a întrebat a cui e.

Femeia cea frumoasă simți că-i sare inima din piept.

— Și a aflat? se interesă ea.

Privirea lui Tahu se întunecă. Îi răspunse cu glas tremurat:

— Era acolo cineva care vrea să-mi facă rău. Soarta mi l-a făcut și prieten, și dușman. A profitat de ocazie și mi-a înfipt pumnalul pe la spate: i-a pomenit lui Faraon de frumusețea ta seducătoare, sădindu-i în inimă sămânța dorinței și aprinzându-i flacăra patimei în piept.

— Sofkhatep?

— Chiar el. Prietenul-duşman. I-a ispitit inima tânărului rege.

— Şi ce vrea să facă regele?

Tahu îşi încrucişă braţele pe piept şi zise pe un ton hotărât:

— Faraon nu e omul care să tânjească după ceva care-i place. Dacă îndrăgeşte ceva, ştie cum să pună mâna pe acel lucru.

Se lăsă iar tăcerea. Femeia era copleşită de sentimente arzătoare, iar pieptul bărbatului, frământat de coşmaruri. Devenea tot mai furios fiindcă ea tăcea şi nu părea nici îngrijorată, nici speriată.

— Nu vezi că asta îţi pune în pericol libertatea? o întrebă el înverşunat. Libertatea, Rhadopis, libertatea pentru care faci orice ca să ţi-o păstrezi şi la care ţii atât de mult. Libertatea ta, care a sfâşiat inimi şi a tulburat atâtea suflete, care a făcut ca neliniştea, suferinţa şi disperarea să devină boli nimicitoare pentru toţi cei din Biga. Cum de nu ţi-e frică să rămâi aici şi s-o pierzi?

Nu îi plăcu deloc felul în care îi zugrăvise libertatea şi-i spuse indignată:

— Îmi trânteşti în faţă asemenea mârşăvii, când singura mea vină e că nu am vrut să fiu făţarnică şi să mint când spun că iubesc?

— Şi de ce nu iubeşti, Rhadopis? S-a îndrăgostit până şi Tahu, războinicul curajos, care s-a avântat orbeşte în bătăliile din Sud şi din Nord, care s-a călit mânând carele de luptă. De ce nu iubeşti?

Femeia îi zâmbi enigmatic:

— Mă gândesc dacă am vreun răspuns la întrebarea ta.

— Nu de asta îmi pasă acum şi nu de asta am venit... Ce ai de gând să faci?

— Nu ştiu, îi răspunse ea încet şi cu o resemnare ciudată.

Ochii bărbatului licăriră ca doi tăciuni aprinşi, mistuind-o cu furie. Simţi o dorinţă nebunească să-i crape capul. Dar îndată ce femeia îl privi, Tahu oftă adânc:

— Credeam că îţi pasă mai mult de libertatea ta.

— Şi ce ar trebui să fac?

Îşi împreună mâinile:

— Să fugi, Rhadopis! Să fugi înainte de a fi dusă la palatul regelui ca sclavă, închisă într-una dintre camerele lui nenumărate, unde să trăieşti ca o roabă însingurată care aşteaptă să-i vină rândul o dată pe an, să-ţi petreci tot restul vieţii în acel paradis trist, care e mai curând o temniţă sumbră... Gândeşte-te: eşti făcută să duci o asemenea viaţă?

Se enervă imaginându-şi cum i-ar fi rănite demnitatea şi orgoliul şi se întrebă dacă i-ar putea fi sortit să ducă o asemenea viaţă nenorocită.

Să-i fie scris ca, în cele din urmă – ea, cea pentru ale cărei graţii se întrec toţi bărbaţii de vază ai Egiptului –, să împartă cu sclavele inima tânărului faraon şi să se izoleze de lume într-o cameră a haremului regal? Îşi dorea oare întunericul după lumină, să schimbe însemnele măreţiei cu cele ale umilinţei, să se mulţumească cu robia după ce fusese stăpână? Ah... Ce gânduri înfiorătoare, ce perspectivă de neimaginat... Dar să fugă, aşa cum voia Tahu? Era mai bine să fugă? Rhadopis cea adorată, frumoasă cum nu era nimeni alta, al cărei trup era mai seducător decât oricare altul, să fugă de sclavie? Şi atunci cine să fie stăpâna inimilor?

Tahu făcu un pas spre ea şi o imploră:

— Rhadopis, ce zici?

Se enervă iar şi-i răspunse ironic:

— Nu ţi-e ruşine, comandante, să mă îndemni să fug de stăpânul tău?

Sarcasmul ei îl răni adânc. Îşi reveni repede din consternare şi-i spuse simţind în gură un gust amar:

— Stăpânul meu încă nu te-a văzut, Rhadopis. Cât despre mine, inima mi-a fost smulsă cu multă vreme în urmă. Sunt încătuşat de o iubire zbuciumată care nu ştie ce înseamnă mila, care mă duce la pierzanie, călcat în picioare de umilinţe şi chinuri. Pieptul mi se încinge şi mai tare, ca un cuptor, la gândul că aş putea să te pierd pentru totdeauna. Dacă te îndemn să fugi, o fac ca să-mi apăr iubirea, nicidecum ca să-mi trădez stăpânul pe care îl slujesc.

Femeia nu îi luă în seamă nici lamentările, nici protestele privind loialitatea lui faţă de Faraon. Se simţea în continuare cu mândria rănită, aşa că, atunci când o întrebă ce avea de gând să facă, îşi scutură capul cu putere, ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge şoaptele duşmănoase din minte, şi îl anunţă pe un ton sec şi hotărât:

— Nu o să fug, Tahu.

Bărbatul încremeni de uimire şi disperare.

— Vei fi mulţumită să te supui, vei accepta umilinţa?

— Rhadopis nu va cunoaşte niciodată gustul umilinţei, îi răspunse ea cu zâmbetul pe buze.

Tahu clocotea:

— Ah, acum înţeleg. Demonul din tine s-a trezit. Demonul acela al trufiei şi al setei de putere, care-i apărat mereu de scutul rece al inimii tale, care se bucură să vadă chinurile şi durerile celorlalţi şi să le hotărască destinul. A auzit numele lui Faraon şi s-a trezit, iar acum vrea să-şi încerce puterile şi influenţa şi să dovedească supremaţia frumuseţii lui blestemate, fără să ţină seamă că drumul său diavolesc e presărat cu inimi mutilate, suflete frânte şi vise spulberate. Ah, de ce nu pun capăt acestui demon cu o împunsătură de pumnal?

Ea îl privi calmă şi-i zise:

— Nu ţi-am refuzat niciodată nimic şi te-am prevenit despre ispită.

— Pumnalul acesta va fi de-ajuns să-mi liniştesc sufletul. Ce sfârşit potrivit ar fi pentru Rhadopis.

— Ce sfârşit trist ar fi pentru Tahu, comandantul gărzii, îi răspunse ea liniştită.

O ţintui îndelung cu privirea lui tăioasă. În acel moment hotărâtor simţi o disperare ucigătoare şi o nelinişte sufocantă, dar îşi stăpâni mânia şi nu răbufni. Îi spuse pe un ton indiferent şi aspru:

— Ce urâtă eşti, Rhadopis... Ce urât şi respingător e chipul pe care-l arăţi. Cel ce te crede frumoasă e orb, nu e în stare să vadă. Eşti urâtă fiindcă eşti moartă şi nu există frumuseţe fără viaţă. Niciodată viaţa nu ţi-a curs prin vine. N-ai avut niciodată inima caldă. Eşti un cadavru cu chip frumos, dar un cadavru. Duioşia nu ţi-a luminat niciodată privirea, buzele nu ţi s-au strâns niciodată de durere şi inima ta nu a simţit niciodată mila. Ai ochii tăioşi şi inima de piatră... Eşti un cadavru blestemat. Ar trebui să te urăsc, să urăsc ziua când m-am îndrăgostit de tine... Ştiu că vei pune stăpânire pe tot ceea ce vrea demonul din tine. Dar într-o bună zi vei fi doborâtă, cu sufletul zdrobit. Acela va fi sfârşitul. Atunci de ce să te omor? De ce să port povara păcatului de a fi omorât un cadavru, care e deja lipsit de viaţă?

Zicând acestea, Tahu îi întoarse spatele şi plecă.

Rhadopis îi ascultă paşii grei îndepărtându-se, până când o învălui liniştea nopţii. Atunci se întoarse la fereastră. Prin întunericul deplin, stelele petreceau la balul lor etern. În liniştea solemnă şi atotcuprinzătoare i se păru că îşi aude sentimentele pulsându-i în adâncul inimii.

Simţea în piept o forţă animată de căldură şi nelinişte care o încredinţa că e vie: trupul îi fremăta de viaţă, nu era un cadavru.

Faraon

Rhadopis deschise ochii şi nu văzu decât beznă. Trebuie să fi fost încă noapte. Câte ore reuşise să petreacă în liniştea somnului? Timp de câteva clipe nu fusese conştientă de nimic, nu îşi mai amintise nimic, ca şi cum trecutul i-ar fi fost la fel de necunoscut ca viitorul, ca şi cum bezna nopţii i-ar fi înghiţit cu totul fiinţa. La început se simţi oarecum uimită şi copleşită, dar încetul cu încetul ochii i se obişnuiră cu întunericul şi zări o lumină slabă strecurându-se prin perdele. Desluşi contururile mobilei din dormitor şi candelabrul aurit. Deodată simţurile i se treziră şi-şi aminti că rămăsese mult timp trează, că somnul nu-i încercase pleoapele până când zorii nu o acoperiseră cu valurile lor delicate şi albastre. Atunci se întinsese în pat, iar somnul o răpise şi o purtase departe de toate simţămintele şi gândurile pe care le avea. Dacă aşa se petrecuseră lucrurile, ar fi trebuit să fie deja miezul zilei următoare, poate chiar asfinţitul ei.

Îşi aminti întâmplările nopţii trecute. Îi reveni în minte chipul lui Tahu, frământându-se şi clocotind, gemând de disperare şi ameninţând plin de ură. Ce bărbat violent! Curajos şi iute la mânie, îndrăgostit nebuneşte. Iubirea copleşitoare, încăpăţânată şi insistentă era singurul lui defect. Rhadopis spera sincer că va putea să o uite sau să o dispreţuiască. Era o femeie căreia dragostea nu-i adusese decât suferinţă. Toţi tânjeau după inima ei, dar inima ei era de neatins şi de nesupus, ca un animal neîmblânzit. De câte ori nu fusese

implicată, deşi ura acest lucru, în fapte stânjenitoare şi tragedii dureroase. Dar tragediile o însoţiseră ca o umbră, plutiseră în jurul ei ca propriile-i gânduri, întinându-i viaţa cu durerile şi cruzimea lor.

Apoi îşi aminti ce spusese Tahu despre tânărul Faraon: că dorea s-o vadă pe stăpâna sandalei şi că o va duce cu siguranţă în haremul lui impresionant. Ah, Faraon era, după cum i se spusese, un tânăr cu sângele clocotindu-i în vine, nesăbuit ca orice tânăr. Nu era de mirare că Tahu îi spusese toate acele lucruri şi nu avea de ce să se îndoiască de vorbele lui, dar se întreba dacă faptele nu ar putea să o ia pe alt făgaş. Încrederea pe care o avea în sine era nemăsurată.

Auzi o bătaie în uşă.

— Shayth, rosti ea cu glas leneş, intră.

Sclava deschise uşa şi intră în cameră cu paşii ei agili.

— Slavă zeului care ţi-a dat somnul după atâta veghe, dar cred că foamea te-a vlăguit.

Apoi deschise fereastra, ca în cameră să pătrundă lumina care se contopea deja cu penumbrele, şi adăugă râzând:

— Soarele a asfinţit astăzi fără să te vadă. Călătoria lui spre pământ a fost păguboasă.

— Se lasă deja seara? o întrebă Rhadopis, întinzându-se şi căscând.

— Da, stăpână. Vrei acum să faci o baie parfumată, sau să mănânci? Mare păcat! Ştiu prea bine ce te-a ţinut trează azi-noapte.

— Ce anume, Shayth? o întrebă Rhadopis curioasă.

— Faptul că nici un bărbat nu ţi-a încălzit patul.

— Ce şireată eşti!

— Bărbaţii sunt mereu tiranici, stăpână, îi zise sclava făcându-i cu ochiul. Că altfel nu le-ai suporta îngâmfarea.

— Termină cu pălăvrăgeala asta, Shayth, o apostrofă ea, apoi se plânse că o doare capul.

— Hai să mergem la baie, o îndemnă sclava. Admiratorii tăi au început să se strângă în salonul de primire şi suferă să vadă că nu eşti acolo.

— Chiar au venit?

— A fost vreodată salonul gol la ora asta?

— Nu o să mă întâlnesc cu nimeni în seara asta.

Shayth păli şi îşi privi neîncrezătoare stăpâna:

— Ieri i-ai dezamăgit... Azi ce o să le spui? De-ai şti ce neliniştiţi sunt că ai întârziat să apari!

— Spune-le că nu mă simt bine.

Sclava ezită şi tocmai voia să obiecteze când Rhadopis ţipă la ea:

— Fă aşa cum ţi-am poruncit!

Femeia ieşi iute din dormitor, nedumerită de purtarea neobişnuită a stăpânei.

Rhadopis era mulţumită de ceea ce făcuse. Îşi spuse că nu era momentul pentru admiratori, căci nu-şi putea aduna gândurile să asculte pe nimeni, nici să-şi modeleze ideile într-o conversaţie, cu atât mai puţin să danseze şi să cânte... N-au decât să plece toţi... Îi era însă teamă că Shayth se va întoarce cu rugăminţi din partea musafirilor, aşa că se ridică din pat şi porni în grabă spre baie.

Stând singură acolo, se întreba dacă Faraon va trimite după ea chiar în seara aceea. Oare de aceea era atât de nervoasă şi de tulburată? Poate se şi temea? Nicidecum... O asemenea frumuseţe ca a ei, cum nici o altă femeie nu avusese vreodată, era îndeajuns să o facă să fie plină de o încredere fără de margini. Aşa era ea... Nici un bărbat nu putea rezista strălucirii ei. Frumuseţea ei nu va fi înjosită de nici o fiinţă, nici măcar de Faraon. Atunci de ce era nervoasă şi tulburată? O cuprinse acelaşi sentiment ciudat pe care îl simţise şi seara trecută şi care îi făcuse să-i tresalte inima prima dată atunci când îl zărise pe regele cel tânăr stând în car ca o statuie. Ce ciudat... Era oare tulburată fiindcă se afla în

faţa unei taine, a unui nume măreţ şi de temut, a unui zeu adorat? Sau pentru că ar fi vrut să îl vadă ca pe o fiinţă cu pasiuni omeneşti, după ce îl cunoscuse în măreţia lui divină? Sau se frământa pentru că voia să se convingă de propria ei putere în faţa acestei fortăreţe de nepătruns?

Shayth ciocăni la uşa băii şi o anunţă că măritul Anin îi trimisese prin ea o scrisoare. Rhadopis se înfurie şi-i ceru să o rupă. Sclava se temu să nu-şi mânie stăpâna şi se împletici grăbindu-se să iasă. Rhadopis se întoarse din baie în dormitor cu chipul mai încântător şi trupul mai împlinit. Mâncă şi bău o cupă cu vin de Mariut. Dar abia se întinse pe divan că Shayth se repezi în cameră fără să bată la uşă. Rhadopis se uită la ea ameninţător.

— În sală e un străin care tot stăruie să te vadă, îi explică sclava speriată.

— Ai înnebunit de tot, Shayth? îi strigă stăpâna cuprinsă de furie. Ai trecut de partea bărbaţilor acelora care mă agasează?

— Ai puţină răbdare, stăpână, o îndemnă sclava gâfâind. I-am dat afară pe toţi musafirii. Dar bărbatul ăsta e străin, nu l-am mai văzut până acum. Am dat de el pe coridorul care duce spre sala de primire. Nu ştiu de unde a apărut... Am încercat să-i aţin calea, dar şi-a văzut de drum şi a intrat. Mi-a poruncit să-ţi spun de rugămintea lui.

Rhadopis se uită lung la sclavă. Devenise curioasă:

— E un ofiţer din garda lui Faraon?

— Nu, stăpână. Nu are uniformă de ofiţer. L-am întrebat cine e şi a ridicat din umeri. I-am tot zis că azi nu primeşti pe nimeni, dar nu i-a păsat şi mi-a poruncit să-ţi dau de ştire că aşteaptă. Vai, stăpână... Am grijă mereu să-ţi fac pe plac, dar n-am avut cum să-l alung pe pisălogul ăsta obraznic.

Rhadopis se întreba dacă era cumva un trimis al regelui. La acest gând, inima îi tresări puternic, gata să îi sară din piept. Fugi la oglindă şi-şi studie preocupată chipul. Pe urmă,

fără să-şi desprindă ochii de pe oglindă, se răsuci pe vârful picioarelor şi-şi întrebă sclava:

— Ce vezi, Shayth?

— O văd pe Rhadopis, stăpână, îi răspunse sclava, uimită că era deodată în alte toane.

Curtezana ieşi din dormitor, lăsându-şi în urmă sclava uluită. Străbătu repede o cameră, apoi alta, uşor, ca o porumbiţă, coborî treptele acoperite cu covoare somptuoase şi se opri o clipă la intrarea în sala de primire. Atunci zări un bărbat care, cu spatele la ea şi faţa spre perete, citea un poem de Ramonhotep. Cine putea fi? Era la fel de înalt ca Tahu, dar mai suplu şi mai delicat. Avea umeri puternici şi picioare frumoase. Purta un brâu bătut cu pietre preţioase, care îi cobora de sub umeri până în talie, iar pe cap avea un coif în formă de piramidă ce nu semăna cu acoperământul preoţilor. Oare cine să fie? El nu îi simţise prezenţa, fiindcă păşise uşor pe covorul gros. Ajunsă la câţiva paşi în spatele lui, îi zise:

— Cinstite domn?

Străinul se întoarse spre ea.

O, Doamne! Se afla faţă în faţă cu Faraon. Însuşi Faraon, în toată măreţia şi splendoarea lui. Merenra II, nimeni altcineva.

Surpriza îi dădu fiori în tot trupul şi puse stăpânire pe ea. Nu ştia ce să facă. Poate e doar un vis! Dar ştia atât de bine chipul acela smead, nasul acela lung şi mândru. Nu îl putea uita niciodată. Îl mai văzuse înainte de două ori şi îl păstrase întipărit adânc în minte, pentru totdeauna. Dar nu se aşteptase la această întâlnire. Nu se pregătise pentru aşa ceva şi nici nu urzise pentru ea vreunul dintre planurile sale ingenioase. Să îl primească Rhadopis aşa, întâmplător? Ea, care se pregătea cu grijă şi pentru întâlnirile cu negustorii din Nubia? Luată prin surprindere, fusese total învinsă,

copleşită şi, pentru prima oară în viaţă, făcu o plecăciune şi zise cu glas tremurat:

— Stăpâne.

Ochii lui o scrutară îndelung, zăbovind asupra chipului aceluia încântător şi observă cu o plăcere ciudată că o intimidase. Se delectă prins în mreaja trăsăturilor ei fermecătoare. Când îi răspunse, îşi rosti cuvintele răspicat şi fastuos:

— Ştii cine sunt?

— Da, Maiestate, îi spuse ea pe un ton dulce şi melodios. Am avut norocul să te văd ieri.

Nu se mai sătura să o privească. Parcă îl cuprinse o toropeală care îi amorţea simţurile şi gândirea. Nu se mai putu stăpâni:

— Regii au grijă de oameni. Le veghează sufletele şi bunurile. De aceea am venit la tine: să-ţi înapoiez ceva de preţ ce a ajuns la mine.

Regele îşi băgă mâna în brâu, scoase sandala şi i-o întinse:

— Nu e sandala ta?

Femeia urmări cu privirea mâna lui Faraon şi văzu uimită cum sandala apăru din brâu.

— Sandala mea, bâigui ea.

Regele râse uşor şi, fără să-şi desprindă ochii de pe chipul ei, îi zise:

— A ta, Rhadopis. Acesta e numele tău, nu?

Femeia îşi plecă capul şi murmură:

— Da, Maiestate.

Era prea tulburată ca să mai spună şi altceva.

— E o sandală frumoasă, continuă Faraon. Dar cel mai încântător lucru la ea e imaginea asta gravată pe talpă, în interior. Am crezut că e o podoabă frumoasă până am dat cu ochii de tine şi am văzut frumuseţea adevărată. Şi am aflat un adevăr chiar mai mare: frumuseţea, la fel ca soarta, te ia mereu pe nepregătite.

Îşi împreună palmele şi exclamă:

— Stăpâne, nu am visat niciodată că o să-mi onorezi palatul cu prezența ta! Cât despre faptul că mi-ai adus sandala... Doamne, ce să zic? Nu mai sunt în stare nici să gândesc. Iartă-mă, stăpâne, m-am pierdut de tot și te-am lăsat să stai în picioare.

Se duse în grabă lângă tron, întinse brațul ca să-l poftească să se așeze și făcu o plecăciune. Dar el alese un divan confortabil, se așeză și îi zise:

— Vino aici, Rhadopis. Stai lângă mine.

Curtezana făcu câțiva pași până ajunse aproape de el. Se opri străduindu-se din răsputeri să-și stăpânească emoția și uimirea. Dar el o prinse de încheietura mâinii – era prima oară când o atingea – și o trase pe divan, lângă el. Rhadopis simțea cum inima îi bate cu putere. Puse sandala deoparte și își plecă privirea. Uită că era Rhadopis cea adorată, cea care se juca cu inimile bărbaților după cum voia. Surpriza o copleșise, prezența acelei persoane venerate o tulburase profund, ca și cum o lumină puternică i-ar fi pătruns deodată în ochi. Ezita ca o virgină care se dăruiește bărbatului ei pentru prima dată. Apoi însă, chiar fără să-și dea seama, frumusețea ei strălucitoare porni la atac hotărâtă și pe deplin încrezătoare. Își revărsa razele fermecătoare spre privirile uimite ale regelui, așa cum soarele își trimite razele aurii spre o plantă adormită, trezind-o din visare și făcând-o să strălucească plină de vrajă. Frumusețea lui Rhadopis era cuceritoare și veștejea pe oricine se apropia de ea, îi lua mințile și îi picura în suflet o dorință ce nu putea fi nici alinată, nici împlinită. În noaptea aceea nemuritoare, în afară de ei doi – Rhadopis profund tulburată și regele fermecat de frumusețea ei – nu mai era nimeni pe lume care să aibă atâta nevoie de mila zeilor.

Dornic să-i audă vocea, regele o întrebă:

— Nu vrei să știi cum a ajuns sandala la mine?

— Prezența ta aici m-a făcut să uit de toate, stăpâne, îi răspunse ea neliniștită.

— Cum ai pierdut-o? se interesă el zâmbind.

Delicatețea din glasul lui avu darul să o liniștească.

— Mi-a înhățat-o un șoim în timp ce mă îmbăiam.

Regele oftă și privi în sus, ca și cum ar fi admirat ornamentele de pe tavan și își închise ochii ca să-și imagineze scena aceea fermecătoare: Rhadopis bălăcindu-se goală și șoimul coborând din cer să-i înhațe sandala. Femeia îi auzea răsuflarea, îi simțea dogoarea pe obraz. Faraon își întoarse iar privirea spre ea.

— Șoimul a zburat cu sandala și mi-a adus-o mie, îi povesti el înfierbântat. Ce poveste încântătoare! Dar mă tot întreb, fiindcă nu-mi vine să cred: Nu te-aș fi văzut niciodată dacă zeii nu mi-ar fi trimis acest șoim darnic?... Ce trist ar fi fost! În adâncul sufletului îmi spun că șoimul nu a mai suportat faptul că nu te cunosc, când te aflai doar la doi pași de mine, și mi-a aruncat sandala ca să mă trezească din nebăgarea de seamă.

— Șoimul ți-a aruncat sandala chiar ție? întrebă ea uimită.

— Da, Rhadopis... E o poveste foarte frumoasă.

— Ce coincidență! Ca o vrajă.

— Spui că e o coincidență, Rhadopis? Atunci ce e coincidența dacă nu soarta ce ne-a fost hărăzită?

— E adevărat ce spui, stăpâne, îi răspunse ea oftând. E ca înțeleptul care se preface a fi prost.

— O să le dau de știre tuturor supușilor care-mi este dorința: nici un om din poporul meu să nu facă vreun rău șoimilor.

Rhadopis zâmbi și zâmbetul ei fericit, încântător avu efectul unei vrăji. Regele simți că o dorință arzătoare îi mistuie inima. Și, cum nu era obișnuit să-și înfrâneze sentimentele, cedă și rosti suspinând:

— El este singura ființă căreia îi voi rămâne îndatorat pentru cel mai prețios lucru din viața mea, Rhadopis. Ce frumoasă ești! Frumusețea ta e mai presus de tot ce am visat.

Era atât de încântată de vorbele lui, de parcă le-ar fi auzit pentru prima oară. Îl privi inocent și dulce, stârnindu-i și mai mult pasiunea. Faraon spuse umil, parcă chinuit de suferință:

— Mă simt ca și cum inima mi-ar fi șfichiuită de un bici cu limbi de foc.

Apoi își apropie fața și mai mult de a ei și îi șopti:

— Rhadopis... Vreau să mă cufund în respirația ta.

Își întinse fața spre el, închise pleoapele, se aplecă și mai mult înainte până când nasurile li se atinseră. Îi mângâie cu vârfurile degetelor genele lungi, se pierdu în ochii ei negri și întregul univers se întunecă. Toropindu-l ca printr-un farmec, iubirea îl făcu să uite totul, până când suspinele grele ale lui Rhadopis îl readuseră la realitate. Își îndreptă spatele și îi șopti la ureche:

— Rhadopis, câteodată îmi întrevăd destinul. Din clipa asta mă voi afla sub semnul nebuniei.

Abia răsuflând, femeia își sprijini capul în palmă. Inima îi bătea cu putere. Petrecură o oră în tăcere, fiecare mulțumit că vorbește în sinea lui, când de fapt, fiecare vorbea, fără să știe, cu sufletul său pereche. Deodată, Rhadopis se ridică și zise:

— Haide, vino cu mine, stăpâne, să-mi vezi palatul.

Era o invitație bine-venită, dar își aminti de treburile pe care aproape le uitase și se văzu nevoit să refuze. Ce se întâmpla dacă amâna puțin întâlnirea? Palatul și tot ce era în el îi aparțineau.

— Nu în seara asta, Rhadopis, îi răspunse el cu părere de rău.

— De ce nu, stăpâne? se interesă ea dezamăgită.

— Niște oameni mă așteaptă la palat de câteva ore bune.

— Ce oameni, stăpâne?

Regele râse și spuse cu dispreț:

— Ar trebui să fiu acum la o întâlnire cu prim-ministrul. Adevărul este, Rhadopis, că de la întâmplarea cu șoimul am fost prins cu treburi foarte grele. Am vrut să-ți vizitez palatul, dar nu am găsit ocazia potrivită. Când mi-am dat seama că și seara aceasta urma să treacă asemenea celei de dinainte, am amânat o întâlnire importantă ca să o pot vedea pe stăpâna sandalei de aur.

Rhadopis era uluită.

— Stăpâne, murmură ea. Era suprinsă de nepăsarea care-l îndemnase să amâne una dintre acele întâlniri importante în care hotăra soarta regatului, ca să vadă o femeie pe care o purta în inimă de câteva ore. Fapta lui i se păru frumoasă, încântătoare, fără egal printre faptele admiratorilor sau versurile poeților.

Regele se ridică în picioare.

— Acum o să plec, Rhadopis... Ah, palatul regal mă sufocă! E o temniță împrejmuită de zidurile tradiției, dar eu trec prin ele ca o săgeată... Acum o să las un chip îndrăgit ca să văd un chip odios. Ai văzut vreodată ceva mai ciudat? Pe mâine, iubită Rhadopis. Sau, mai bine zis, de-a pururi.

Și, zicând aceste vorbe, plecă cu măreția și tinerețea, și nebunia lui.

Iubirea

Rhadopis întoarse privirea de la uşa în spatele căreia dispăruse regele şi oftă: „A plecat". Însă, de fapt, nu plecase. Dacă ar fi plecat cu adevărat, nu ar fi fost cuprinsă de această ameţeală ciudată, între vis şi realitate, între amintire şi imaginaţie, cu umbre închipuite înghesuindu-se, întrecându-se, alergând nebuneşte.

Avea toate motivele să fie fericită, căci atinsese culmile gloriei, urcase pe piscurile cele mai înalte ale măreţiei, gustase din minunăţiile grandorii aşa cum nici o femeie de pe pământ nu visase vreodată. O vizitase chiar sacrul Faraon în persoană, iar ea îl vrăjise cu răsuflarea ei cea dulce şi el îi strigase în faţă că un bici cu limbi de foc îi şfichiuie inima tânără. Pasiunea lui o încoronă regină pe tronul măreţiei şi pe cel al frumuseţii. Avea toate motivele să fie fericită, chiar dacă mai cunoscuse fericirea măreţiei! Îşi înclină uşor capul şi privirea îi căzu pe sandală. Inima îi tresări. Îşi aplecă capul până când buzele îi atinseră imaginea viteazului gravată pe talpă.

Dar nu rămase multă vreme singură, cu visele ei. Apăru Shayth şi o întrebă:

— Stăpână, vrei să dormi aici?

Nu îi răspunse... Luă sandala, se ridică cu mişcări lente şi porni agale spre dormitor. Încurajată de ameţeala stăpânei, Shayth comentă cu tristeţe:

— Ce păcat, stăpână, salonul acesta frumos, obişnuit cu distracţia şi desfătarea, va fi în seara asta, pentru prima dată,

fără petrecăreţi şi admiratori... Poate că e la fel de nedumerit ca mine şi se întreabă: „Unde e cântecul? Unde e dansul? Unde e iubirea?... Aşa ai vrut tu, stăpână?"

Fără să o bage în seamă, curtezana urcă încet scările, tăcută. Shayth se gândi că vorbele ei o să-i stârnească curiozitatea stăpânei.

— Ce rău le-a părut şi ce s-au supărat când i-am anunţat că nu o să vii... îi povesti sclava plină de vervă. S-au uitat unii la alţii îndureraţi şi tare trişti şi s-au urnit cu greu, cu umerii încovoiaţi.

Rhadopis rămase tăcută. Intră în dormitorul ei cel frumos, se duse repede la oglindă şi-şi privi chipul. Zâmbind satisfăcută şi bucuroasă, îşi zise: „Dacă ceea ce s-a întâmplat în noaptea aceasta e o minune, atunci şi chipul acesta e o minune". Cuprinsă de un val de fericire, se întoarse spre Shayth şi o întrebă:

— Cine crezi că e bărbatul care a venit să mă vadă?

— Cine e, stăpână? Azi l-am văzut prima dată. E un tânăr străin, dar, fără îndoială, de viţă nobilă. Chipeş, impunător şi îndrăzneţ. Se stârneşte şi freamătă ca vântul, calcă apăsat şi are glas poruncitor. Dacă nu m-aş teme, aş zice că nu-i lipsit de...

— De ce?

— De o oarecare nebunie.

— Ai grijă...

— Stăpână, oricâte bogăţii ar avea, nu-i poate întrece pe iubiţii pe care i-ai alungat azi.

— Ai grijă să nu-ţi pară rău când îţi este lumea mai dragă.

— O întrece bogăţia lui pe cea a comandantului Tahu sau pe a guvernatorului Ani? se interesă Shayth uimită.

— Bărbatul acela e Faraon, proasto, îi răspunse Rhadopis mândră.

Femeia se uită ţintă la stăpâna ei, cu gura deschisă, dar nu scoase nici o vorbă.

— E Faraon, Shayth, Faraon. Însuşi Faraon, nimeni altul. Să nu cumva să începi să cleveteşti... Acum du-te, dispari din faţa mea. Vreau să rămân singură.

Închise uşa şi se apropie de fereastra care dădea spre grădină. Noaptea îşi întinsese deja aripile peste univers. În înaltul cerului se aprinseseră stelele, iar în grădină, lămpile atârnau de crengile copacilor. Era o noapte încântătoare. Rhadopis îi admiră frumuseţea şi simţi pentru prima oară plăcerea de a fi singură la ora aceea, o plăcere mult mai mare decât a se întâlni cu toţi admiratorii... În liniştea nopţii îşi ascultă gândurile şi şoaptele inimii... Amintirile începură să curgă şi gândul o duse cu multă vreme în urmă, când inima o îndemnase prima dată la fapte uşuratice, înainte de a fi încoronată ca regină a inimilor bărbaţilor şi înscăunată pe tronul de la Biga, înainte de a deveni cea care hotăra destinul sufletelor. Pe atunci era o ţărancă frumoasă, înflorind în iarba umedă a câmpului ca un trandafir, iar el era un barcagiu cu glas domol şi picioare bronzate. În afară de el, nu-şi amintea de alt bărbat căruia să i se fi dăruit cu toată inima, iar malurile Bigăi au avut norocul să vadă ceva fără asemănare pe pământ. O invită în barca lui, iar ea acceptă şi valurile îi purtară din Biga până departe în sud. Din ziua aceea rupsese orice legătură cu satul şi cu oamenii de acolo. Într-o bună zi, barcagiul dispăru din viaţa ei. Nu ştia dacă se rătăcise, fugise sau murise, şi se trezi singură. Dar nu era singură, frumuseţea o însoţea mereu, aşa că nu ajunsese pe străzi. O luă la el un bărbat între două vârste, cu barba lungă şi mărinimos. După viaţa bună pe care o dusese alături de el, moartea bărbatului o întristă. Atunci lumina ei începu să strălucească, să ademenească privirile şi să atragă bărbaţii ca pe nişte fluturi înnebuniţi. I-au aşternut la picioarelele ei micuţe inimile lor tinere şi bogăţii nenumărate şi au întronat-o în palatul din Biga ca regină a inimilor. Şi aşa se născu Rhadopis... Ah, ce amintiri!

Cum îi murise inima după aceea? I-o ucisese tristeţea? Sau înfumurarea, sau măreţia? Era surdă la şoaptele dragostei, inima îi era ferecată. Nici un bărbat îndrăgostit de ea cu patimă, cum era Tahu, nu putea spera să primească de la ea mai mult decât un trup rece.

Se lăsă mult timp în voia amintirilor pe care parcă le-ar fi chemat să o poarte înapoi la zilele cele mai încântătoare din viaţa ei, cele mai fericite! Timpul trecu – ore, poate minute – până când auzi deodată sunetul unor paşi. Se întoarse enervată şi zări că uşa era deschisă. Shayth apăru gâfâind:

— Stăpână, se ţine după mine. Uite-l!

Rhadopis îl văzu cum intră, sigur pe sine, ca şi cum ar fi intrat în propriul lui dormitor. Era şi uimită, şi bucuroasă.

— Stăpâne! exclamă ea.

Shayth se făcu nevăzută şi închise uşa în urma ei. Regele îşi roti privirea admirând camera cea frumoasă şi zise râzând:

— Să-mi cer iertare că am năvălit aşa?

Îi zâmbi fericită:

— Camera şi stăpâna ei sunt ale tale, domnul meu.

Râse iar cu râsul lui încântător. Era un râs tânăr şi răsunător, plin de viaţă. O prinse de cot, o trase spre divan şi o făcu să şadă, apoi luă loc lângă ea.

— Îmi era teamă că o să adormi înainte să vin.

— Să dorm... Somnul nu vine într-o noapte ca asta. Flăcările fericirii îl fac să creadă că e zi.

Chipul îi deveni deodată serios:

— Chiar mai mult, dacă am arde împreună...

Nu mai simţise niciodată o asemenea fericire, inima ei nu mai fusese nicicând atât de trează şi de vie, nu mai cunoscuse niciodată plăcerea supunerii ca în faţa acestei fiinţe minunate. Bărbatul avusese dreptate: ardea toată. Dar nu zise nimic, îşi ridică doar ochii şi-l ţintui cu o privire grăitoare, plină de sinceritate şi tandreţe. În cele din urmă îi spuse:

— Nu mi-am închipuit nici o clipă că o să te întorci în noaptea asta.

— Nici eu. Dar întâlnirea a fost grea şi istovitoare. Am obosit de atâta concentrare şi frământare şi m-a cuprins neliniştea. Bărbatul acela mi-a pus în faţă o mulţime de hotărâri, am semnat o parte din ele, i-am ascultat cuvintele cu mintea zburându-mi în altă parte, până când nu am mai suportat şi i-am spus să lăsăm restul pe mâine. Nu mă gândeam să mă întorc, voiam să rămân singur cu gândurile mele. Dar odată rămas singur, am simţit că izolarea mă apasă şi noaptea devine insuportabil de mohorâtă. Şi atunci m-am întrebat: De ce să aştept până mâine? Nu-mi stă în obicei să-mi înfrânez pornirile, aşa că nu am mai ezitat şi iată-mă aici, în faţa ta.

Ce noroc cu obiceiul acesta ale cărui roade delicioase erau gustate chiar de ea. Îl simţi cuprins de o bucurie minunată, palpitând de viaţă şi de emoţie.

— Rhadopis... Ce nume frumos. Îmi sună în ureche ca un cântec şi-mi face să-mi tremure inima de iubire. Iubirea aceasta e un lucru uimitor. Cum să răpună un bărbat ale cărui nopţi sunt pline de femei de toate culorile şi pentru toate gusturile? E cu adevărat uimitor. Ce o fi iubirea asta? E o nelinişte care-mi chinuie inima, o incantaţie divină intonată în lăcaşurile cele mai înalte ale sufletului meu. O jinduire dureroasă. Eşti chiar tu. Căci te afli în toate semnele lumeşti şi sufleteşti. Uite, trupul meu puternic are nevoie de tine aşa cum un om care se îneacă vrea să respire şi are nevoie de aer.

Ea îi împărtăşea emoţiile şi simţea că e sincer: vorbise despre o inimă, dar descrisese două. La fel ca el, auzea incantaţia divină şi îi vedea chipul în toate semnele lumeşti şi sufleteşti în timp ce pleoapele i se îngreunau de vise şi încântare. Când genele li se atinseră, o întrebă tandru:

— De ce nu spui nimic, Rhadopis?

Îşi deschise ochii cei frumoşi şi îl privi pierdută, duioasă:

— Ce nevoie am de cuvinte, stăpâne? Atâta timp cuvintele mi-au curs de pe buze, iar inima îmi era moartă. Dar acum inima mi se trezeşte la viaţă şi îţi soarbe cuvintele aşa cum pământul absoarbe căldura soarelui ca să se umple de viaţă.

Regele îi zâmbi fericit:

— Iubirea asta m-a smuls dintr-o lume plină de femei.

Ea îi răspunse zâmbind:

— Iar pe mine m-a smuls dintr-o lume plină de bărbaţi.

— Rătăceam prin lume cu mintea înceţoşată, iar tu te aflai la doi paşi de mine. Ce păcat. Ar fi trebuit să te cunosc cu mulţi ani în urmă.

— Aşteptam amândoi ca şoimul să ne unească.

O strânse de mână cu patimă şi îi zise:

— Da, Rhadopis, soarta a aşteptat să apară şoimul la orizont, ca să aştearnă pe paginile ei cea mai frumoasă poveste de dragoste. N-am nici o îndoială că şoimul nu a mai suportat să ne amâne iubirea. De azi ar trebui să nu ne mai despărţim niciodată. Cel mai frumos lucru pe lume ar fi să rămânem împreună.

Ea oftă din adâncul inimii şi-i răspunse:

— Da, stăpâne, de azi ar trebui să nu ne mai despărţim niciodată. Îţi dau sufletul meu, ca o pajişte înverzită, pe care să paşti după cum îţi este voia.

El îi luă palmele între ale lui şi i le strânse afectuos.

— Vino cu mine, Rhadopis. Palatul acesta să se închidă cu tot trecutul lui ruşinos. Căci simt că fiecare zi din viaţă pe care am pierdut-o înainte de a te cunoaşte e o lovitură mârşavă de pumnal împlântată în fericirea mea.

Fusese cuprinsă de euforie, dar acum parcă era neliniştită:

— Maiestatea Sa vrea să mă mut în haremul lui?

Bărbatul dădu din cap şi zise:

— Vei locui în locul cel mai elegant de acolo.

Rhadopis îşi plecă ochii gânditoare, neştiind ce să spună. Tăcerea ei îl surprinse. Îi prinse bărbia delicată cu degetele mâinii drepte, îi ridică capul spre el şi o întrebă:

— Ce-i cu tine?

Femeia ezită o clipă.

— E o poruncă, Maiestate?

Inima i se strânse când auzi cuvântul „poruncă".

— Poruncă? Nicidecum, Rhadopis. Graiul iubirii nu e graiul poruncilor. Până azi nu mi-am dorit niciodată să renunţ la postura în care mă aflu şi să devin iar o fiinţă umană care-şi croieşte drumul în viaţă fără nici un sprijin, care-şi urmează soarta fără privilegii. Uită acum de Faraon şi spune-mi dacă doreşti să-ţi legi viaţa de a mea.

Se temea să nu-i înţeleagă greşit tăcerea şi ezitarea, aşa că îi spuse cu sinceritate:

— Te doresc aşa cum îmi doresc propria viaţă. Chiar mai presus de ea, căci nu am iubit viaţa cu adevărat decât după ce m-am îndrăgostit de tine. Şi pentru mine viaţa are rost acum pentru că mă face să îţi simt iubirea şi-mi bucură toate simţurile cu prezenţa ta. Îndrăgostiţii nu spun mereu vorbe sincere din instinct? Întreabă-i inima lui Rhadopis, stăpâne, şi-ţi va ajunge la ureche ceea ce buzele mele au rostit deja, dar sunt nedumerită şi mă întreb de ce să închid porţile palatului pentru totdeauna. Palatul sunt eu însămi, stăpâne, şi ar trebui să-l iubeşti aşa cum mă iubeşti pe mine. Nu are nici un colţ pe care să nu-mi fi lăsat urmele, imaginea, numele, amintirea. Cum să-l părăsesc când aici a coborât din zbor şoimul care ţi-a adus mesajul de dragoste nemuritor? Cum să-l părăsesc când aici mi-a tresărit inima de iubire pentru prima oară? Cum să-l părăsesc, stăpâne, când aici ai venit, în toată măreţia ta, să mă vezi? Se cuvine ca orice loc pe care ai păşit să devină doar al tău, la fel ca inima mea, şi să nu-şi închidă porţile niciodată.

Regele îi ascultă cuvintele cu încordare în timp ce inima îi ardea şi sufletul îi vibra la unison cu fiecare vorbă. Îi mângâie pletele negre ca tăciunele, o luă în braţe şi îi dădu un sărut dulce ca nectarul.

— Rhadopis, iubire contopită cu sufletul meu, îi spuse el, porţile acestui palat nu se vor închide şi în camerele lui nu va domni întunericul. Cât vom fi împreună, va rămâne un leagăn al iubirii, un rai al dragostei, o grădină înfloritoare în care să fie sădite răsadurile amintirilor. Voi face din acest castel un sanctuar al iubirii şi-i voi acoperi podelele şi pereţii cu aur curat.

Cu chipul luminat de un zâmbet, Rhadopis murmură:

— Facă-se voia ta, stăpâne. Jur pe iubirea pe care ţi-o port că mâine o să merg la templul lui Sotis, o să-mi spăl trupul cu ulei sfânt ca să mă curăţ de trecutul păcătos şi o să mă întorc la sanctuar cu inima pură şi nouă, ca o floare ce îşi rupe învelişul şi îmbrăţişează razele soarelui.

El îi luă mâna şi i-o puse în dreptul inimii. Apoi o privi în ochi şi îi spuse:

— Rhadopis, astăzi sunt fericit. Jur pe întregul univers şi pe zei că sunt fericit. Asta e tot ce-mi doresc în viaţă. Priveşte-mă! Ochii tăi negri mă încântă mai mult decât toată lumina lumii.

În noaptea aceea insula Biga a dormit, dar iubirea a rămas trează în palatul său cel alb până ce bezna nopţii s-a retras făcând loc albastrului visător al zorilor.

Umbra iubirii

Rhadopis se trezi spre prânz. Era zăpuşeală, razele fierbinţi ale soarelui trimiteau pe pământ lumină şi căldură dogoritoare. Cămaşa de noapte fină i se mula pe trupul suav. Nişte şuviţe din părul răvăşit i se revărsau pe piept, altele se odihneau pe pernă.

Binecuvântată e deşteptarea din somn care trezeşte în inimă amintiri frumoase... Inima îi era o câmpie a bucuriei, mireasma florilor plutea în aerul din jurul ei, tot universul îi zâmbea de fericire şi încântare. I se părea că toate simţurile i se treziseră la o viaţă nouă, îi dezvăluiau o altă lume, mai frumoasă, sau că renăscuse.

Se răsuci pe cealaltă parte şi privi perna: se mai vedea încă locul în care el îşi sprijinise capul. Ochii îi străluciră visători şi tandri. Îşi apropie capul, sărută locul acela şi murmură încântată: „Ce minunat e totul... Şi ce fericită sunt..."

Pe urmă se ridică în capul oaselor, rămase aşa puţin, apoi se dădu jos din pat – aşa cum făcea în fiecare dimineaţă – vioaie ca o vorbă de duh a unui suflet glumeţ. Se îmbăie cu apă rece şi se parfumă, îşi puse veşmintele scăldate în arome, apoi se aşeză la masă şi-şi savură mâncarea de dimineaţă: ouă şi lipie. Bău o cupă de lapte şi una de bere.

Urcă pe corabie şi porni spre Abu. Ajunsă acolo, se îndreptă spre templul lui Sotis. Trecu de poarta impunătoare cu inima umilă şi sufletul plin de speranţă. Se plimbă prin clădirea imensă şi primi binecuvântarea zidurilor şi a coloanelor

încărcate cu inscripţii sacre. Lăsă în cutia milei tot ce avea la ea, pe urmă se duse în sala unde se afla marea preoteasă şi îi ceru să o spele cu untdelemn sfânt, ca să o purifice de necurăţeniile şi nefericirile vieţii şi să-i golească inima de păcate şi de orbire. Lăsându-se în seama mâinilor neprihănite ale preotesei, simţea că se desparte fără milă de corpul lui Rhadopis, coborând în mormânt trupul curtezanei frivole, care jucase pe degete bărbaţii, le răvăşise sufletele şi dansase pe cadavrele victimelor şi pe rămăşiţele inimilor lor spulberate. Simţea cum prin vene îi curge un sânge nou, cum inima îi pulsează şi îi încarcă toate simţurile cu mulţumire, fericire şi puritate. Pe urmă căzu în genunchi şi se rugă fierbinte, cu ochii scăldaţi în lacrimi, iar la sfârşit rugă zeul să-i binecuvânteze iubirea şi viaţa cea nouă. Se întoarse la palat fericită de parcă ar fi fost o pasăre planând cu aripile întinse pe cerul senin. Shayth o întâmpină aproape plutind de bucurie:

— Binecuvântată fie ziua aceasta fericită, stăpână. Ştii cine a venit la palatul nostru cât ai lipsit?

Cu inima gata să-i sară din piept, strigă:

— Cine?!

— Nişte meşteri dintre cei mai vestiţi ai Egiptului, trimişi de Faraon. S-au uitat prin camere, coridoare şi săli, au măsurat înălţimea ferestrelor şi a pereţilor ca să facă mobilă nouă.

— Chiar aşa?

— Da, stăpână. Cât de curând palatul va fi o minunăţie a acestor vremuri. Ce tocmeală avantajoasă!

Rhadopis nu înţelese prea bine ce voia să spună femeia. Pe urmă însă, bănuind despre ce e vorba, încruntă din sprâncene:

— La ce tocmeală te referi, Shayth?

Femeia îi făcu cu ochiul:

— Tocmeala pentru patima cea nouă. Jur pe toţi zeii că Maiestatea Sa ar fi în stare să dea gata o ţară întreagă de bogaţi. De azi încolo n-o să-mi mai pară rău după negustorii din Memphis şi comandanţii din ţinutul de Sud.

Rhadopis se înroşi de furie şi-i strigă:
— Ajunge, femeie! Acum nu am făcut nici un târg.
— Vai de mine... Dacă aş avea destul curaj, stăpână, te-aş întreba atunci ce ai făcut.
Rhadopis oftă.
— Opreşte-te cu vorbăria. Chiar nu-ţi dai seama cât sunt de serioasă în privinţa asta?
Sclava tăcu şi se uită fix la chipul frumos al stăpânei. În cele din urmă îi spuse:
— Zeii să te binecuvânteze, stăpână... Sunt nedumerită şi mă întreb: de ce e aşa serioasă stăpâna mea?
Rhadopis oftă iar şi se întinse pe divanul confortabil.
— M-am îndrăgostit, Shayth, şopti ea.
Sclava se lovi cu palma peste piept şi exclamă panicată şi uluită:
— Te-ai îndrăgostit, stăpână!
— Da, m-am îndrăgostit. De ce eşti aşa de uimită?
— Iertare, stăpână. Iubirea e un musafir nou. Nu te-am mai auzit rostindu-i numele. Cum a ajuns aici?
Rhadopis zâmbi şi îi răspunse visătoare:
— Ce-i de mirare? E un lucru obişnuit ca o femeie să se îndrăgostească.
— Nu şi aici, spuse Shayth făcând un semn spre inima stăpânei. Am crezut mereu că e o fortăreaţă de nepătruns. Cum de a fost cucerită? Pe toţi zeii, haide, spune-mi...
Ochii lui Rhadopis străluciră visători şi amintirea îi stârni în suflet sentimente înflăcărate.
— M-am îndrăgostit, Shayth, începu ea să povestească în şoaptă. Iar iubirea e un lucru minunat. În ce clipă a bătut la poarta inimii mele? Cum mi-a pătruns în adâncul sufletului? Nu ştiu. Mă tulbură profund, dar am simţit adevărul în inimă, căci mi-a zvâcnit nestăpânită, mi-a zvâcnit când i-am văzut chipul, mi-a zvâcnit când i-am auzit glasul. Niciodată în viaţă nu mi-a mai zvâcnit aşa, dar un glas misterios

îmi şoptea la ureche că acest bărbat, şi nimeni altul, este stăpânul inimii mele. M-a copleşit un sentiment, dulce şi dureros şi am ştiut că el va deveni o parte din mine, la fel cum îmi este inima, iar eu voi deveni o parte din el, aşa cum îi este sufletul. Nu-mi mai pot închipui cum poate fi viaţa frumoasă şi existenţa plăcută fără această contopire.
— Sunt uluită, stăpână, spuse Shayth cu respiraţia tăiată.
— Da, Shayth, atâta timp cât m-am bucurat de libertate deplină, am urcat pe o colină înaltă de unde priveam spre o lume vastă şi ciudată. Îmi petreceam serile cu zeci de bărbaţi, delectându-mă cu conversaţii plăcute, admirând opere de artă, amuzându-mă cu obscenităţi şi cântece, dar tot timpul inima îmi era apăsată de un plictis fără leac şi sufletul îmi era înnegurat de o singurătate insuportabilă. Acum, Shayth, speranţele mi s-au limitat, restrângându-se la un singur bărbat: domnul meu. El este tot universul meu. Viaţa freamătă iar, plictisul şi însingurarea ce-mi stăteau în cale au dispărut. Totul se scaldă în lumină şi bucurie. Îmi pierdusem sufletul în lumea asta mare, iar acum l-am regăsit în bărbatul meu iubit. Ai văzut ce înseamnă iubirea, Shayth?
Sclava dădu din cap profund uimită şi zise:
— După cum spui, stăpână, e un lucru minunat. Şi poate mai dulce chiar decât viaţa. Şi mă întreb cum simt eu iubirea. Iubirea e ca foamea, iar bărbaţii ca mâncarea. Iubesc bărbaţii tot aşa cum iubesc mâncarea. Chiar aşa. Şi asta mi-e de ajuns.
Rhadopis râse şi râsul ei delicat răsună ca vibraţia unei coarde de lăută. Se ridică, ieşi în balconul care dădea spre grădină şi îi porunci lui Shayth să îi aducă lira. Dorea să-şi plimbe degetele pe coarde şi să cânte. De ce nu, când lumea întreagă fredona o melodie voioasă?
Shayth dispăru pentru o clipă, apoi se întoarse cu lira, o aşeză în faţa stăpânei şi îi spuse:
— Te-ar deranja să amâni puţin?

— De ce? întrebă Rhadopis ridicând lira de jos.

— Unul dintre sclavi m-a rugat să te anunţ că a venit un bărbat care îţi cere îngăduinţa să te vadă.

Pe chip i se citi nemulţumirea.

— Nu ştie cine e? se interesă ea destul de indiferentă.

— Zice că e... Pretinde că l-a trimis artistul Henfer.

Rhadopis îşi aminti de ucenicul despre care Henfer îi spusese acum două zile că îl alesese să decoreze în locul lui camera de vară.

— Adu-l aici, îi ceru ea lui Shayth.

Se simţea sâcâită şi deranjată. Strânse lira în mâini şi degetele îi ciupiră coardele uşor, apoi cu enervare, interpretând o melodie haotică.

Shayth se întoarse, iar în urma ei păşea un bărbat tânăr, care făcu o plecăciune şi zise cu un glas delicat:

— Zeii să-ţi fericească ziua, doamna mea.

Rhadopis puse lira deoparte şi-l privi pe sub genele-i lungi. Era de înălţime potrivită şi slăbuţ, cu tenul smead, trăsături frumoase şi ochi remarcabil de mari, în care se citeau semnele candorii şi ale naivităţii. O cuceri vârsta lui fragedă şi sinceritatea din priviri, dar se întreba dacă chiar va fi în stare să termine munca începută de marele sculptor Henfer. Oricum, era încântată să îl vadă şi iritarea pe care o simţise mai devreme îi trecu.

— Tu eşti ucenicul pe care sculptorul Henfer l-a ales să-mi decoreze camera de vară? îl întrebă ea.

— Da, doamna mea, îi răspunse tânărul vădit intimidat, privind când chipul lui Rhadopis, când pardoseala balconului.

— Foarte bine. Şi cum te numeşti?

— Benamun... Benamun ben Besar.

— Benamun. Câţi ani ai, Benamun? Îmi pari foarte tânăr.

Acesta se îmbujoră şi îi răspunse:

— În misra[1] care vine împlinesc optsprezece.

— Cred că exagerezi.

— Nicidecum, doamnă. Spun adevărul.

— Ce copil eşti, Benamun.

În ochii lui mari, căprui, apăru o umbră de nelinişte, ca şi cum i-ar fi fost frică să nu fie respins din cauza vârstei. Ghicindu-i temerile, Rhadopis îi surâse:

— Nu-ţi face griji, ştiu că harul unui sculptor stă în mâinile, nu în vârsta lui.

— Maestrul meu, marele artist Henfer, mi-e martor pentru asta, îi respunse el plin de entuziasm.

— Ai mai avut vreo lucrare importantă înainte?

— Da, doamnă. Am decorat un perete al camerei de vară din palatul domnului Ani, guvernatorul Bigăi.

— Eşti un copil-minune, Benamun.

Acesta se îmbujoră şi ochii îi străluciră de bucurie. Era nespus de fericit. Rhadopis o chemă pe Shayth şi îi porunci să îl ducă în camera de vară.

Tânărul ezită o clipă înainte de a o urma pe Shayth şi-i zise lui Rhadopis:

— Trebuie să-mi acorzi din timpul tău în fiecare zi... La orice oră vrei.

— Sunt obişnuită cu asemenea îndatoriri. O să mă gravezi întreagă?

— Sau pe jumătate. Sau poate o să fac doar faţa. În orice caz, asta depinde de felul în care arată celelalte ornamente.

Zicând acestea, făcu o plecăciune şi ieşi din cameră în urma lui Shayth. Rhadopis îşi aminti de sculptorul Henfer şi se întrebă în sinea ei cu ironie: oare i-ar trece prin minte că palatul, ale cărui porţi i-a cerut să le deschidă pentru ucenicul său, va fi de acum, pentru el, un loc interzis?

Tânărul acesta avusese darul să o liniştească. Parcă îi stârnise în inimă o nouă emoţie care nu mai prinsese viaţă

1 Lună a calendarului egiptean. (N. tr.)

niciodată înainte: instinctul matern. Deodată se temu pentru el din cauza ochilor ei ispititori de care nu scăpase nimeni. Se rugă sincer zeilor să-i păzească liniştea şi candoarea şi să-l apere de durere şi de disperare.

Benamun

După cum promisese, în dimineaţa următoare se duse în camera de vară din grădină. Îl găsi pe Benamun stând la o masă. Întinsese pe ea o coală de papirus şi desena tot felul de forme, preocupat şi gânditor. Când îi simţi prezenţa, puse stilul pe masă, se ridică în picioare şi făcu o plecăciune. Ea îl salută şi îi spuse zâmbind:

— O să-ţi ofer ţie ora aceasta a dimineţii, fiindcă e singura de care dispun în cursul zilei.

— Îţi mulţumesc, doamna mea, dar nu începem astăzi, îi răspunse tânărul cu glasul lui încet şi timid. Lucrez încă la planul general al ornamentelor.

— Vai, m-ai păcălit, băiete.

— În nici un caz, doamnă... Dar mi-a venit o idee minunată.

Ea îl privi drept în ochii aceia mari şi candizi şi îi spuse cu ironie:

— Vrei să spui că în căpşorul acela al tău se poate naşte o idee minunată?

Îmbujorat şi intimidat, arătă spre peretele din dreapta:

— O să umplu locul acesta gol cu o imagine a chipului şi a gâtului tău.

— Groaznic! Mi-e teamă că o să fie urât şi înspăimântător.

— Va fi la fel de frumos ca în realitate.

Cuvintele îi ieşiseră tânărului de pe buze cu o inocenţă firească. Rhadopis îl scrută cu privirea şi el se intimidă,

plecându-şi ochii mari. I se făcu milă de el şi îşi mută privirea spre iazul ce se întindea dincolo de uşa dinspre răsărit a camerei. Ce tânăr delicat, ca o fecioară neprihănită. Îi stârnise în inimă o tandreţe neobişnuită şi îi trezise în ungherele sufletului sentimentele materne adormite. Se întoarse iar spre el şi îl văzu aplecat peste desene, dar obrajii încă îmbujoraţi de emoţie îl trădau că nu se concentra la ceea ce face. Nu ar trebui să-l lase şi să-şi vadă de ale ei? Dar cedă dorinţei de a sta de vorbă cu el:

— Eşti din Sud? îl întrebă ea.

Tânărul îşi ridică capul şi chipul i se lumină de bucurie:

— Sunt din Ambus, doamnă.

— Din Ambus? Înseamnă că eşti din nordul Sudului. Şi atunci cum ai ajuns să lucrezi cu sculptorul Henfer, căci el e din Bilaq?

— Tatăl meu era prieten cu sculptorul Henfer şi, când a văzut preocupările mele pentru artă, m-a trimis la el şi m-a dat în grija lui.

— Tatăl tău e artist?

După o clipă de tăcere, tânărul îi răspunse:

— Nicidecum... Tatăl meu era mai-marele doctorilor din Ambus. Era nespus de priceput la chimie şi îmbălsămare. A descoperit multe amestecuri de otrăvuri şi metode noi de îmbălsămare.

Din spusele tânărului femeia înţelese că tatăl lui murise. Mirată că descoperise amestecuri de otrăvuri, îl întrebă:

— Şi de ce prepara otrăvuri?

— Făcea din ele leacuri binefăcătoare, îi răspunse tânărul pe un ton trist. Şi doctorii luau de la el asemenea leacuri, însă, din păcate, asta l-a costat până la urmă viaţa.

Rhadopis se arătă foarte interesată:

— Cum s-a întâmplat, Benamun?

— Îmi amintesc, doamnă, că tata a preparat o otravă deosebită. Se tot lăuda că e cea mai ucigătoare dintre otrăvuri

şi că poate omorî un om în câteva clipe. De aceea a şi numit-o „otrava fericită". Pe urmă, într-o noapte nenorocită, şi-a petrecut tot timpul în laborator, lucrând fără încetare. Dimineaţă l-au găsit pe bancă, întins fără suflare. Lângă el zăcea destupat flaconul cu otrava ucigătoare.

— Ce ciudat... S-a sinucis?

— E sigur că a luat o înghiţitură din otrava ucigătoare, dar ce l-a împins la pierzanie? Secretul a fost înmormântat odată cu el. Toţi credem că vreun spirit malefic a pus stăpânire pe el, i-a rătăcit minţile, iar tata a făcut ceea ce a făcut într-un moment de oboseală şi confuzie. A fost o lovitură grea pentru toată familia.

Faţa tânărului se întunecă de tristeţe. Îşi plecă capul spre piept. Rhadopis, regretând că adusese vorba despre subiectul acesta dureros, îl întrebă:

— Mama ta mai trăieşte?

— Da, doamnă. Locuieşte în palatul nostru din Ambus. Cât despre laboratorul tatei, din noaptea aceea nimeni nu i-a mai călcat pragul.

Rhadopis plecă gândindu-se la moartea ciudată a doctorului Besar şi la otrăvurile încuiate în laborator.

Benamun era singurul străin apărut la orizonturile liniştite ale lumii ei pline de iubire şi tihnă, după cum el era singurul care-i răpea în fiecare dimineaţă câte o oră din timpul destinat iubirii. Cu toate acestea, nu o deranja deloc, fiindcă era mai gingaş decât o nălucă. Zilele treceau, ea era copleşită de dragoste, iar el cufundat în muncă. Şi pe pereţii camerei de vară o artă înălţătoare începea să prindă viaţă.

Îi privea încântată mişcările mâinii care răspândeau în cameră atmosfera unei frumuseţi nemaipomenite. Era tot mai convinsă de marele lui talent şi se gândi că, foarte curând, îi va lua locul sculptorului Henfer. Într-o zi, când se pregătea să iasă din cameră, după ce petrecuse acolo o oră, îl întrebă:

— Nu eşti niciodată obosit sau plictisit?

Tânărul zâmbi mândru:

— În nici un caz...

— Parcă ai fi mânat de o putere diabolică.

Un zâmbet îi lumină faţa smeadă când îi răspunse pe un ton scăzut, cu naivitate:

— Ba e puterea dragostei.

Inima femeii tresări la aceste cuvinte, care îi trezeau cele mai plăcute amintiri. Îi veni în minte imaginea unei femei iubite, în plină strălucire şi măreţie. Dar el continuă, fără să ştie ce stârnise în inima ei:

— Nu ştii, doamnă, că arta este iubire?

— Adevărat?

Făcu semn spre fruntea ei, pe care o desenase pe perete, şi spuse:

— Aici e tot sufletul meu curat.

Stăpână iar pe propriile ei emoţii, îi răspunse zeflemitor:

— E doar o piatră fără simţire.

— Era o piatră înainte ca mâinile mele să o atingă. Acum însă, sufletul meu e în ea.

Femeia izbucni în râs.

— Eşti îndrăgostit de tine însuţi, îi spuse ea şi îi întoarse spatele.

Din ziua aceea deveni clar că el nu se iubea doar pe sine însuşi. Odată, se plimba singură prin grădină, fără nici o ţintă, ca un gând rătăcitor în mintea unui visător fericit, când îşi aruncă privirea spre camera de vară. Îi veni ideea să se distreze urcând până la un luminiş mai înalt din pădurea de sicomori, de unde să-şi privească prin fereastra camerei de vară chipul aproape terminat, zugrăvit pe peretele opus. Îl zări pe tânărul artist la baza peretelui. Se gândi că era cufundat în lucru, ca de obicei. Dar văzu apoi că îngenunchease, cu mâinile încrucişate pe piept şi capul ridicat, ca

şi cum s-ar fi rugat, numai că avea faţa îndreptată spre gravura neterminată a chipului ei.

Mânată de instinct, se ascunse după o creangă ca să-l urmărească mai departe pe furiş, uimită şi speriată. Îl văzu că se ridică în picioare, ca şi cum şi-ar fi încheiat rugăciunea, şi îşi şterge ochii cu marginea mânecii largi. Cu inima fremătând, rămase un timp nemişcată în liniştea ce o învăluia. Se auzeau doar, din când în când, clipocitul şi măcăitul raţelor ce se scăldau în iaz. Se răcuci pe călcâie şi porni în fugă înapoi spre palat.

Ceea ce sperase să nu se întâmple se întâmplase pentru că fusese miloasă cu el. Întrezărise semnele în ochii lui candizi de fiecare dată când o privea, dar nu putuse împiedica răul. Ar trebui oare să impună o distanţă între ei? Să găsească un pretext ca să-i închidă în nas poarta palatului? Dar se temea să nu-i chinuie sufletul delicat. Nu ştia ce să facă.

Însă ezitarea ei nu dură mult. Nimic din lume nu o putea preocupa mai mult de o clipă, căci toate sentimentele şi pornirile ei deveniseră o pradă a dragostei, bunuri aflate în mâinile unui iubit acaparator, care venea în fugă la palatul ei de vis, părăsindu-şi propriul palat şi propria-i lume, fără să ezite şi fără să regrete. Scăpau amândoi de realitate, se retrăgeau în propriile lor suflete pline de pasiune, se lăsau înlănţuiţi de vraja iubirii, mistuiţi de flacăra ei, luând încăperile palatului, grădina şi păsările drept martori ai strălucirii şi măreţiei ei. Cel mai mare motiv de frământare al lui Rhadopis din acele zile petrecute împreună era să descopere, dimineaţa, după ce îşi lua rămas-bun de la ea, că nu îl întrebase ce îi stârnise mai mult dorinţele, ochii sau buzele ei? Cât despre Faraon, el îşi amintea uneori, pe drumul de întoarcere la palatul său, că nu îi sărutase piciorul drept la fel de drăgăstos ca pe cel stâng şi, cuprins de regret, revenea în fugă ca să-şi şteargă din minte acest motiv mărunt de îngrijorare.

Erau zile fără asemănare.

Khnumhotep

Zilele care aduseseră fericire şi bucurie unora înneguraseră chipul lui Khnumhotep, prim-ministrul şi mai-marele preoţilor. Stătea în clădirea guvernului şi urmărea evenimentele cu ochi pesimişti şi inima întristată, plecându-şi atent urechea la ceea ce se spunea. Apoi decise să aibă răbdare.

Porunca dată de rege pentru confiscarea pământurilor deţinute de temple îi tulburase viaţa şi-i ridicase obstacole psihologice în calea guvernării, căci toţi preoţii primiseră vestea speriaţi şi îndureraţi şi mulţi dintre ei scriseseră îndată petiţii şi plângeri pe care le trimiseseră prim-ministrului şi înaltului şambelan.

Khnumhotep observase că regele nu-i mai acorda nici a zecea parte din timpul pe care i-l acordase înainte. Rareori se mai întâlnea cu el ca să stea de vorbă despre treburile ţării. Se zvonea că Faraon se îndrăgostise de curtezana de la palatul cel alb din Biga şi că îşi petrecea nopţile acolo. Mai mult de atât, văzuseră cum meşteri erau duşi grupuri-grupuri la palat, cum o mulţime de sclavi cărau într-acolo mobilă scumpă şi bijuterii preţioase. Demnitarii şuşoteau că palatul lui Rhadopis se transforma într-un lăcaş de aur, argint şi mărgean, iar coloanele sale stăteau mărturie unei iubiri dezlănţuite, pentru care Egiptul cheltuia fără măsură.

Khnumhotep era un bărbat cu capul pe umeri şi cugetul pătrunzător, dar îşi pierduse răbdarea şi nu mai putea rămâne impasibil. Cumpăni îndelung situaţia şi se hotărî să

schimbe cursul lucrurilor. Trimise un sol la înaltul şambelan Sofkhatep, rugându-l să se întâlnească cu el în clădirea guvernului. Înaltul şambelan se duse în grabă la întâlnire. Prim-ministrul dădu mâna cu el şi îi spuse:

— Îţi mulţumesc, mărite Sofkhatep, că mi-ai acceptat rugămintea.

Înaltul şambelan făcu o plecăciune şi-i răspunse:

— Nu preget niciodată să-mi împlinesc îndatoririle sfinte de a-mi servi stăpânul.

Cei doi bărbaţi se aşezară faţă în faţă. Khnumhotep avea o voinţă de fier şi nervi de oţel. Chipul îi părea liniştit, în ciuda tristeţii care îi apăsa sufletul. Ascultă în linişte cuvintele înaltului şambelan, apoi zise:

— Mărite Sofkhatep, toţi suntem slujitori devotaţi ai lui Faraon şi ai Egiptului.

— Aşa e, preafericite.

Khnumhotep se hotărî să-i spună problema gravă care îl frământa:

— Dar conştiinţa mea nu are tihnă din cauza cursului pe care au luat-o lucrurile în ultima vreme. Întâmpin încurcături şi greutăţi. M-am gândit – şi cred că am avut dreptate – că o întâlnire între noi doi ar fi de mare folos.

— Zeii îmi stau mărturie că aş fi bucuros ca aprecierea ta, preafericite, să fie adevărată.

Bărbatul consimţi dând din cap şi îi zise sfătos:

— E bine să vorbim deschis şi să spunem lucrurilor pe nume. Căci a vorbi deschis, după cum spunea filozoful nostru Kagemni, e un semn de sinceritate şi fidelitate.

Sofkhatep consimţi:

— Adevărat a grăit filozoful nostru Kagemni.

Khnumhotep tăcu o clipă ca să îşi adune gândurile, apoi zise cu un glas în care se putea citi tristeţea:

— În ultimul timp am avut rareori cinstea să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa.

Prim-ministrul așteptă ca Sofkhatep să spună ceva, dar cum acesta tăcu, continuă:

— După cum bine știi, am cerut de multe ori să fiu primit în audiență, dar mi s-a spus că Maiestatea Sa nu este la palat.

— Nu se cuvine nimănui să-i țină socoteală lui Faraon pe unde merge și pe unde stă, îi răspunse îndată Sofkhatep.

— Nu asta am vrut să spun, preamărite, îi replică prim-ministrul. Dar cred că am dreptul, ca prim-ministru, să mi se dea prilejul, din când în când, să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa ca să pot să-mi îndeplinesc obligațiile.

— Iertare, preafericite, dar te întâlnești cu Faraon.

— Rareori am acest prilej. Și află că nu știu ce ar trebui să fac ca să-i prezint Înălțimii Sale petițiile ce vin în valuri copleșitoare la guvern.

Șambelanul îl privi o clipă cumpănind, apoi spuse:

— Poate sunt în legătură cu pământurile templelor...

Deodată, ochii prim-ministrului sclipiră:

— Chiar așa e, domnul meu.

— Faraon nu mai vrea să audă nimic despre asta, îi răspunse Sofkhatep repede. Căci Maiestatea Sa și-a spus ultimul cuvânt.

— În politică nu există ultimul cuvânt.

— Asta e părerea ta, preafericite, pe care s-ar putea să nu o împărtășesc, îi replică Sofkhatep pe un ton destul de tăios.

— Prin tradiție, pământurile templelor nu sunt moștenite?

Sofkhatep era nemulțumit fiindcă simțea că prim-ministrul încerca, după ce își exprimase deja reticența, să-l atragă într-o discuție care nu-i făcea deloc plăcere. Adăugă pe un ton ce nu lăsa loc de îndoială:

— O să rămân la cuvintele stăpânului meu. Nimic mai mult.

— Cei mai credincioși supuși ai stăpânului lor sunt aceia care-i dau sfaturi sincere.

La auzul acestor cuvinte dure, înaltul șambelan se indignă și mai mult, simțindu-se profund jignit. Îi replică apăsat:

— Îmi cunosc îndatoririle, preafericite, dar nu le pun la îndoială decât în fața propriei mele conștiințe.

Khnumhotep oftă disperat, apoi zise liniștit și resemnat:

— Conștiința ta e mai presus de orice îndoială, preacinstite, nu am avut niciodată rezerve în privința fidelității sau a înțelepciunii tale. Poate că tocmai asta m-a făcut să-ți caut sfatul. Cum însă crezi că așa ceva e nepotrivit pentru un om fidel ca tine, nu-mi rămâne, din păcate, decât să mă descurc fără tine. Acum nu mai am decât o rugăminte.

— Spune, preafericite, zise Sofkhatep.

— Aș vrea să te rog să îi aduci la cunoștință Maiestății Sale Regina că aș fi onorat dacă ar putea să mă primească astăzi.

Sofkhatep îl privi uimit pe prim-ministru. Chiar dacă prin această rugăminte nu încălcase limitele, era oricum un lucru neașteptat, care îl descumpăni pe înaltul șambelan. Dar Khnumhotep continuă pe un ton hotărât:

— Îmi prezint această rugăminte în calitate de prim-ministru al Regatului Egiptului.

Sofkhatep era neliniștit:

— Să nu aștept până mâine ca să îi dau de știre regelui despre dorința ta?

— Nicidecum, preacinstite. Doresc sprijinul Maiestății Sale Regina ca să depășesc piedicile ce-mi stau în cale. Nu mă face să pierd un prilej de aur de a-mi servi regele și țara.

Sofkhatep nu mai avu ce face și îi răspunse:

— O să-i prezint Maiestății Sale Regina rugămintea ta chiar acum.

— O să aștept solul din partea ta, spuse Khnumhotep și îi strânse mâna.

— Fie cum voiești, preafericite, mai spuse înaltul șambelan înainte de a pleca.

Rămas singur, Khnumhotep se încruntă şi strânse din dinţi atât de tare, încât bărbia lui cea lată părea o placă de granit. Adâncit în gânduri, începu să se plimbe în sus şi în jos prin cameră. Nu se îndoia de fidelitatea lui Sofkhatep, dar nu avea deloc încredere în curajul şi dârzenia lui. Deşi nu sperase la prea multe de la el, îl chemase fiindcă nu voise să nu încerce toate posibilităţile. Se frământa şi se întreba dacă regina îi va asculta rugămintea şi îl va primi. Şi ce putea face dacă îl refuza? Regina nu era de subestimat. Poate cu mintea ei ageră reuşea să descâlcească lucrurile şi să salveze relaţiile dintre rege şi preoţime, care erau pe punctul de a se destrăma. Fără îndoială că regina ştia de purtarea necuviincioasă a tânărului rege şi suferea foarte mult, căci era o regină cunoscută pentru isteţimea ei şi simţea, ca orice soţie, şi bucurii, şi tristeţi. Nu era regretabil ca templele să fie spoliate de pământuri, ca veniturile pe care le aduceau să-i fie aşternute la picioare unei dansatoare?

Aurul se revărsa în palatul din Biga prin uşi şi ferestre. Cei mai pricepuţi meşteri se îndreptau cu toţii într-acolo, lucrând zi şi noapte ca să facă mobile pentru camerele palatului, podoabe şi veşminte pentru stăpâna lui. Dar unde... unde era Faraon? Îşi părăsise soţia, haremul şi miniştrii şi se retrăsese în palatul acelei dansatoare vrăjitoare. Profund îndurerat, bărbatul oftă şi murmură:

— Cel ce stă pe tronul Egiptului nu trebuie să fie un uşuratic...

Rămase cufundat în gânduri, dar nu trecu mult şi apăru şambelanul lui ca să-i ceară îngăduinţa de a-l primi pe solul venit de la palat. Îşi dădu îngăduinţa şi îl aşteptă încordat pe mesager. În ciuda voinţei puternice şi a nervilor de fier, în acest moment decisiv buzele îi tremurau. Când intră, solul făcu o plecăciune şi-l anunţă cu glas răspicat:

— Maiestatea Sa Regina vă aşteaptă, preafericite.

Luă îndată teancul de petiţii şi se urcă în carul care îl purtă aproape în zbor până la palat. Nu se gândise nici o clipă că solul va veni atât de repede. Fără îndoială, regina era tristă şi îngrijorată, suferea de singurătate. Fără îndoială, se străduia să suporte cu răbdare că era jignită şi neglijată, ascunzându-se în spatele unui văl de mândrie şi tăcere. Presimţea că este de aceeaşi părere cu el şi că vedea lucrurile la fel ca preoţii şi ca toţi oamenii cu judecată. Oricum, el îşi va face datoria, iar zeii vor hotărî mai departe.

Ajuns la palat, se duse direct la pavilionul reginei. În scurt timp fu invitat să se întâlnească cu Maiestatea Sa în sala ei oficială de primire. Apoi fu condus în faţa tronului. Făcu o plecăciune până ce atinse cu fruntea poala veşmântului reginei şi spuse solemn:

— Pacea fie asupra stăpânei mele, lumina soarelui şi strălucirea lunii.

— Pacea fie asupra ta, prim-ministrule Khnumhotep, îi răspunse regina cu glas cumpănit.

Prim-ministrul îşi îndreptă spatele, dar rămase cu capul plecat şi spuse umil:

— Limba sclavului tău supus nu e în stare să aducă cuvenitele mulţumiri fiinţei tale sublime pentru bunăvoinţa şi generozitatea de a mă primi.

Regina îi vorbi cu vocea ei domoală:

— Mă gândesc că nu ai cere să mă vezi decât pentru un lucru grav. De aceea nu am ezitat să te primesc.

— Lăudată fie înţelepciunea stăpânei mele, căci e vorba cu adevărat de un lucru grav, care priveşte chiar esenţa politicii naţionale.

Regina aşteptă în tăcere ca bărbatul să-şi adune puterile şi să continue.

— Maiestate, am de înfruntat obstacole atât de grele, încât am ajuns să mă tem că nu voi fi în stare să-mi împlinesc

îndatoririle în aşa fel încât să-mi mulţumesc şi conştiinţa, şi stăpânul, pe Faraon.

Tăcu o clipă şi aruncă iute o privire spre chipul liniştit al reginei, vrând parcă să vadă ce efect avuseseră cuvintele lui sau aşteptând o încurajare din partea ei să continue. Înţelegându-i ezitarea, regina îi spuse:

— Vorbeşte, prim-ministrule, te ascult.

— Mă confrunt cu aceste obstacole ca urmare a poruncii regelui de confiscare a aproape tuturor bunurilor pe care le deţin templele. Preoţii sunt nemulţumiţi şi au întocmit petiţii pe care le-au trimis lui Faraon, ştiind că pământurile templelor au fost donate cu pioşenie de faraonii de dinainte. Se tem de un blestem dacă le sunt luate înapoi.

Prim-ministrul tăcu o clipă, apoi continuă:

— Preoţimea, stăpână, e oastea regelui pe vreme de pace. Pacea are nevoie de oameni mai puternici decât luptătorii. Printre ei se află învăţători, doctori şi preoţi, ca şi guvernatori şi miniştri. Nu s-ar codi să renunţe la proprietăţi, dacă nevoile războiului sau ale foametei le-ar cere-o, dar...

Bărbatul ezită o clipă, apoi continuă coborându-şi glasul:

— Dar ceea ce-i întristează e că aceste bogăţii sunt cheltuite altfel...

Nu voise să treacă de pragul acestei aluzii, fiind convins că ea înţelesese tot şi ştia tot. Numai că ea nu zise nimic, aşa că nu găsi altă soluţie decât să îi prezinte petiţiile.

— Aceste petiţii, Maiestate, exprimă sentimentele marilor preoţi ai templelor. Stăpânul meu, Faraon, a refuzat să se uite pe ele. Ar putea să le vadă stăpâna mea? Cei ce se plâng sunt o parte din poporul tău credincios, care merită atenţia ta.

Regina acceptă să primească petiţiile, iar prim-ministrul le puse pe o masă mare şi rămase tăcut, cu capul plecat. Regina nu îi promisese nimic, dar prim-ministrul nici nu se aşteptase la asta. Era optimist fiindcă petiţiile fuseseră acceptate.

Pe urmă, regina îi îngădui să plece şi el se retrase acoperindu-şi ochii cu palmele.

Pe drumul de întoarcere, Khnumhotep îşi spuse: „Regina e foarte mâhnită. Poate că mâhnirea ei o să servească cauzei noastre drepte“.

Nitocris

Prim-ministrul ieşi pe uşă şi se făcu nevăzut, iar regina rămase singură în sala cea mare. Îşi sprijini capul încoronat de spătarul tronului, închise pleoapele şi oftă adânc. Avea răsuflarea încinsă de tristeţe şi durere. Răbdase şi suferise atât de mult, dar nici cei care îi erau foarte apropiaţi nu ştiau de limbile de foc ce îi pârjoleau sufletul fără milă. Se uitase la oameni în continuare calmă şi tăcută, ca Sfinxul.

Nu era nimic ce să nu ştie. Asistase la tragedie de la primul său act. Îl văzuse pe rege prăbuşindu-se în abis, căzând pradă unei pasiuni de nestăpânit şi alergând spre acea femeie – a cărei frumuseţe era lăudată de buzele tuturor – fără să-i mai pese de nimic. O săgeată înveninată îi rănise orgoliul şi sentimentele cele mai profunde. Dar rămăsese de neclintit, chiar dacă în sinea ei se ducea o luptă între femeia cu inimă şi regina cu coroană. Experienţa dovedise că era la fel de tare ca tatăl său. Coroana îi domolise inima, iar mândria îi sufocase iubirea. Îndurerată, se închisese în sine, prizonieră în spatele perdelelor. Pierduse, ieşise din luptă cu aripile frânte, fără să fi tras nici măcar o săgeată.

Ironia făcea ca ei să fie proaspăt căsătoriţi, dar această scurtă perioadă fusese îndeajuns ca Faraon să-şi dezvăluie firea încăpăţânată şi înclinată spre pasiuni frivole, căci nu întârziase să-şi umple haremul cu nenumărate sclave şi concubine din Egipt, Nubia şi ţinutul din Nord. Nu le dăduse nici o atenţie, fiindcă nici una dintre ele nu îl îndepărtase

de ea. Rămăsese regina lui, regina inimii lui, până când la orizont apăruse vrăjitoarea aceea, care îl atrăsese spre ea cu putere, punându-i stăpânire pe toate sentimentele şi gândurile, îndepărtându-l de soţie, harem şi sfetnicii lui credincioşi. Speranţele deşarte se jucaseră cu ea pentru o vreme, pe urmă o lăsaseră în braţele disperării, o disperare învăluită în mândrie, şi îşi simţi inima cuprinsă de agonia morţii.

Erau clipe când nebunia îi clocotea în vene şi ochii îi fulgerau. Îi venea să se repeadă, să lovească şi să lupte pentru inima ei frântă, apoi însă îşi zicea cu profund dispreţ: „Nu se cuvine ca Nitocris să se întreacă cu o femeie care îşi vinde trupul pe bani de aur". Sângele i se răcea şi tristeţea îi îngheţa în inimă ca otrava ucigătoare în stomac.

Dar astăzi se convinsese că existau şi alte inimi în afară de a ei care sufereau din cauza iresponsabilităţii regelui. Iată că Khnumhotep i se plânsese şi îi spusese deschis: „Nu e drept să fie confiscate bunurile templelor ca dansatoarea Rhadopis să se înfrupte din ele". Aşa credeau şi cei mai înţelepţi dintre înţelepţi. Atunci nu ar trebui să spargă tăcerea? Dacă nu vorbea acum, atunci când să-l vindece de nebunie cu înţelepciunea sa? O duruse că aceste zvonuri ajunseseră până la tronul de neclintit. Simţea că e de datoria ei să spulbere îngrijorările şi să reinstituie calmul. Aşa era mai uşor să îşi calce pe mândrie şi să se hotărască să meargă mai departe cu paşi siguri, sperând în ajutorul zeilor.

Regina se linişti cu acest gând dictat de înţelepciune de şi convingere lăuntrică. Vechea încăpăţânare, în care persistase cu disperare, i se risipi. De acum era ferm hotărâtă să îl înfrunte pe rege, categoric şi sincer.

Ieşi din salon şi se îndreptă spre dormitorul ei regal, unde îşi petrecu restul zilei gândind şi cumpănind. Noaptea, neliniştea îi întrerupse somnul de mai multe ori şi aşteptă cu nerăbdare să vină amiaza, fiindcă atunci se trezea regele după o noapte albă. Fără ezitare se îndreptă cu paşi siguri spre

pavilionul regelui. Neobişnuiţi să o vadă străbătând drumul acela, gărzile mirate intrară în alertă şi o salutară.

— Unde e Maiestatea Sa Regele? îl întrebă pe unul dintre ei.

— În apartamentul lui, Maiestate, răspunse el respectuos.

Se duse agale spre sala în care regele îşi petrecea timpul singur şi, cum trecu de uşa cea mare, îl găsi pe Faraon şezând în mijlocul încăperii, cam la douăzeci de metri de intrare. Sala era plină de tot felul de minunăţii şi de lucruri frumos meşteşugite ce încântau privirea. Regele nu se aştepta să o vadă. Trecuseră multe zile de când se întâlniseră ultima dată. Surprins, se ridică în picioare, o salută cu un zâmbet nervos şi îi făcu semn să stea jos.

— Zeii să te fericească, Nitocris. Dacă aş fi ştiut că vrei să mă vezi, aş fi venit la tine!

Regina se aşeză tăcută şi se întrebă: „De unde ştie că nu am vrut să-l văd în tot acest timp?" Apoi zise cu glas tare:

— Nu vreau să te deranjez, frate. Nu am nimic împotrivă să vin la tine, atâta timp cât datoria m-a pus în mişcare.

Stingherit de prezenţa ei acolo şi de expresia rigidă pe care o avea întipărită pe chip, regele nu îi luă în seamă cuvintele şi îi zise:

— Mi-e ruşine, Nitocris.

Era surprinsă să îl audă spunând aşa ceva. O deranjase oarecum să îl vadă radiind de fericire şi de sănătate, înfloritor.

— Nimic nu mă doare mai tare decât faptul că ţi-e ruşine, îi răspunse ea destul de agitată, deşi încercase să-şi păstreze cumpătul.

Fusese o insinuare deosebit de delicată. Cu toate acestea, îl enervă şi îi schimbă starea de spirit. Îşi muşcă buza şi îi răspunse:

— Soră, oamenii înfruntă dorinţe copleşitoare şi uneori le cad victimă.

Văzând că recunoaşte, îşi simţi mândria şi sentimentele rănite, îşi pierdu calmul şi-i spuse sincer:

— Jur pe toţi zeii că mă întristează ca tu, Faraon, să te plângi de dorinţe copleşitoare.

Regele cel irascibil se enervă la auzul cuvintelor ei muşcătoare. Sângele i se urcă la cap şi sări în picioare cu o expresie ameninţătoare pe chip. Regina se temu că furia lui va stinge furia care o îndemnase să vină aici şi regretă ce spusese.

— Tu m-ai îndemnat să vorbesc despre asta, frate, spuse ea parcă scuzându-se. Dar nu de asta am venit. Poate o să-ţi treacă mânia când o să afli că am venit să vorbesc cu tine lucruri grave ce privesc treburile regatului pe al cărui tron stăm împreună.

El îşi stăpâni furia şi o întrebă pe un ton ce se voia calm:

— Despre ce vrei să vorbim, regină?

Regina regretă că atmosfera nu era cea mai prielnică pentru ce îşi propusese, dar se văzu nevoită să continue:

— Despre pământurile templelor.

Regele se încruntă şi-i răspunse înciudat:

— Pământurile templelor, zici? Eu le numesc pământurile preoţilor.

— Fie voia ta, stăpâne. A le numi altfel nu înseamnă a face problema să fie altfel.

— Nu ştii cât urăsc să mi se vorbească despre asta?

— Încerc să fac ceea ce alţii nu pot. În faptele mele nu urmăresc decât binele.

Regele ridică din umeri agasat:

— Şi ce ai venit să-mi spui, regină?

Calmă, începu să-i povestească:

— L-am chemat pe Khnumhotep la mine după ce mi-a cerut îngăduinţa să mă vadă şi l-am ascultat...

Dar el nu o lăsă să termine şi o întrerupse furios:

— Aşa a făcut bărbatul acela?

Regina era consternată:

— Da. Găseşti în comportarea lui ceva ce să merite mânia ta?

— Fără îndoială... Fără îndoială... E încăpăţânat şi refuză să-mi împlinească voia. Ştiu că mi se încontrează. Mă pândeşte în speranţa că nu mi se va face voia, uneori rugându-mă, dar nu am vrut să-l ascult, alteori îndemnându-i pe preoţi să întocmească petiţii, tot aşa cum i-a îndemnat înainte să-i strige numele cel josnic. Vicleanul se îndreaptă orbeşte împotriva mea.

Consternată de părerea lui, regina îi răspunse:

— Eşti nedrept cu bărbatul acesta. Îl consider unul dintre oamenii cei mai credincioşi tronului şi, în înţelepciunea lui nemăsurată, nu vrea decât înţelegere. Şi atunci, nu e firesc să-l întristeze pierderea privilegiilor pe care le-a dobândit tagma lui din bunăvoinţa strămoşilor noştri?

Inima regelui se aprinse, căci nu îngăduia nici o scuză pentru cei ce nu-i respectau voia, fie pe ascuns, fie făţiş, şi nu suporta ca alţii să aibă altă părere decât a lui.

Exasperat, spuse pe un ton de ironie amară:

— Văd că a fost destul de abil ca să te facă să-ţi schimbi părerea, regină.

— Nu am considerat niciodată că bunurile templelor ar trebui confiscate, îi răspunse ea indignată. Nu văd de ce ar fi necesar.

— Adică te deranjează ca bogăţiile noastre să fie mai mari? o întrebă regele şi mai pornit.

Dar cum putea să spună aşa ceva, când ştia prea bine încotro se îndreptau aceste bogăţii? Cuvintele lui îi treziră la viaţă resentimentele şi furia mocnită. Nu se mai putu stăpâni şi răbufni:

— Orice om cu mintea la cap s-ar întrista să vadă că pământul celor înţelepţi e confiscat ca veniturile să fie folosite pentru plăceri uşuratice.

Regele îşi ieşi din fire şi spuse dând ameninţător din mână:

— Blestemat fie bărbatul acela viclean! A uneltit să ne despartă.

— Chiar mă crezi un copil nevinovat, îi răspunse regina îndurerată şi tristă.

— Blestemat să fie! A cerut să se întâlnească cu regina ca să stea de vorbă cu femeia din spatele veşmintelor regale.

Chinuită de durere şi tristeţe, regina strigă:

— Stăpâne!

Dar el continuă, orbit de o furie demonică:

— Nitocris, ai venit mânată de gelozie, nu de dorinţa de împăcare!

Aceasta simţi că mândria îi este profund rănită. Ochii i se întunecară, îşi auzi bătăile inimii în urechi şi mâinile îi tremurară. Îşi pierduse glasul. Când îşi reveni, îi spuse:

— Mărite rege, Khnumhotep nu ştie despre tine nimic în plus faţă de ceea ce eu ştiu deja, încât să fie nevoit să vină în grabă la mine să-mi spună. Şi dacă totuşi asta crezi, atunci află că ştiu ceea ce ştie toată lumea, că de luni de zile te-ai aruncat în braţele unei dansatoare de pe insula Biga. Te-am urmărit vreodată, te-am deranjat vreodată sau m-am rugat de tine în tot acest timp ? Află că cel ce încearcă să mi se adreseze ca femeie va eşua, fiindcă o va afla în faţa lui doar pe regina Nitocris.

Faraon îi răspunse înverşunat:

— Nu încetezi să reverşi o mare de gelozie.

Regina lovi podeaua cu piciorul ei mic, se ridică exasperată şi-i spuse furioasă:

— Mărite rege, nu e o ruşine pentru o regină să fie geloasă pe soţul ei, în schimb, e o ruşine pentru un rege să risipească aurul ţării sale sub picioarele unei dansatoare şi să-şi expună tronul fără de pată vorbelor răuvoitoare.

Zicând acestea, regina plecă, fără să-i mai ia în seamă cuvintele.

Mânia puse stăpânire pe rege. Considera că numai Khnumhotep e de vină pentru toate necazurile lui. Îl chemă pe Sofkhatep și îi porunci să-l anunțe îndată pe prim-ministrul Khnumhotep că îl așteaptă la el. Tulburat, înaltul șambelan plecă să împlinească porunca stăpânului. În scurt timp apăru prim-ministrul, plin de speranțe, dar și de îngrijorare. Fu imediat condus în fața regelui furios. Bărbatul rosti salutul tradițional, dar regele nu-l ascultă și-l întrerupse aspru:

— Nu ți-am spus, prim-ministrule, să nu mai aduci vorba niciodată de terenurile templelor?

Bărbatul era consternat de tonul plin de ură pe care îl auzea pentru prima oară și vedea cum speranțele i se risipesc.

— Stăpâne, spuse el cu disperare, am considerat de datoria mea să aduc în atenția Maiestății Tale nemulțumirile unei tagme din poporul ce-ți este credincios.

Regele îi răspunse tăios:

— Nicidecum. Ai vrut să semeni discordie între mine și regină ca, la adăpostul ei, să-ți vezi de interesele tale.

Bărbatul își împreună mâinile în semn de implorare, dar nu mai avu puterea să rostească decât:

— Stăpâne, stăpâne...

— Khnumhotep, urlă regele, refuzi să-mi urmezi poruncile. De astăzi nu o să mai am niciodată încredere în tine.

Preotul încremeni și rămase fără grai. Trist, își lăsă capul în piept și spuse resemnat:

— Stăpâne, martori îmi sunt toți zeii cât mă întristează să mă retrag din slujba ta slăvită, și mă voi întoarce la ce am fost înainte, unul dintre mărunții tăi slujitori credincioși.

Regele se simți ușurat după ce își vărsase mânia cumplită și trimise după Sofkhatep și Tahu. Cei doi apărură în grabă foarte mirați.

— Am terminat cu Khnumhotep, îi anunță el calm.

Se lăsă o tăcere adâncă. Sofkhatep păru mirat, dar Tahu rămase impasibil. Regele se uită când la unul, când la celălalt și-i întrebă:

— Ce-i cu voi, de ce nu spuneți nimic?

— E un lucru foarte grav, stăpâne, răspunse Sofkhatep.

— Crezi că e un lucru grav, Sofkhatep? Și tu ce crezi, Tahu?

Tahu încremenise cu toate simțurile amorțite, fără nici o reacție vizavi de cele întâmplate, dar rosti:

— Stăpâne, e o faptă inspirată de Puterea cea Înaltă.

Regele zâmbi, iar Sofkhatep încercă să întoarcă lucrurile pe toate fețele:

— De astăzi Khnumhotep se va simți mai liber.

Faraon ridică din umeri nepăsător:

— Nu cred că o să se pună în pericol.

Apoi, schimbând tonul, Faraon continuă:

— Și acum, pe cine propuneți să numesc în locul lui?

Se lăsă tăcerea și cei doi bărbați rămaseră pe gânduri.

Regele zâmbi:

— Îl aleg pe Sofkhatep. Ce părere aveți?

— Cel pe care l-ai ales, stăpâne, e cel mai puternic și cel mai credincios, răspunse Tahu sincer.

În schimb, Sofkhatep părea încurcat de cuvintele lor, așa că regele îl întrebă:

— Ți-ai părăsi regele când are nevoie de tine?

Sofkhatep oftă și-i răspunse:

— O să mă afli, stăpâne, printre cei ce-ți sunt credincioși.

Noul prim-ministru

În această nouă perioadă, Faraon se simţi ceva mai liniştit şi furia i se domoli. Lăsă treburile ţării pe mâinile omului în care avea încredere şi se dedică total femeii care îi cucerise sufletul, inima şi simţurile. Alături de ea viaţa i se părea frumoasă, lumea încântătoare şi sufletul plin de bucurie.

Cât despre Sofkhatep, acesta simţea povara responsabilităţii pe care o avea apăsându-i umerii. Nu se îndoia că Egiptul primise numirea lui cu precauţie, nemulţumire şi antipatie mocnită. Se simţise izolat încă din clipa în care păşise în palatul guvernului. Faraon se mulţumea în viaţă doar cu iubirea, lăsându-şi deoparte toate preocupările şi îndatoririle. Guvernatorii provinciilor, deşi îşi îndreptau feţele spre el, cu inimile, îi urmau pe preoţi. Căutând în jur, prim-ministrul îl găsi doar pe Tahu gata să-l ajute şi să-l sfătuiască. Deşi aveau păreri diferite în multe privinţe, îi lega dragostea şi fidelitatea faţă de Faraon. Comandantul îi răspunse la solicitare, îi întinse o mână de ajutor lui Sofkhatep şi îi împărtăşi izolarea şi grijile multe. Se străduiau împreună să salveze corabia lovită de valuri furioase, deasupra căreia se adunau nori de furtună. Dar lui Sofkhatep îi lipseau calităţile unui căpitan destoinic, fiindcă, deşi avea o inimă loială şi integră şi înţelepciunea îi dezvăluia adevărul în toate, era lipsit de curaj şi dârzenie. Văzuse greşeala încă de la început, dar nu încercase să o corecteze, ci mai curând închisese ochii sau o subestimase, de teamă să nu îşi supere stăpânul sau să nu îi

facă vreun rău. Şi aşa au mers lucrurile mai departe pe calea pe care o deschisese mânia.

Iscoadele lui Tahu îi aduseră veşti importante: Khnumhotep plecase pe neaşteptate la Memphis, capitala religioasă. Vestea îl uimi atât pe prim-ministru, cât şi pe comandant. Se tot întrebau ce l-a îndemnat să facă drumul acela obositor de la Sud la Nord. Sofkhatep presimţea ceva rău. Nu avea nici o îndoială că Khnumhotep va lua legătura cu unii din înalţii preoţi, iar aceştia erau toţi indignaţi de ceea ce li se întâmplase şi ştiau prea bine că bunurile ce le fuseseră luate se risipeau acum fără măsură la picioarele unei dansatoare din Biga. Nu mai era nimeni care să nu ştie. Înaltul preot va găsi la ei un pământ roditor în care să-şi arunce seminţele predicilor şi plângerilor.

Primele semne ale nemulţumirii preoţilor sosiră odată ce solii trimişi să anunţe vestea numirii lui Sofkhatep ca prim-ministru se întoarseră, aducând felicitări oficiale din toate provinciile. Dar preoţii păstrară o tăcere îngrijorătoare, ceea ce îl făcu pe Tahu să-şi zică: „Au început să ne înfrunte".

Apoi începură să vină petiţii din partea preoţilor de toate rangurile, de la templele de pretutindeni, prin care îi cereau lui Faraon să reconsidere problema terenurilor. Era un consens periculos, care îi crea şi mai multe încurcături lui Sofkhatep.

Într-o zi, Sofkhatep îl chemă pe Tahu la palatul guvernului. Comandantul sosi în grabă. Prim-ministrul îi făcu un semn spre scaunul ministerial şi-i spuse oftând:

— Scaunul acesta îmi cam dă ameţeli.

— Capul tău este prea înţelept ca scaunul acesta să-ţi dea ameţeli, îi răspunse Tahu.

Sofkhatep continuă oftând necăjit:

— M-au înecat cu un val de petiţii.

— I le-ai arătat lui Faraon? se interesă comandantul destul de îngrijorat.

— Nu, comandante. Faraon nu îngăduie nimănui să aducă vorba despre asta. În plus, am prilejul să-l întâlnesc doar din când în când, şi atunci doar pentru scurt timp. Mă simt derutat şi singur.

Cei doi bărbaţi tăcură o vreme, fiecare cufundat în propriile lui gânduri. Sofkhatep dădu din cap uimit şi murmură, ca pentru sine:

— E o vrajă, nu altceva.

Tahu se uită curios la prim-ministru. Deodată înţelese ce voise să spună. Un fior îi străbătu trupul şi păli. Dar reuşi să-şi menţină cumpătul. Se obişnuise cu asta în cursul perioadei grele pe care tocmai o traversa. Cu mari eforturi, îşi luă un aer firesc şi întrebă:

— La ce vrajă te referi, preamărite?

— Rhadopis, îi răspunse Sofkhatep. Nu-i face vrăji lui Faraon? Ba da, pe toţi zeii, e clar că ceea ce a păţit Maiestatea Sa nu-i altceva decât o vrajă.

Sufletul lui Tahu se înfioră la auzul acelui nume. I se păru că aude un lucru ciudat al cărui farmec îi copleşea toate simţurile şi sentimentele şi era pe punctul să-i smulgă căluşul pe care şi-l pusese pentru a nu da glas emoţiilor. Strânse din dinţi şi zise:

— Lumea spune că iubirea e o vrajă, iar vrăjitorii spun că vraja e iubire.

— Eu am ajuns să cred că frumuseţea lui Rhadopis e o vrajă blestemată, îi răspunse prim-ministrul îngândurat.

Tahu îl săgetă cu privirea şi-l întrebă:

— Nu tu ai rostit incantaţia care a făcut posibilă vraja?

Înţelegând imediat reproşul comandantului, Sofkhatep deveni livid. Precipitat, ca şi cum ar fi vrut să respingă o acuzaţie, îi răspunse:

— Nu era prima femeie...

— Dar era Rhadopis!

— Voiam ca Maiestatea Sa să fie fericit.

— Vai! Pentru asta ai recurs la vrăji?

— Da, comandante. Îmi dau seama că am făcut o mare greşeală. Dar trebuie găsită o soluţie.

— Asta e de datoria ta, preamărite, îi zise Tahu cu amărăciune.

— Tu ce mă sfătuieşti?

— Fidelitatea îşi găseşte împlinirea în sfatul bun şi sincer.

— Faraon nu va accepta să i se vorbească despre problema preoţilor.

— Nu i-ai împărtăşit părerea ta Maiestăţii Sale Regina?

— Aşa a ajuns Khnumhotep să-i stârnească furia lui Faraon.

Tahu nu mai ştia ce să spună, dar lui Sofkhatep îi veni o idee.

— Oare nu ar putea fi de folos să aranjăm o întâlnire între tine şi Rhadopis? întrebă el aproape şoptit.

Tahu se înfioră iar şi inima îi bătu nebuneşte în piept. Emoţia pe care făcea eforturi să şi-o stăpânească era gata să explodeze şi îşi zise în sinea lui: „Bătrânul nu ştie ce zice. Crede că Maiestatea Sa e singurul care a fost vrăjit..." Apoi îi spuse cu glas tare lui Sofkhatep:

— De ce nu te întâlneşti chiar tu cu ea?

— Dar tu ai putea să te înţelegi cu ea mai bine decât mine.

— Mi-e teamă că nu o să aibă încredere în mine, îi răspunse Tahu sec. Poate o să creadă lucruri rele despre mine şi o să-mi împiedice toate eforturile pe care le fac în numele lui Faraon... În nici un caz, preamărite.

Pe Sofkhatep îl înspăimânta ideea de a-i spune lui Faraon adevărul.

Cu nervii clocotind şi sufletul măcinat de un sentiment pustiitor, Tahu nu îşi găsea locul. Se scuză faţă de prim-ministru şi plecă fără să-i mai pese de nimic, lăsându-l pe Sofkhatep cufundat într-un abis de frământări şi tristeţi.

Cele două regine

Sofkhatep nu era singurul pe care-l măcinau grijile. Regina se retrăsese în pavilionul ei. Era singură cu tristețile ei profunde, cu durerea rău prevestitoare și disperarea de care nu se putea plânge nimănui. Își revedea tragedia vieții cu inima frântă și urmărea cu ochi triști evenimentele ce se petreceau în Vale. Era doar o femeie ce își pierduse inima sau o regină al cărei tron se clătina. Toate legăturile dintre ea și rege se rupseseră fără vreo speranță de a fi reînnodate atâta timp cât el rămânea pradă pasiunii sale, atâta timp cât ea persista în tăcerea ei mândră.

O durea să știe că regele își neglija îndatoririle înalte. Iubirea îl făcuse să uite de orice, până când întreaga putere ajunsese în mâinile lui Sofkhatep. Nu avea nici o îndoială în privința fidelității prim-ministrului față de tron, dar era furioasă pe rege pentru nepăsarea și nesăbuința lui. Era hotărâtă să facă ceva și, indiferent de urmări, nu avea să se abată din drum. Într-o zi, îl chemă pe Sofkhatep și îi ceru să-i prezinte ei toate treburile pentru care era nevoie de părerea regelui. În felul acesta îi mai trecu mânia și, fără să știe, îi făcu o plăcere prim-ministrului, care răsuflă ușurat că i se luase de pe umerii firavi o povară grea.

Luând legătura cu prim-ministrul, află de petițiile trimise în ultima vreme de preoții din toate colțurile Văii. Citindu-le cu răbdare și atenție își dădu seama că toți mai-marii regatului erau de aceeași părere. Întrezări pericolul printre rândurile

cumpătate, dar hotărâte. Tulburată și întristată se întrebă ce s-ar întâmpla dacă preoții ar afla că Faraon nu le bagă deloc în seamă rugămințile. Preoțimea era o forță puternică. Preoții înrâureau inimile și cugetele oamenilor, poporul îi asculta în temple și în școli și își găsea alinarea în morala și învățăturile lor, pe care le luau drept idealuri de urmat. Dar ce s-ar întâmpla dacă poporul nu l-ar mai plăcea pe Faraon? Dacă oamenii își pierdeau orice speranță că pot să îndrepte lucrurile pe care le vedeau că merg într-o direcție nemaicunoscută vreodată în vremurile glorioase și mândre ale trecutului etern?

Fără îndoială, lucrurile se complicau în mod periculos și se îndreptau spre discordie, amenințând să îl separe pe regele dormitând visător pe insula Biga de supușii lui credincioși, în timp ce Sofkhatep rămânea nehotărât, fidelitatea și înțelepciunea nefolosindu-i la nimic.

Regina era tot mai convinsă că trebuia să facă ceva și că, dacă lucrurile ar fi fost lăsate să-și urmeze cursul, nu ar fi apărut decât probleme. Trebuia să șteargă încruntarea care umbrea chipul liniștit și frumos al Egiptului, să îi redea strălucirea de odinioară. Dar cum să facă asta? Cu o zi înainte sperase să-și convingă soțul care era adevărul, dar astăzi pierduse orice speranță. Încă nu uitase că îi rănise profund mândria. Cu tristețe, se hotărâse să nu mai conteze pe el și să caute un nou mijloc prin care să-și atingă scopul. Dar care îi era scopul? Cumpăni mult și în cele din urmă își spuse: „Tot ce pot spera e să-l conving pe Faraon să le înapoieze preoților pământurile confiscate". Dar cum să facă asta? Regele era coleric și orgolios. Nu ar ceda în fața nimănui. Poruncise confiscarea pământurilor într-un moment de mânie cumplită, dar acum, fără îndoială, avea și alte motive decât mânia să păstreze terenurile. Oricine știa palatul din Biga și cât aur risipea regele acolo înțelegea prea bine. Ajunsese să fie numit pe bună dreptate „palatul de aur din Biga", atât

de multe obiecte şi mobile din aur curat se aflau acolo. Dacă s-ar fi astupat acest abis care înghiţea bogăţiile regelui, poate că regele ar fi acceptat mai uşor să le înapoieze preoţilor pământurile templelor. Nu dorea să-l îndepărteze pe rege de curtezena din Biga. Nici nu-i trecuse prin cap aşa ceva, dar voia să pună capăt risipei. Oftă şi îşi zise: „De acum, scopul îmi este clar: trebuie să găsim o cale de a-l convinge pe rege să nu mai cheltuiască nechibzuit, iar după aceea îl putem lămuri să le înapoieze pământurile proprietarilor. Dar cum să-l convingem pe rege?" Încercase să-l scoată din calcul, dar el se afla în fiecare ecuaţie. Dăduse deja greş o dată când voise să-l convingă, dar nici Sofkhatep sau Tahu nu avuseseră mai mult succes. Regele era stăpânit de pasiune şi nu te puteai înţelege cu el. Deodată se întrebă: „Dar cine l-ar putea convinge pe rege?" Înţelese îndată care era răspunsul şi simţi un fior pe şira spinării. Era cumplit şi chinuitor, dar îl ştiuse dintotdeauna: un adevăr ce o făcea să sufere de fiecare dată când şi-l amintea, căci soarta făcuse ca aceea care pusese stăpânire pe rege, controlându-i fiecare pas, să fie rivala ei, dansatoarea din Biga, care o condamnase la însingurare veşnică. Acesta era adevărul dureros pe care se vedea nevoită să-l accepte, aşa cum toţi oamenii sunt nevoiţi să accepte adevăruri ca moartea, bătrâneţea şi bolile incurabile.

Regina era o femeie tristă, dar rămânea o mare regină cu minte luminată. Dar, deşi încerca să treacă cu vederea că e femeie, nu putea să uite lucrul acesta, fiindcă nu înceta să-i poarte în inimă pe soţul ei, regele, şi pe femeia care-l furase de lângă ea. Iar faptul că era regină nu-l putea ignora niciodată şi nu-şi putea neglija îndatoririle nici o clipă. Era hotărâtă să salveze tronul şi să-i păstreze măreţia mai presus de orice şuşoteli şi nemulţumiri. Se întrebă dacă ajunsese la această concluzie mânată doar de simţul datoriei sau avusese şi alte motive. Îi purtăm mereu în gândurile noastre pe cei pe care îi iubim şi pe cei pe care îi urâm, ne simţim atraşi de ei ca

un fluture de lumina lămpii. La început simţise o dorinţă să o vadă pe Rhadopis, despre care auzise atât de multe. Dar ce rost avea? Să meargă la femeia aceea ca să vorbească cu ea despre treburile Egiptului? Regina Nitocris să meargă la dansatoarea care se oferea pe piaţa dragostei şi să o roage, în numele presupusei ei iubiri faţă de rege, să-l convingă să renunţe la risipă şi să se întoarcă la îndatoririle lui? Ce imagine respingătoare!

Regina se săturase de izolare. Sentimentele ascunse şi îndatoririle făţişe o obligau să rupă tăcerea şi să iasă din claustrarea ei îndelungată. Nu mai putea suporta. Se convinsese că era obligaţia ei să facă ceva, să mai încerce o dată şi se întrebă: „Oare chiar să mă duc la femeia aceasta, să-i atrag atenţia că are şi obligaţii şi să-i cer să-l salveze pe rege de abisul în care se prăbuşeşte?" Tristă, cumpăni mult timp, obsesiv, delirant. Nu va renunţa la idee. Era tot mai hotărâtă, ca un şuvoi de apă curgând nestăvilit la vale, fremătând înspumat şi pustiitor. La finalul acestei lupte înverşunate îşi zise: „O să merg".

În dimineaţa următoare aşteptă până când regele se întoarse, apoi, chiar înainte de prânz, se îmbarcă pe una dintre corăbiile regale şi se îndreptă spre palatul alb şi aurit din Biga. Era nemulţumită şi supărată că nu se îmbrăcase în veşminte regale şi-şi reproşa asta. Corabia acostă lângă treptele palatului. Cum coborî de pe punte îi spuse sclavului care îi ieşise în întâmpinare că era o musafiră care voia să o vadă pe stăpâna palatului. Sclavul o conduse în sala de primire. Era frig şi vântul de iarnă sufla în rafale geroase peste ramurile dezgolite ce arătau ca nişte braţe mumificate... Se aşeză în sala de primire şi rămase să aştepte singură. Se simţea ciudat, derutată. Încercă să se consoleze spunându-şi că se cuvenea ca regina să-şi calce pe mândrie pentru a-şi împlini obligaţiile ei supreme. Pe măsură ce timpul trecea, se întreba neliniştită

dacă femeia aceea avea să o lase să aştepte acolo mult, aşa cum făcea cu bărbaţii. O cuprinse o nelinişte dureroasă şi regretă că se grăbise să vină la palatul rivalei sale.

Mai trecură câteva minute până ce auzi foşnet de veşminte. Îşi ridică capul îngreunat şi ochii îi căzură pentru prima oară pe chipul lui Rhadopis. Fără îndoială, era Rhadopis. Se simţi săgetată de durere şi disperare. În faţa acelei frumuseţi nimicitoare, uită pentru o clipă frământările şi motivul pentru care venise. La rândul ei, Rhadopis fu uimită de frumuseţea calmă a reginei şi de ţinuta ei demnă.

Se salutară dându-şi mâinile şi Rhadopis se aşeză lângă musafira ei nobilă şi necunoscută. Când văzu că rămâne tăcută, îi spuse cu glasul ei melodios:

— Simte-te ca în palatul tău...

— Mulţumesc, îi răspunse musafira scurt, cu o voce solemnă.

Rhadopis surâse şi o întrebă:

— Ne îngăduie respectabila noastră musafiră să aflăm cine este?

Era o întrebare firească, dar, luată pe nepregătite, regina se enervă. Se văzu nevoită să se stăpânească şi să se prezinte:

— Sunt regina.

Se uită cu atenţie la femeia din faţa ei ca să afle ce efect aveau aceste cuvinte şi văzu cum zâmbetul îi păleşte, ochii i se aprind de uimire, pieptul i se umflă şi i se încordează ca unui şarpe atacat. Nici regina nu era atât de calmă pe cât părea. Inima îi pulsase altfel de cum îşi văzuse rivala. Simţea că sângele îi clocoteşte şi-i arde venele. Era copleşită de ură. Se aflau faţă în faţă ca două adversare gata de luptă. Regina fu cuprinsă de o amărăciune încărcată de mânie. Pentru o clipă, uită totul, mai puţin faptul că se afla în faţa femeii care îi furase fericirea, iar Rhadopis uită totul, mai puţin faptul că se afla în faţa femeii cu care iubitul ei îşi împărţea numele şi tronul.

Aşa începu discuţia lor, în atmosfera aceea încărcată de furie şi duşmănie şi deveni apoi, din păcate, violentă. Regina era nemulţumită de lipsa de respect pe care i-o arăta rivala ei.

— Nu ştii, doamnă, cum se cuvine să-ţi saluţi regina? o întrebă ea indignată.

Rhadopis încremeni. Inima începu să-i bată cu putere şi furia din piept aproape că îi explodă. Dar se stăpâni ştiind altă cale de a se răzbuna. Îşi puse un surâs pe buze şi-şi înclină capul, pe care-l sprijinise până atunci de spetează, languros şi nepăsător. Spuse apoi pe un ton nu lipsit de sarcasm:

— Azi e o zi măreaţă pentru palatul meu, Maiestate. Istoria o s-o pomenească.

Faţa reginei se aprinse de năduf.

— Adevărat ai spus, pufni Nitocris. Palatul tău va fi pomenit, numai că de data asta cu vorbe de bine, nu aşa cum îl pomeneşte lumea de obicei.

Rhadopis îi aruncă o privire zeflemitoare, în spatele căreia mocnea iritarea, şi îi zise:

— Nici nu e aşa o jignire... Doar lumea nu vorbeşte de rău un palat pe care stăpânul lor l-a transformat într-o păşune pentru iubirea din inima lui?

Regina primi lovitura cu eleganţă şi o săgetă pe curtezană cu o privire plină de înţelesuri:

— Reginele nu sunt asemenea celorlalte femei ce-şi preocupă inimile cu iubirea.

— Adevărat, Maiestate? Credeam că regina e, până la urmă, tot femeie.

— Asta pentru că nu ai fost regină niciodată, îi replică Nitocris vădit agasată.

Femeia îşi umflă pieptul şi se încordă:

— Iartă-mă, Maiestate, dar eu sunt o adevărată regină.

Regina o privi curioasă şi o întrebă batjocoritor:

— Chiar aşa? A cărui regat?

— A celui mai mare dintre regate, răspunse ea cu mândrie. A inimii lui Faraon.

Regina se simţi dureros de slabă şi de umilită. Ştia foarte bine că se coborâse la nivelul dansatoarei atunci când intrase în luptă cu ea. Se dezbrăcase de toată măreţia şi demnitatea ei, ca să se arate în toată goliciunea unei femei geloase, care se străduia să-şi recâştige bărbatul, înhăţându-şi de gât rivala şi plănuind să o doboare. Se gândea cum stă rivala ei alături de ea, aruncându-i săgeţile înapoi cu aroganţă, lăudându-se cu dragostea soţului ei şi cu influenţa pe care o avea asupra lui şi se simţi deodată uluită şi neliniştită. Îşi dorea ca totul să fie un vis urât şi ridicol.

Îşi înăbuşi toate sentimentele, le îngropă în adâncul sufletului şi îşi recâştigă deodată atitudinea distantă. În vene, în loc de mânie şi ură începu să-i curgă sânge albastru, care nu cunoştea decât mândria. Amintindu-şi de motivul pentru care venise acolo, hotărî să îşi ierte adversara pentru felul în care se purtase.

Îşi întoarse spre Rhadopis chipul care de acum îi reflecta calmul interior şi îi zise:

— Doamnă, nu ţi-ai primit regina cum se cuvine. Poate ai înţeles greşit motivul pentru care am veni şi te-ai enervat. Te asigur că nu am venit la palat din cauza unor probleme personale.

Rhadopis o privi cu suspiciune şi nu scoase o vorbă.

Furia şi ura reginei nu se domoliseră, dar şi le stăpânea, aşa că rosti liniştită:

— Am venit, doamnă, pentru lucruri mult mai grave, care privesc măreţul tron al Egiptului şi pacea care ar trebui să domnească în relaţiile dintre cel aflat pe tron şi supuşii lui.

Rhadopis pufni ironic:

— Lucruri mărețe! Şi ce aş putea să fac eu pentru ele, stăpână? Sunt o femeie care nu are altă ocupaţie decât plăcerile iubirii.

Regina oftă şi nu îi luă în seamă tonul vocii:

— Tu priveşti în jos, iar eu privesc în sus. Mă gândeam că îţi pasă de onoarea şi fericirea Maiestăţii Sale. Şi dacă e adevărat ce am crezut, ar trebui să-l îndrumi pe calea cea bună. Risipeşte mormane de aur pe palatul tău şi îi spoliază de pământuri pe cei mai merituoşi oameni ai lui. Iar aceştia strigă de durere, se plâng şi spun că Maiestatea Sa le ia bunurile şi le azvârle apoi unei femei de care s-a îndrăgostit. Obligaţia ta, dacă îţi pasă cu adevărat de onoarea lui, e la fel de vădită ca soarele pe cerul fără nori. Trebuie să-l împiedici să mai risipească şi să-l convingi să le dea bunurile înapoi.

Dar furia care o stăpânea o împiedică pe Rhadopis să înţeleagă pe deplin vorbele reginei. Îi răspunse revoltată şi plină de ură:

— Ceea ce te întristează cu adevărat e să vezi cum aurul se îndreaptă, odată cu sentimentele lui Faraon, spre palatul meu.

Tremurând, regina exclamă:

— Oribil!

— Nimic nu o să stea între mine şi stăpânul meu, răspunse Rhadopis enervată şi mândră.

Buzele reginei încremeniră. Era disperată şi jignită. Înţelese că nu avea rost să mai stea. Se ridică, îi întoarse spatele femeii şi se îndepărtă îndurerată, tristă şi atât de furioasă, încât abia mai vedea pe unde păşeşte.

Cu respiraţia tăiată, Rhadopis îşi sprijini capul încins în palmă şi se lăsă pradă unor gânduri tulburi şi precipitate.

O rază de lumină

Rhadopis suspină din adâncul sufletului ei rănit și își zise: „Ce rău îmi pare că am uitat de lume, în timp ce lumea nu vrea să uite de mine sau să mă lase în pace acum, când am scăpat de necurățeniile trecutului și de hoardele de bărbați". O, Doamne! Să fie adevărat că preoții îi acuză palatul că le devorează bunurile confiscate? Să fie adevărat că îi mistuie iubirea cu limbi de foc? Se retrăsese de bunăvoie în palat și rupsese legătura cu toți. Nu mai vedea chipul lumii de afară. Nu avea de unde să știe că numele ei era rostit cu indignare de cei puternici. Pentru ei, devenise o scară pe care să acceadă la cel pe care îl iubea și venera. Nu credea că regina exagerase, chiar dacă avusese mai multe motive să vină să-i vorbească. Știa de multă vreme de îngrijorarea preoților că Faraon le va lua pământurile și, la sărbătoarea Nilului, auzise cu urechile ei cum oamenii aceia strigaseră numele lui Khnumhotep. Fără îndoială că, dincolo de lumea liniștită și frumoasă în care trăia, exista o altă lume clocotind de supărare și dușmănie. Era mohorâtă după ce luni de-a rândul se bucurase de o liniște cum nu mai cunoscuse niciodată în viață. Își simțise iubitul contopindu-se cu ea plin de pasiune. Din străfundurile durerii venite pe neașteptate își aminti ceea ce-i spusese cândva Ani: garda lui Faraon era singura forță pe care acesta putea conta. Și se întrebă îngrijorată de ce Maiestatea Sa cea slăvită nu recruta soldați, de ce nu mobiliza o armată puternică.

Supărată, își petrecu toată ziua în dormitor, fără să meargă în camera de vară să-i pozeze, ca de obicei, sculptorului Benamun. Nu suporta să se întâlnească cu nimeni, cu atât mai puțin să stea nemișcată în fața ochilor avizi ai tânărului. Nu văzu pe nimeni până spre seară și nu simți gustul plăcut al liniștii până nu își văzu iubitul adorat trecându-i pragul dormitorului în veșmintele lui largi. Oftă din adâncul inimii și își întinse mâinile. El o luă în brațe și o lipi de pieptul lui puternic, așa cum făcea în fiecare seară, și îi apăsă pe obraz sărutul fericit al revederii. Pe urmă se așeză pe divan alături de ea și din suflet i se revărsară amintirile frumoase pe care i le întipărise în inimă priveliștea Nilului ce îi purtase corabia până aici, cu puțin timp în urmă.

— Unde e vara cea frumoasă? se întrebă el. Unde sunt nopțile nedormite, când corabia ce ne purta îi despica întunecimile încremenite, când, sub umbrar, ne lăsam în voia iubirii și a brizei, ascultând muzica cântărețelor și privind cu ochi visători unduirile dansatoarelor?

Nu-i putea împărtăși amintirile, dar nu voia ca el să se simtă singur cu toate aceste sentimente și gânduri:

— Nu te grăbi, dragul meu. Nici vara, nici iarna nu sunt frumoase. Frumoasă este iubirea noastră și, cât timp va arde flacăra ei, iarna ți se va părea caldă și blândă.

Râse cu râsul lui puternic, care-i încordă fața și-i zgâlțâi tot trupul.

— Ce încântătoare îți sunt cuvintele! Pentru sufletul meu sunt mai dulci decât toată măreția de pe pământ. Dar ce ai zice de o vânătoare? Am ieși mâine în munți, am alerga după gazele și ne-am distra după pofta inimii.

— Fie cum vrei, iubitule, îi răspunse ea cufundată în gânduri.

O privi atent și își dădu imediat seama că buzele îi vorbeau lui, dar inima îi era departe.

— Rhadopis, zise el, jur pe şoimul care ne-a unit inimile că ceva îţi fură astăzi gândul de la mine.

Îl privi cu ochi trişti, fără să poată scoate o vorbă. Cuprins de îngrijorare, insistă:

— E aşa cum am bănuit, căci ochii tăi nu mint. Dar ce îmi ascunzi?

Ea oftă din adâncul inimii şi, jucându-se cu mâna dreaptă, inconştient, cu mantia lui, murmură:

— Mă minunez de viaţa noastră. Cum am uitat de tot ce ne înconjoară, ca şi cum am trăi într-o lume pustie, nelocuită.

— E bine ceea ce facem, iubito. Lumea nu ne-ar fi adus decât gălăgie fără rost şi măreţie deşartă. Destul am rătăcit până iubirea ne-a devenit călăuză. Ce te nelinişteşte?

Ea oftă din nou şi-i răspunse tristă:

— La ce ne foloseşte somnul dacă cei din jur sunt treji şi nu-şi pot închide ochii?

Bărbatul se încruntă şi în ochi îi străfulgeră o lumină. Inima îi spunea că pe Rhadopis o frământa ceva.

— De ce eşti tristă? o întrebă el îngrijorat. Spune-mi ce gânduri ai. Ar trebui să vorbim şi despre altceva decât despre iubirea noastră?

— Astăzi nu mă simt ca ieri, îi răspunse ea. Câţiva sclavi de-ai mei, care s-au plimbat prin piaţă, mi-au povestit de nişte oameni furioşi că stăpânul lor spoliase pământurile templelor. Şi ce îi supăra şi mai tare era că bogăţiile erau cheltuite pe palatul meu.

Pe chipul lui Faraon se citi mânia. În faţa ochilor îi apăru umbra lui Khnumhotep răsfrântă asupra paradisului lui liniştit, înnegurându-i seninătatea şi primejduindu-i siguranţa. Se mânie mai tare şi chipul îi căpătă culoarea Nilului când se revarsă. Îi spuse cu glasul tremurând:

— Asta te supără, Rhadopis? Blestemaţi fie răzvrătiţii aceia care încalcă legea! Dar nu-i lăsa să ne strice bucuria, nu le băga în seamă văicărelile. Lasă-i în pace şi gândeşte-te doar la mine...

Îl prinse de mână şi îl strânse uşor, apoi îl privi rugător şi îi spuse:

— Sunt îngrijorată şi supărată. Mă doare să ştiu că sunt motivul pentru care oamenii se plâng de tine. E ca şi cum aş simţi o teamă ciudată, a cărei cauză nu o cunosc... Îndrăgostiţii, stăpâne, sunt foarte sperioşi.

Faraon izbucni nemulţumit:

— Cum să te temi când eşti în braţele mele?

— Stăpâne, se uită la iubirea noastră cu ochi invidioşi şi duşmănesc palatul acesta pentru dragostea, liniştea şi mulţumirea care domnesc în el. M-am întrebat de atâtea ori când eram tristă şi neliniştită: Ce legătură are cu iubirea aurul pe care stăpânul meu îl risipeşte pentru mine? Crezi că palatul acesta nu ar rămâne paradisul nostru şi dacă podelele i-ar fi despuiate şi pereţii ciuntiţi? Dacă strălucirea aurului le va lua vederea, atunci, stăpâne, umple-le mâinile cu aur, ca să orbească şi să-şi înghită limbile.

— Vai, Rhadopis, îmi aminteşti de lucruri pe care urăsc să le aud.

— Stăpâne, e un nor ce ne întunecă cerul fericirii. Îndepărtează-l cu un singur cuvânt.

— Şi ce cuvânt ar trebui să fie acela?

Gândindu-se că Faraon începuse să cedeze, îi spuse bucuroasă:

— Spune-le că le dai pământurile înapoi.

Regele îşi scutură capul şi răspunse apăsat:

— Tu nu ştii nimic despre asta, Rhadopis. Am spus ce am avut de spus, dar cuvântul nu mi-a fost respectat. A fost împlinit cu rea-credinţă şi nu au încetat să mă încontreze şi să mă ameninţe. Să cedez în faţa lor ar fi o înfrângere pe care nu aş accepta-o. Aş prefera să mor. Nu ştii ce înseamnă înfrângerea pentru sufletul meu. Înseamnă moartea. Dacă ar

obţine ce vor, ai vedea că aş deveni un străin trist şi demn de milă, incapabil să mai trăiască şi să iubească.

Cuvintele lui îi merseră lui Rhadopis drept la inimă. Îl strânse şi mai tare de mână şi simţi că începe să tremure. Putea suporta orice, dar nu ca el să devină incapabil să mai trăiască şi să iubească. Renunţă la dorinţa ei şi regretă că îl rugase. Cu vocea tremurând, îi strigă:

— Tu nu vei fi înfrânt niciodată! Nu vei fi înfrânt niciodată!

Faraon îi zâmbi duios:

— Da, voi fi de neclintit... Şi tu nu vei fi niciodată soarta care să mă umilească.

— Nu vei fi umilit... Nu vei fi înfrânt, îi spuse ea cu sufletul la gură, în timp ce o lacrimă fierbinte i se prelingea pe sub pleoapele tremurânde.

Îşi sprijini capul de pieptul lui şi adormi ascultându-i bătăile inimii. Dormitând, simţi cum degetele lui i se joacă cu şuviţele de păr şi îi ating obrajii. Dar nu îşi găsi liniştea pentru mult timp, fiindcă îi reveni unul dintre gândurile care o frământaseră toată ziua. Îi ridică capul şi îl privi cu ochii plini de îngrijorare.

— Ce-i cu tine? o întrebă el.

Rhadopis ezită o clipă înainte de a-i răspunde.

— Se spune că sunt puternici şi că au o mare înrâurire asupra inimilor şi cugetelor oamenilor.

— Dar eu sunt mai puternic, îi replică el zâmbind.

— De ce nu-ţi strângi o armată puternică care să asculte de comanda ta? se interesă ea după un moment de tăcere.

Regele surâse:

— Văd că stărui în gândurile tale.

Rhadopis oftă iritată:

— Crezi că nu mi-au ajuns la urechi şuşotelile oamenilor că Faraon ia bunurile zeilor şi le cheltuieşte pe o dansatoare?

Când oamenii se adună, murmurul lor devine un strigăt. Ca orice rău, se poate aprinde.

— Ce pesimistă eşti...

Dar ea stărui:

— De ce nu-ţi strângi armata?

O privi cumpănind îndelung, apoi îi răspunse:

— Armata nu poate fi adunată fără un motiv.

Părând supărat, continuă:

— Au mintea tulbure şi simt că sunt supărat pe ei. Dacă anunţ mobilizarea, se vor îngrijora şi, cine ştie, de disperare, se vor pregăti să se apere.

Rhadopis se gândi o clipă, apoi, cu voce visătoare, parcă ar fi vorbit singură, zise:

— Găseşte un motiv şi strânge armata.

— Motivele nasc alte motive.

Era disperată. Tristă, îşi plecă capul şi închise pleoapele, pierzându-şi orice speranţă. Dar deodată, din beznă i se arătă o idee fericită. Surprinsă, deschise pleoapele şi ochii îi străluciră de bucurie. Regele era uimit, dar ea nu îşi dădu seama, fiindcă abia îşi putea stăpâni frenezia.

— Am găsit un motiv, îl anunţă ea.

El o privi întrebător.

— Triburile masailor, continuă ea.

Faraon înţelese ce voia să spună, dar, dând din cap cu deznădejde, murmură:

— Căpetenia lor a făcut cu noi o înţelegere de pace.

Însă ea nu renunţă:

— Cine ştie ce se întâmplă dincolo de hotare? Prinţul care domneşte acolo e unul dintre oamenii noştri. Să-i trimitem un mesaj secret printr-un sol de încredere ca să îi cerem să pretindă că acolo a izbucnit o răscoală şi se duc lupte, iar el are nevoie de ajutorul nostru. Vom face cunoscută rugămintea lui în tot ţinutul şi vei strânge oşteni din Nord şi din Sud, ca să se pună sub drapelul tău. Aşa îţi vei întări

flancurile și-ți vei flutura sabia, iar cuvântul tău va rămâne mai presus de orice și voința îți va fi urmată cu supunere.

Faraon o ascultă cu uimire, dar și cu admirație, fiindcă nu îi trecuse niciodată prin minte așa ceva. Deși nu se gândise la crearea unei armate puternice când nu se aflau în stare de război și crezuse, așa cum credea și acum, că șușotelile preoților nu puteau deveni atât de periculoase încât să fie nevoie de o armată mare pentru a-i înfrânge, ajunsese la convingerea că lipsa unei asemenea armate încuraja ambițiile oamenilor, îi îndemna să facă petiții și să dea glas nemulțumirilor. Propunerea simplă a lui Rhadopis i se păru cea mai bună ocazie și îmbrățișă ideea din toată inima. Iar când îmbrățișa o idee, aceasta ajungea să-l preocupe și să-l obsedeze aproape nebunește, să urmărească să o realizeze fără să îi mai pese de altceva. De aceea se uită la Rhadopis cu satisfacție și bucurie și exclamă:

— Ce idee minunată, Rhadopis! Ce idee minunată!

— Asta e ce-mi spune inima, îi răspunse ea cu o bucurie ciudată. E ușor de împlinit, tot așa de ușor cum îmi este mie să iau un sărut de pe buzele tale iubite. Nu trebuie decât să trecem totul sub tăcere.

— Da, iubito. Nu crezi că mintea ta, la fel ca inima ta, e o comoară neprețuită? Într-adevăr, tot ce avem de făcut e să păstrăm tăcerea și să găsim un sol de încredere. Lasă asta în seama mea.

— Cine ar putea fi solul tău pentru prințul Kanaferu?

— O să aleg un șambelan dintre oamenii mei de încredere.

Rhadopis însă nu avea încredere în palatul lui cel mare, nu din vreun motiv logic, ci din cauza antipatiei pe care o purta în inimă față de locul în care trăia regina. Firește, nu își putu exprima temerile, dar nu își dădea seama cine ar putea fi mesagerul, dacă nu unul dintre bărbații de la palat. Și se neliniști chiar mai mult când înțelese ce urmări grave ar fi avut dezvăluirea secretului. Într-o clipă de disperare

era gata să renunțe la un asemenea plan complicat și periculos, când își aminti deodată de tânărul cu chip de copil și ochi candizi care lucra în camera de vară. Și, când își aminti de el, se simți cuprinsă de o liniște ciudată, fiindcă era sincer, naiv și pur. Inima lui era un templu în care îndeplinea, dimineața și seara, ritualuri întru adorarea ei. El îi va fi sol. Putea avea încredere în el. Fără să mai stea pe gânduri, îi spuse lui Faraon pe un ton hotărât:

— Lasă-mă pe mine să aleg solul.

Regele era amuzat:

— Ce pisăloagă ești astăzi, cu totul alta decât de obicei. Mă întreb: pe cine o să alegi?

— Stăpâne, îi aminti ea umilă, îndrăgostiții sunt foarte sperioși. Solul meu este artistul care îmi decorează camera de vară. Ca vârstă e un bărbat tânăr, la suflet e un copil și are inima unei fecioare preacurate. Îmi este pe deplin devotat, iar avantajul lui cel mai mare e că nu va stârni bănuieli și nici nu știe nimic. Cel mai bine pentru noi este ca mesajul să fie dus de cineva care nu-i știe conținutul atât de periculos. Dacă nu știm ce înseamnă frica, putem trece de toate pericolele cu bine.

Regele încuviință dând din cap. Nu îi plăcea deloc să îi spună „nu“ lui Rhadopis. Iar ea se gândea că norul se risipise, chiar dacă nu așa cum voise la început. Se bucura și își dădu frâu liber bucuriei. Era convinsă că, în curând, se va putea retrage de lume în acest palat al iubirii, protejat de o armată puternică, în fața căreia toți ar deveni neputincioși.

În timp ce visa, își întoarse capul, iar regele îi privi încântat părul. Era fascinat de părul ei. Se jucă cu degetele pe nodul bentiței, îl desfăcu și părul i se revărsă pe umeri. Îi luă șuvițele în mână și, în glumă, își acoperi capul și fața cu ele, ascunzându-se complet în spatele lor.

Solul

Se iviră zorii dimineții următoare. Era răcoare, iar soarele era acoperit pe cer cu o mantie albă și strălucitoare, asemenea unui chip nevinovat pe care se citeau frământările din suflet. Orizonturile îndepărtate erau încă întunecate, ca și cum noaptea nu și-ar fi tras încă trena după ea.

Avea de făcut un lucru foarte important, dar inima parcă nu îi dădea ghes și nici ritualul de purificare de la templu parcă nu o ajuta prea mult. Nu jurase să-și spele trecutul de toate petele? Dar iată că se pregătea să-l înșele pe Benamun, să se joace cu sentimentele lui, să-și pună iubirea în slujba ei, ca ea să-și atingă scopul. Însă nu ezită nici o clipă, timpul trecea și trebuia să se grăbească. Iubirea însemna totul pentru ea și de aceea era gata să folosească în numele ei și mijloace crude și amare.

Plecă din dormitor și se îndreptă spre camera de vară pe deplin încrezătoare. Nu era nevoie de prea multă pricepere pentru a-l păcăli pe Benamun, avea să fie atât de simplu!

Intră în vârful picioarelor. Îl găsi uitându-se la imaginea ei și îngânând un cântec pe care ea îl cântase adeseori odinioară:

Dacă iubirea ta face minuni,
De ce nu mă poate vindeca?

Fascinată de cântarea lui, interveni și murmură ultima parte a cântecului:

Mă joc oare cu lucruri pe care nu le știu?
Zările se ascund după nori,
Oare tu să fii cel ce-mi va cuceri inima?

Tânărul se întoarse spre ea uimit și încântat. Rhadopis râse delicat și îi spuse:

— Ai o voce încântătoare. Cum ai ascuns-o de mine atâta timp?

Sângele i se urcă în obraji și buzele începură să-i tremure. Bunăvoința ei îl uimi.

Femeia înțelese îndată ce era în sufletul lui și îi spuse provocator:

— Văd că te desfeți cu cântece, lăsându-ți munca deoparte.

Benamun păru să nege din priviri și-i arătă imaginea gravată bâiguind:

— Uite...

Portretul devenise deja un chip încântător, aproape viu.

— Ce talentat ești, Benamun! exclamă ea plină de admirație.

Tânărul răsuflă ușurat:

— Mulțumesc, doamnă.

Apoi, Rhadopis îndreptă discuția spre ceea ce urmărea și-i zise:

— Dar ai fost nemilos cu mine, Benamun.

— Eu?... Cum așa, doamnă?

— M-ai făcut să arăt tiranică, iar eu voiam să fiu ca o porumbiță.

Benamun tăcu, nu mai scoase nici o vorbă. Ea îi interpretă tăcerea în avantajul ei:

— Nu ți-am spus că ai fost nemilos? Cum mă vezi tu pe mine, Benamun? Tiranică, aspră, frumoasă, ca în portretul acesta? Ce portret! Mă mir cum piatra poate să vorbească. Dar crezi că inima mea e lipsită de sentimente, ca piatra

aceasta, nu-i aşa? Nu-mi spune că nu asta crezi. Dar de ce, Benamun?

Tânărul nu ştiu ce să-i răspundă. Tăcea, în timp ce ea îşi spunea gândurile. Iar el le credea, era impresionat de ele şi devenea tot mai neliniştit.

— De ce crezi că sunt nemiloasă, Benamun? continuă ea. Crezi în aparenţe pentru că, prin firea ta, nu poţi ascunde ce-ţi freamătă în piept. Pe chip ţi se citesc toate sentimentele. Dar noi avem o altă fire şi sinceritatea ne face să pierdem gustul dulce al victoriei şi tot ce au creat zeii mai frumos pentru noi.

Uimit, tânărul Benamun se întrebă ce voia să zică Rhadopis, dacă vorbele ei însemnau ceea ce păreau a spune. Stătuse în faţa lui în fiecare zi cu ochii şi mintea pierdute şi nu simţise focul ce îl mistuia. Ce o făcuse să se schimbe? De ce-i spunea cuvintele acestea plăcute? De ce pătrundea în secretele dulci care-i mocneau în inimă? Vorbele ei chiar însemnau ceea ce păreau a spune? Chiar însemnau ceea ce înţelesese el?

Femeia mai înaintă un pas şi-i zise:

— Ah, Benamun, şi tu eşti nemilos cu mine. Îmi dau seama de asta din tăcerea ta.

O privi uimit şi ochii aproape că i se umplură cu lacrimi de bucurie. I se confirmase ceea ce crezuse.

— Nu sunt destule cuvinte pe lume ca să rostesc ceea ce simt, îi zise el cu glasul tremurând.

Rhadopis răsuflă uşurată că îi dezlegase limba.

— Ce nevoie ai de cuvinte? îl întrebă ea visătoare. Nu vei spune nimic din ceea ce eu nu ştiu deja. Să întrebăm camera de vară, care ne-a văzut luni de-a rândul şi pe trupul căreia am lăsat urmele de neşters ale inimilor noastre. Da, ea a aflat un secret copleşitor.

Femeia îi studie chipul o clipă, apoi îi zise:

— Nu ştii Benamun cum am aflat secretul pe care-l port în inimă? De multă vreme am un mesaj personal pe care vreau să-l trimit cuiva dintr-un loc îndepărtat printr-un om de încredere. Eram singură şi îmi treceau prin minte tot felul de oameni, bărbaţi şi femei, sclavi şi oameni liberi, dar, neliniştită, simţeam că nici unul nu ar fi potrivit. Pe urmă, nu ştiu din ce motiv, cu ochii minţii am ajuns în această cameră şi deodată mi-am amintit de tine, Benamun. Cugetul mi s-a liniştit şi inima mi s-a potolit, dar am simţit şi ceva mult mai profund. Aşa am aflat secretul pe care-l port în inimă.

Cu chipul radiind, tânărul aproape beat de fericire căzu în genunchi în faţa ei şi strigă din adâncul inimii:

— Stăpână!

Iar ea, punându-i mâna pe cap, îi zise tandru:

— Aşa am aflat secretul pe care-l port în inimă. Mă mir cum nu l-am ştiut mai demult.

— Stăpână, reuşi să rostească Benamun, aşa cum era, cuprins de ameţeală. Îţi jur că noaptea m-a văzut cum mă frământam şi iată că dimineaţa mă întâmpină cu o briză parfumată şi plină de fericire. Vorba pe care ai rostit-o m-a scos din întuneric la lumină, m-a condus dinspre tenebrele disperării spre o senzaţie magică de fericire. Mă iubesc iar pe mine însumi, după ce am fost aproape de pierzanie. Eşti fericirea, visul şi speranţa mea.

Rhadopis îl asculta tăcută şi tristă. I se părea că Benamun rostise o rugă fierbinte şi plutea acum în neştiinţa unui vis naiv şi sacru. Tăcu o vreme, cuprinsă parcă de durere şi remuşcare. Dar nu se lăsă copleşită mult timp de sentimentele pe care i le stârnise în inimă extazul lui şi îi spuse, ticluindu-şi bine cuvintele:

— Mă mir cum de nu mi-am cunoscut inima atâta timp. Şi mă mir şi mai mult că faptele nu mi-au dezvăluit taina până nu am avut nevoie să te trimit în locuri îndepărtate cu

o însărcinare. Ca şi cum faptele m-ar fi călăuzit spre tine şi, în acelaşi timp, m-ar fi lipsit de tine.

— Voi face ce doreşti, din toată inima şi din tot sufletul, rosti el ca o rugăciune.

După o clipă de ezitare, ea îl întrebă:

— Chiar dacă ceea ce doresc e să călătoreşti într-un ţinut unde nu se poate ajunge decât cu mare greutate?

— Singura greutate va fi că nu o să te mai pot vedea în fiecare dimineaţă.

— Vei lipsi doar pentru o vreme. Îţi voi da o scrisoare pe care să o porţi în sân. Vei merge la guvernatorul insulei cu vorbă de la mine, iar el te va îndruma şi te va ajuta să depăşeşti greutăţile. Vei călători cu o caravană. Nimeni să nu ştie ce ai în sân până nu ajungi la guvernatorul Nubiei şi îi dai mesajul în mână. După aceea te întorci la mine.

Benamun era din nou cuprins de fericire, sentiment care se contopea cu satisfacţia şi mândria. Îşi repezi gura spre mâna care era lângă el şi i-o sărută pătimaş. Când buzele îi atinseră mâna, Rhadopis simţi că Benamun tremura.

Făcând drumul înapoi, se simţi iar tristă şi se întrebă: „Nu aş fi fost mai miloasă dacă l-aş fi lăsat pe Maiestatea Sa să îşi aleagă solul, în loc să mă joc cu inima acestui băiat?" Însă el era fericit. Cuvintele ei mincinoase îl făcuseră fericit. Într-adevăr, era într-o stare pe care ar fi invidiat-o şi cei mai fericiţi oameni din lume. Nu avea de ce să fie tristă, atâta timp cât el nu ştia adevărul, adică până ce ea nu se va fi săturat să recurgă la minciuni.

Scrisoarea

Chiar în acea seară, Faraon veni fluturând în mână o scrisoare făcută sul. Faţa îi radia de mulţumire. Ea se uită curioasă la mesaj şi se întrebă dacă ideea ei era sortită să aibă succes şi lucrurile urmau să se petreacă aşa cum visase. Regele desfăcu sulul, iar ea citi scrisoarea cu ochii strălucindu-i de încântare. Era adresată prinţului Kaneferu, guvernatorul Nubiei, şi venea din partea vărului său, faraonul Egiptului. În ea îi povestea de problemele pe care le avea şi de dorinţa lui de a-şi strânge o armată puternică fără să stârnească temerile sau suspiciunile preoţilor. Îl ruga pe prinţ să trimită o scrisoare în Egipt, printr-un mesager de încredere, în care să ceară ajutor de urgenţă pentru a apăra hotarele provinciilor de sud şi pentru a înfrânge o răzmeriţă imaginară, susţinând că triburile masailor se dezlănţuiseră şi trecuseră prin foc oraşele şi satele.

Rhadopis răsuci sulul la loc şi îi zise:

— Solul e pregătit.

— Scrisoarea e gata, îi răspunse regele zâmbind.

— Oare cum vor primi scrisoarea pe care o va trimite Kaneferu? întrebă ea după o clipă de gândire.

— Va mişca inimile tuturor, chiar şi pe cele ale preoţilor, zise Faraon pe deplin convins. Guvernatorii vor recruta bărbaţi din toate colţurile ţării şi armata în care ne punem speranţele nu va întârzia să se strângă rânduri-rânduri.

— O să avem mult de aşteptat? întrebă ea entuziasmată şi nerăbdătoare.

— Avem de aşteptat o lună până ce solul ajunge acolo şi se întoarce.

Femeia cumpăni o clipă, numără pe degete, apoi zise:

— Dacă ai socotit bine, înseamnă că se va întoarce chiar de sărbătoarea Nilului.

Regele râse:

— E semn bun, Rhadopis. De sărbătoarea Nilului e şi sărbătoarea iubirii noastre. Va fi o zi a victoriei şi a încrederii.

Şi ea credea că totul va fi bine. Nu îşi putea pierde speranţa în ziua aceea, pe care o considera, pe bună dreptate, ziua de naştere a fericirii şi iubirii ei. Era convinsă că întoarcerea solului chiar în ziua aceea nu era o simplă coincidenţă, ci, mai curând, o providenţă, voinţa înţeleaptă a unei zeiţe care îi binecuvânta dragostea şi îi apăra speranţele.

Regele o privi cu uimire şi admiraţie, apoi o sărută pe creştet şi îi zise:

— Ce preţios e capul acesta. Şi Sofkhatep e încântat de capul acesta, ca şi de ideea pe care a născut-o. Nu s-a putut stăpâni să-mi spună că e o rezolvare atât de simplă a unei probleme încurcate, ca o floare încântătoare crescută pe o tulpină chircită, printre crengi încâlcite.

Crezuse că regele păstrase secretul şi nu spusese nimănui de planul lor, nici măcar lui Sofkhatep, fidelul prim-ministru.

— Prim-ministrul a aflat de secretul nostru?

— Da, îi răspunse el cu un aer firesc. Sofkhatep şi Tahu îmi sunt la fel de aproape cum îmi sunt mintea şi inima, aşa că nu le ascund nimic.

Numele lui Tahu îi răsună lui Rhadopis în urechi. Faţa i se întunecă şi în ochi i se citi neliniştea.

— Şi celălalt ştie? se interesă ea.

— Ce suspicioasă eşti, Rhadopis! îi răspunse regele râzând. Află că am încredere în ei aşa cum am în mine însumi.

— Maiestate, îi zise ea, nu sunt suspicioasă cu cei în care ai atâta încredere.

Cu toate acestea, fără să vrea, îşi aminti clipa în care Tahu îşi luase rămas-bun de la ea pentru ultima oară. Vocea lui aspră îi răsuna şi acum în urechi când strigase furios şi disperat. Se întreba dacă nu cumva îi purta încă pică.

Dar frământările nu îi ajunseră până în suflet, pentru că se pierdu şi uită de sine în braţele iubitului.

În dimineaţa următoare sosi mesagerul, Benamun ben Besar, înfăşurat în mantia sa lungă şi cu un acoperământ de cap ce îi venea până la urechi. Avea obrajii îmbujoraţi, iar în ochi îi strălucea lumina unei bucurii cereşti. Se prosternă tăcut în faţa lui Rhadopis şi îi sărută poala veşmântului în semn de veneraţie. Ea îl mângâie pe cap cu vârfurile degetelor şi îi spuse tandru:

— Nu voi uita niciodată, Benamun, că pentru mine ai renunţat la bunăstare şi tihnă.

Îşi ridică spre ea chipul frumos şi inocent şi îi spuse cu un tremur în glas:

— De dragul tău înfrunt orice greutăţi. Zeii să mă ajute să suport durerea despărţirii.

— Te vei întoarce fericit şi învigorat, îi spuse ea surâzând. Bucuriile viitorului te vor face să uiţi durerile trecutului.

Tânărul oftă:

— Binecuvântat e cel ce poartă în inimă un vis fericit, care să-l însoţească în singurătate şi să-i umezească buzele arse.

Rhadopis îi zâmbi iar cu un zâmbet luminos, luă scrisoarea strânsă sul şi i-o întinse:

— Cred că nu mai trebuie să-ţi spun să ai grijă... Unde o să ţii scrisoarea?

— Lângă inimă, stăpână, sub brâu.

Apoi îi dădu încă o scrisoare, mai mică.

— Uite o altă scrisoare, pe care i-o trimit guvernatorului Ani ca să te ajute să porneşti la drum cu prima caravană care pleacă.

Venise momentul despărţirii. Înghiţi nervos şi pe chip îi apărură semnele derutei şi ale emoţiei. Rhadopis îi întinse mâna. El ezită o clipă, apoi îi strânse mâna între palmele lui, tremurând de parcă ar fi atins tăciuni aprinşi, şi şi-o lipi de piept, ca Rhadopis să îi simtă căldura şi bătăile inimii. În cele din urmă se îndepărtă de ea şi dispăru în spatele uşii. Neliniştită, îl urmări cu privirea, murmurând rugi fierbinţi. De ce nu? Căci el îşi pusese lângă inimă speranţa de care depindea chiar viaţa ei.

Tahu delirează

Încă de la început, aşteptarea i se păru amară. Era neliniştită, avea îndoieli şi îşi dorea ca regele să nu fi dezvăluit nimănui secretul scrisorii. Nici marea încredere pe care regele o avea în cei doi bărbaţi care îi erau cei mai apropiaţi nu îi putea domoli frământarea. Gândurile ei negre nu porneau de la o bănuială clară, ci mai curând de la o nelinişte care o făcea să se întrebe ce s-ar întâmpla dacă unii preoţi ar afla de conţinutul scrisorii. Ar ezita să se apere de un asemenea plan malefic? O, Doamne! Dezvăluirea secretului din scrisoare ar fi însemnat un mare pericol. Nici un spirit patriotic nu ar reuşi să înţeleagă cât de mare ar fi pericolul. Un fior îi străbătu trupul firav. Îşi scutură capul să-şi alunge din minte gândurile negre şi încercă să-şi liniştească conştiinţa murmurând: „Totul se va petrece conform planului. Temerile acestea nu au nici un temei, aşa cum nu au nici gândurile acestea negre. Toate nu sunt decât tulburările unei inimi îndrăgostite ce nu cunoaşte nici somnul, nici odihna".

Dar abia se linişti, că imaginaţia începu să urzească noi temeri. Revedea cu ochii minţii chipul mânios şi contractat de durere al lui Tahu, îi auzea glasul aspru, rănit şi suferind. Temerile continuau să o macine, dar nu îndrăznea nici să şi le explice, nici să deslușească misterul ce le învăluia.

Se întreba dacă avea motive să se teamă de Tahu sau să creadă lucruri rele despre el. După toate aparenţele, uitase. Era el în stare să facă ceva contrar a ceea ce jurase? Nu mai

putea bate la poarta ei după ce palatul devenise un sanctuar. Nu avea altceva de făcut decât să se supună. Dar asta nu însemna că uitase sau că putea avea încredere în el.

Se întreba dacă în inima lui mai existau urme ale trecutului. Tahu era un bărbat vânjos și încăpățânat, iar în inima lui, iubirea se putea transforma în ură mocnită, gata de răzbunare dacă ar fi apărut ocazia. Dar, în ciuda supărării, nu uită să fie dreaptă cu Tahu, amintindu-și cât de loială și plină de abnegație îi era iubirea față de stăpân. Avea simțul datoriei și nu se lăsa abătut din drum de dorințe sau ispite.

Totul o îndemna să se liniștească, însă presimțirile rele nu îi dădeau pace. Mesagerul plecase de la palat abia de câteva ore. Cum va reuși să aștepte o lună, sau chiar mai mult? Frica aproape că pusese stăpânire pe ea, când îi veni ideea neașteptată de a-l chema pe Tahu la ea. Cu o zi înainte nici prin cap nu i-ar fi trecut așa ceva, dar astăzi acest gând o liniștea. O atrăgea așa cum o primejdie te atrage în brațele ei, fără putință de scăpare. Cumpăni precipitată, apoi își zise: „O să-l chem să stăm de vorbă, să aflu ce-i în mintea lui. Poate o să reușesc să îndepărtez pericolul venind din partea lui, dacă există un asemenea pericol. O să-l salvez pe Tahu de el însuși, iar pe Maiestatea Sa de vreun rău din partea lui". Dorința i se transformă într-o hotărâre care nu suporta amânare și o acapară cu toată forța. O chemă îndată pe Shayth și îi porunci să meargă la palatul comandantului Tahu ca să-l invite la ea. Shayth plecă îndată, în timp ce stăpâna ei rămase să aștepte în sala de primire. Nu avea nici o îndoială că Tahu îi va accepta invitația. În timp ce aștepta își dădu seama cât era de neliniștită și de nervoasă și își aminti cum înainte fusese atât de puternică și de impasibilă. Înțelese că, din momentul în care se îndrăgostise, devenise o femeie slabă și agitată, căreia presimțirile ridicole și temerile neîntemeiate îi alungau somnul.

Așa cum se aștepta, Tahu apăru în scurt timp. Văzând că era îmbrăcat în uniformă, se liniști oarecum. Cu acest veșmânt părea să-i spună că uitase de Rhadopis, curtezana de la palatul cel alb, și că acum se întâlnea cu prietena Maiestății Sale.

Comandantul făcu o plecăciune în semn de respect și, vorbind cu glas scăzut, fără nici o urmă de emoție, îi zise:

— Zeii să-ți fericească zilele, preamărită doamnă.

Cercetându-i cu atenție fața, ea îi răspunse:

— Și zilele tale, mărite comandant. Mulțumesc că ai acceptat invitația mea.

Tahu făcu iar o plecăciune:

— Sunt la dispoziția ta, doamna mea.

Tahu era la fel ca înainte, puternic, viguros, cu tenul arămiu, dar privirii scrutătoare a lui Rhadopis nu îi scăpă o schimbare pe care numai ochii ei o puteau observa. Bărbatul avea o paloare care îi stingea sclipirile din priviri și îi umbrea strălucirea plină de viață a chipului. Se temea că motivul ar putea fi cele petrecute în noaptea aceea ciudată, când drumurile lor se despărțiseră, în urmă cu aproape un an. Ce păcat! Tahu fusese ca o rafală de vânt, iar acum era ca aerul stătut.

— Te-am chemat, comandante, ca să te felicit pentru încrederea cea mare pe care ți-o arată regele.

Părând surprins, comandantul îi răspunse:

— Mulțumesc, doamnă. E o binecuvântare pe care mi-au dat-o zeii de mult.

Străduindu-se să zâmbească, Rhadopis îi spuse cu viclenie:

— Eu îți mulțumesc pentru frumoasele tale cuvinte de laudă aduse ideii mele.

Bărbatul se gândi o clipă, apoi își aminti:

— Te referi, doamnă, la ideea strălucită inspirată de mintea ta măreață?

Rhadopis încuviință din cap și el continuă:

— E o idee minunată, demnă de inteligența ta sclipitoare.

Fără să se arate încântată, Rhadopis îi zise:

— Punerea ei în practică garantează puterea și autoritatea Maiestății Sale, iar pentru țară, pacea și stabilitatea.

— Fără îndoială că așa e. De aceea am și primit ideea cu atât entuziasm.

Femeia îl privi drept în ochi:

— Curând va veni ziua când ideea mea, pentru a fi aplicată, încununată de succes și de victorie, va avea nevoie de forța ta.

Plecându-și capul, Tahu îi răspunse:

— Îți mulțumesc pentru prețioasa ta încredere.

Rhadopis rămase tăcută pentru o vreme. Tahu era demn, reținut și serios, nu cum îl cunoscuse în trecut. Nici nu se așteptase să fie altfel, așa că acum se liniștise, simțind că are încredere în el. O dorință arzătoare o îndemna să aducă vorba despre vechea poveste, să îl roage să o ierte și să uite. Dar nu își găsi cuvintele. În cele din urmă, tulburarea o învinse. Se temea să riște, așa că renunță. Apoi, în ultimul moment, se gândi să-și exprime altfel bunele intenții. Îi întinse mâna zâmbind:

— Mărite comandant, îți întind mâna în semn de respect și de prietenie.

Bărbatul prinse în mâna lui aspră palma delicată a femeii. Părea emoționat, dar nu îi răspunse nimic. Așa luă sfârșit întâlnirea lor scurtă și decisivă.

Întorcându-se la corabia care îl adusese aici, se tot întreba: „De ce m-a chemat femeia aceasta?" Își dădu frâu liber sentimentelor pe care și le stăpânise în prezența ei. Își pierdu echilibrul, se albi și începu să tremure din toate încheieturile. În scurt timp își pierdu mințile de tot și, în timp ce vâslele loveau apa, se bălăbănea ca un om beat, ca un bărbat întors înfrânt dintr-o luptă, cu înțelepciunea și mândria rănite. I se părea că palmierii ce mărgineau malurile dansau nebunește și vântul înălța trombe de praf ce-l sufocau. Sângele îi curgea

prin vene fierbinte și tumultuos, otrăvit de nebunie. Găsi o carafă pe masa de sub umbrar și își turnă vin pe gât, fără de măsură, până o goli. Copleșit de disperare, se trânti pe divan.

Firește că nu o uitase, o păstrase ascunsă într-un ungher al sufletului ferecat cu încuietorile consolării, răbdării și ale unui puternic simț al datoriei. Acum, când o văzuse pentru prima dată după un an, ceea ce purtase ascuns în suflet ieșise la suprafață și explodase, iar flăcările îi mistuiseră toată ființa. Era chinuit de rușine și de disperare, cu mândria sfârtecată. La sfârșitul unei singure bătălii simțise de două ori chinurile și înfrângerea. Simțea că i se învârte capul și, plin de furie, începu să vorbească singur. Știa de ce se obosise să îl cheme. Îl invitase să afle dacă poate avea încredere în el, să fie cu sufletul împăcat în privința iubitului ei domn și rege. Și pentru asta se prefăcuse că are sentimente de prietenie și admirație. Ce ciudat ca Rhadopis cea nestatornică și crudă să devină serioasă și să afle ce înseamnă iubirea, cu temerile și durerile ei. Se temea de trădarea lui Tahu, cel ce-i stătuse cândva lipit de sandală ca un fir de praf pe care îl scuturase scârbită într-un moment de plictis. Blestemate fie cerul și pământul! Blestemată fie lumea întreagă! Era copleșit de o disperare funestă și o mânie ucigătoare. O neliniște sufocantă îi măcina sufletul cândva atât de puternic. Furia îi era nebunească și distrugătoare. Îi încingea sângele, îi înfunda urechile, încât abia mai putea auzi, îi păta ochii, încât vedea în jur doar flăcări purpurii.

Imediat ce corabia trase la mal, în capul scărilor palatului regal, coborî repede și străbătu grădina împleticindu-se, fără să ia în seamă salutul gărzilor. Se îndreptă spre cazarmă și spre pavilionul comandantului gărzii. Deodată îi apăru în cale prim-ministrul Sofkhatep, care tocmai ieșise din aripa destinată regelui. Prim-ministrul îl salută zâmbind, dar Tahu rămase nemișcat, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Mirat, Sofkatep îl întrebă:

— Ce mai faci, comandante Tahu?

— Sunt ca un leu care a căzut în capcană, îi răspunse el ciudat de repede. Sau ca o ţestoasă stând cu burta în sus pe un cuptor încins!

Sofkhatep păru că nu înţelege:

— Ce înseamnă vorbele astea? Ce asemănare e între tine şi un leu în capcană sau o ţestoasă pe un cuptor?

— Ţestoasa trăieşte mult timp, îi răspunse Tahu tulburat. Se mişcă încet şi poartă o povară grea. Leul se încordează, rage, ţâşneşte deodată şi-şi termină prada.

— Eşti furios? îl întrebă Sofkhatep uluit. Nu te-am mai văzut aşa.

— Sunt furios. Ce, nu am voie, preamărite? Sunt Tahu, fiu al războaielor şi al bătăliilor. Vai, cum suportă lumea această pace apăsătoare? Zeii morţii sunt însetaţi şi într-o bună zi va trebui să le ostoiesc arşiţa de pe buze.

Sofkhatep dădu din cap, ca şi cum ar fi înţeles, şi adăugă:

— A, acum înţeleg, comandante. E vinul acela vechi de Mariut.

— Nicidecum, îi răspunse Tahu hotărât. Nicidecum. Adevărul e că am băut o cupă de sânge şi a reieşit apoi că era al unei persoane malefice, aşa că mi-a otrăvit sângele. Şi a fost chiar mai rău de atât. Când veneam încoace, am dat de zeul binelui, care dormea pe o pajişte, şi mi-am implântat sabia în inima lui. Hai la luptă, căci sângele e băutura soldatului viteaz.

— E vinul, fără îndoială, zise Sofkhatep descumpănit. Ar fi mai bine să te întorci imediat la palatul tău.

Tahu dădu din cap în semn că se împotriveşte şi adăugă:

— Ai grijă, ai grijă, prim-ministrule. Fereşte-te de sângele stricat, căci nu-i decât otravă. Ţestoasa şi-a pierdut răbdarea, iar leul o să sară.

Zicând acestea îşi văzu de drum, fără să-i mai pese de nimic din jur, lăsându-l în urmă pe Sofkhatep, care stătea şi privea consternat.

Aşteptarea

Toţi aşteptau cu nerăbdare întoarcerea solului: palatul lui Faraon, palatul din Biga şi clădirea guvernului. Dar aveau încredere în viitor. Cu fiecare zi care trecea Rhadopis era tot mai aproape de victorie. Speranţa îi încălzea sufletul. Sentimentul acesta plăcut ar fi durat mai mult, dacă prim-ministrul nu ar fi primit o scrisoare ameninţătoare din partea preoţilor. Sofkhatep fie nu băga în seamă asemenea scrisori, fie se simţea obligat să i le arate reginei. Dar de data aceasta îşi dădu seama că mesajul avea o semnificaţie nouă, periculoasă. Nedorind să stârnească mânia stăpânului său pentru că a ascuns-o, hotărî să se întâlnească cu el şi să i-o citească, chiar dacă acesta urma să se supere. Era o petiţie solemnă semnată de toţi preoţii, în frunte cu cei ai lui Ra, Amon, Ptah şi Apis, prin care îi cereau Maiestăţii Sale să dea pământurile templelor înapoi stăpânilor de drept, zeii cei adoraţi, care îl apărau pe Faraon şi vegheau asupra lui. Şi mai spuneau că nu i-ar fi trimis această petiţie dacă ar fi găsit că există vreun motiv care să facă necesară aproprierea pământurilor.

Tonul dur şi categoric al petiţiei îl înfurie pe Faraon. O rupse în bucăţi, o aruncă pe jos şi urlă:

— O să le răspund cât de curând!

— Au întocmit o petiţie colectivă, observă Sofkhatep. Până acum ţi se adresa fiecare în parte.

— O să-i lovesc pe toţi laolaltă, aşa că să protesteze după cum le dictează ignoranţa.

Dar lucrurile se precipitau. Guvernatorul Tebei îi trimise vorbă prim-ministrului că Khnumhotep îi vizitase provincia şi fusese primit cu entuziasm de preoţii şi preotesele lui Amon, ca şi de o mulţime de oameni din popor. Mulţimea l-a aclamat şi a cerut ca drepturile zeilor să fie păstrate şi ocrotite. Unii au mers chiar mai departe şi au strigat plângând: „Vai şi amar, bunurile lui Amon sunt risipite pe o dansatoare!"

Prim-ministrul fu nespus de îndurerat, dar şi de data aceasta loialitatea îi învinse ezitările şi, plin de tact, îi spuse stăpânului care erau veştile. Ca de obicei, regele se enervă şi spuse cu regret:

— Guvernatorul Tebei priveşte şi ascultă, dar nu poate face nimic.

— Stăpâne, îi răspunse Sofkhatep întristat, el nu dispune decât de forţele poliţiei, care nu fac faţă unei asemenea mulţimi.

— Nu am altceva de făcut decât să aştept, zise regele iritat. Jur pe toţi zeii că mi-au călcat mândria în picioare.

Un nor de supărare întunecă cerul măreţului Abu, umbrind palatele mândre şi casele cârmuitorilor. Regina Nitocris rămăsese în pavilionul ei, prizonieră a singurătăţii, suferind cu inima frântă şi mândria rănită şi urmărind evenimentele cu ochi trişti şi plini de regrete. La rândul său, Sofkhatep primise veştile cu inima grea şi, cu părere de rău, îi spuse mohorâtului şi nefericitului Tahu: „Ai văzut vreodată o asemenea răzmeriţă în Egipt? Ce trist!"

Fericirea regelui se transformase în nemulţumire şi furie. Nu îşi găsea liniştea decât în braţele femeii căreia îşi dăruise sufletul. Ea ştia prea bine ce e cu el. Încerca să îl distreze, să îl consoleze şi îi şoptea la ureche: „Ai răbdare". Iar el ofta şi-i răspundea morocănos: „Sigur... După ce o să am hăţurile în mână".

Lucrurile se complicară şi mai mult. Khnumhotep făcea tot mai multe vizite în provincii. Peste tot pe unde mergea,

era întâmpinat de mulţimi entuziaste, iar numele lui se înălţa din toate piepturile. Mulţi dintre guvernatori erau îngrijoraţi, pentru că toate acestea le puneau la încercare fidelitatea faţă de Faraon. Guvernatorii din Ambus, Farmuntus, Latopolis şi Teba se întâlniră ca să se sfătuiască şi hotărâră să vorbească cu regele. Porniră spre Abu şi cerură să fie primiţi.

Regele se întâlni cu ei în mod oficial, de faţă fiind şi Sofkhatep. Guvernatorul Tebei se apropie de Faraon, îşi rosti salutul de veneraţie şi credinţă faţă de el şi îi spuse:

— Maiestate, adevărata fidelitate nu foloseşte la nimic dacă e doar un sentiment păstrat în inimă. Fără îndoială trebuie însoţită de un sfat potrivit, fapte bune şi, la nevoie, sacrificiu. Ne aflăm în faţa unui lucru pe care, dacă-l vom spune sincer, ne va putea aduce neplăceri. Dar conştiinţa noastră nu mai suportă să tăcem, aşa că vom rosti adevărul.

Faraon tăcu o clipă, apoi îl îndemnă pe guvernator:

— Spune, te ascult.

Bărbatul zise plin de curaj:

— Maiestate, preoţii sunt supăraţi şi molima supărării lor i-a atins şi pe cei din popor, care le ascultă vorbele dimineaţa şi seara. Din cauza asta, toţi sunt de acord că e necesar să se restituie pământurile celor cărora le aparţin.

Pe chipul regelui se citi enervarea.

— Se cuvine ca Faraon să se plece în faţa voinţei poporului? strigă el furios.

Bărbatul îşi continuă discursul înţelept şi sincer:

— Maiestate, bunăstarea poporului e o îndatorire pe care zeii i-au încredinţat-o persoanei lui Faraon. Nu ar însemna o renunţare, ci doar bunăvoinţa unui stăpân destoinic faţă de robii lui.

Regele bătu cu sceptrul în pământ:

— Eu în renunţare nu văd decât supunere.

— Să mă ferească zeii să-mi îndemn stăpânul la supunere, dar treburile ţării sunt ca o mare agitată, iar domnitorul

ca un căpitan care evită furtunile şi foloseşte prilejurile care se ivesc.

Însă regelui nu îi plăcură vorbele lui şi clătină din cap cu nemulţumire şi încăpăţânare. Sofkhatep ceru îngăduinţa să vorbească şi-l întrebă pe guvernatorul Tebei:

— Ai vreo dovadă că poporul împărtăşeşte sentimentele preoţilor?

Guvernatorul îi răspunse pe deplin convins:

— Da, preamărite. Mi-am trimis iscoadele prin toate ţinuturile. Au văzut de aproape nemulţumirea poporului şi i-au auzit cum se amestecă în treburi în care nu s-ar cuveni să se amestece.

— Aşa am făcut şi eu, interveni guvernatorul de Farmuntus, iar veştile pe care le-am primit sunt îngrijorătoare.

Interveni apoi pe rând fiecare guvernator. Din spusele lor reieşi cât de gravă era situaţia. Aşa se încheie prima întâlnire de acest fel pe care au văzut-o vreodată palatele faraonilor.

Imediat după aceea, regele avu o întrevedere în pavilionul său cu prim-ministrul şi comandantul gărzii. Îşi ieşise din fire de furie şi ameninţa.

— Guvernatorii aceştia sunt fideli şi demni de încredere, dar slabi, le spuse el celor doi bărbaţi. Dacă le-aş urma sfatul, mi-aş expune tronul la umilinţă.

Tahu susţinu imediat părerea stăpânului său:

— Retragerea e, într-adevăr, o înfrângere, Maiestate.

Sofkhatep se gândea la alte posibilităţi:

— Trebuie să ţinem cont de sărbătoarea Nilului. Mai sunt câteva zile până începe. Adevărul e că nu am inima liniştită când mă gândesc că mii de oameni furioşi se vor strânge la Abu.

— Deţinem controlul în Abu, replică Tahu.

— Fără îndoială. Să nu uităm că, la ultima sărbătoare, s-au auzit strigătele unor trădători, chiar dacă pe atunci

Maiestatea Sa Regele încă nu îşi împlinise voia. Anul acesta ne-am putea aştepta la alte strigăte, chiar mai puternice.

— Nu putem decât să sperăm că solul se va întoarce înainte de sărbătoare, spuse regele.

Dar Sofkhatep continua să cumpănească lucrurile din punctul lui de vedere. În adâncul sufletului, considera bună propunerea guvernatorilor.

— Solul se va întoarce în curând şi-şi va citi mesajul în public. Fără îndoială că preoţii, căutând bunăvoinţa stăpânului lor şi fiind convinşi că îşi vor obţine drepturile, vor accepta liniştiţi ideea mobilizării şi vor fi chiar entuziasmaţi. Iar când Maiestatea Sa va interveni în forţă şi îşi va impune dorinţa, nimeni nu i se va mai împotrivi.

Deranjat de părerea lui Sofkhatep, simţindu-se izolat şi singur chiar în propriul lui pavilion, regele plecă în grabă spre palatul din Biga, unde nu era niciodată apăsat de singurătate. Rhadopis era mult mai liniştită decât el, fiindcă nu ştia ce se întâmplase la ultima întâlnire. Dar îi citi imediat pe chip mânia care îi clocotea în inimă. O cuprinse nelinişte şi îl privi întrebător, dar cuvintele îi rămaseră pe buze, temându-se să se facă auzite.

— N-ai aflat, Rhadopis? bombăni el. Guvernatorii şi miniştrii mă sfătuiesc să le înapoiez pământurile preoţilor şi să accept înfrângerea.

— Ce i-a îndemnat să-ţi dea un asemenea sfat? se interesă ea neliniştită.

Regele îi povesti ce spuseseră guvernatorii şi ce îl sfătuiseră să facă. Rhadopis se întristă şi mai mult şi deveni chiar mai neliniştită. Nu se mai putu stăpâni:

— Atmosfera devine sumbră şi încărcată. Numai un mare pericol i-ar fi îndemnat pe guvernatori să-şi dezvăluie părerile.

— Poporul meu e furios, spuse regele cu dispreţ.

— Maiestate, poporul e ca o corabie în derivă, fără cârmă, pe care vântul o poartă încotro vrea.

— O să opresc eu vântul acesta, zise el ameninţător.

Se simţi iar cuprinsă de temeri şi de nelinişte, iar răbdarea o trădă când spuse:

— Trebuie să dăm dovadă de înţelepciune şi să ne retragem de bunăvoie pentru o vreme. Ziua victoriei e aproape.

Faraon o privi mirat:

— Mă sfătuieşti să mă supun, Rhadopis?

Îl strânse la piept, pentru că tonul lui o rănise. Apoi îi spuse cu ochii plini de lacrimi fierbinţi:

— Cel ce se pregăteşte să sară departe e bine să îşi îndoaie mai întâi genunchii. Victoria vine mereu la sfârşit.

— Ah, Rhadopis, dacă tu nu-mi ştii sufletul, atunci cine să-l ştie? Sunt un om care, dacă trebuie să se supună voinţei cuiva, se ofileşte de tristeţe ca un trandafir bătut de vânt.

La auzul acestor cuvinte, ochii negri ai lui Rhadopis se înnegurară de tristeţe:

— Mi-aş da viaţa pentru tine, iubitule. Nu te vei ofili niciodată atâta timp cât sufletul meu te va roura cu iubire curată.

— Voi trăi triumfător fiecare clipă din viaţă şi Khnumhotep niciodată nu va avea plăcerea de a spune că m-a umilit.

Rhadopis îl întrebă zâmbind trist:

— Vrei să conduci poporul fără să recurgi uneori la şiretlicuri?

— A ceda este şiretlicul celor neputincioşi. Cât timp voi trăi, voi rămâne drept ca o sabie de al cărei tăiş vor pieri trădătorii.

Oftă cu tristeţe şi regret, dar nu încercă să îl facă să-şi schimbe părerea. Se consideră învinsă de furia şi mândria lui. Din acel moment începu să se întrebe întruna: „Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul?“

Ce apăsătoare era aşteptarea. Dacă cei plini de speranţă ar fi ştiut la fel ca ea ce chinuitoare e aşteptarea, ar fi renunţat

la toate în viaţă. Cum număra minutele şi orele, privea soarele răsărind şi-i aştepta apoi apusul. O usturau ochii de cât privise Nilul încolăcindu-se în drumul lui dinspre sud. De câte ori nu socotise scurgerea timpului numărându-şi suspinele şi bătăile inimii. De câte ori nu strigase frământându-se: „Unde eşti, Benamun?“ Chiar şi iubirea nu o mai gusta decât ca o somnambulă. Nu se putea linişti până nu avea să se întoarcă mesagerul cu scrisoarea.

Zilele treceau târându-şi încet povara cea grea, până când, într-o zi, în timp ce stătea pierdută în gânduri, Shayth dădu buzna în cameră. Rhadopis îşi ridică capul şi o întrebă:

— Ce-i cu tine, Shayth?

— Stăpână, îi spuse sclava cu răsuflarea tăiată, s-a întors Benamun.

Copleşită de bucurie, sări în picioare ca o pasăre zburătăcită şi strigă:

— Benamun!

— Da, stăpână, zise sclava. Aşteaptă în sală. M-a rugat să te anunţ că a sosit. Ce l-a prins soarele în călătorie!

Coborî cu sufletul la gură treptele până în sală şi îl găsi acolo, stând în picioare şi aşteptând-o să apară. În ochii lui Benamun strălucea un dor arzător. Ea se arătă ca o rază de bucurie şi speranţă, iar tânărul se gândi că Rhadopis se bucură de el şi pentru el. Cuprins de o fericire divină, se aruncă la picioarele ei, ca pentru rugăciune. Plin de pasiune şi de tandreţe, îi încolăci picioarele cu braţele, îi sărută înflăcărat laba piciorului şi zise:

— Adorata mea, de sute de ori am visat că sărut picioarele acestea, iar acum visul mi s-a împlinit.

Rhadopis i se jucă cu degetele prin păr şi îi spuse cu un glas suav:

— Dragă Benamun, Benamun... Chiar te-ai întors la mine?

Ochii îi sclipiră plini de viaţă. Îşi băgă mâna în sân, scoase o casetă mică de fildeş şi o deschise. Înăuntru era pământ.

— Acesta e din pământul pe care au călcat picioarele tale în grădină, îi explică el. L-am strâns cu mâinile mele şi l-am păstrat în casetă. Am purtat-o cu mine în călătorie, am sărutat-o în fiecare seară înainte de a mă lăsa pradă somnului şi am ţinut-o lângă inimă.

Îl asculta neliniştită şi nervoasă, căci sentimentele o împiedicau să-i audă vorbele. Pierzându-şi răbdarea, îl întrebă cu un calm prefăcut, care îi ascundea neliniştea:

— Nu ai adus nimic?

Benamun îşi băgă iar mâna în sân, scoase o scrisoare strânsă sul şi i-o întinse. Copleşită de fericire, Rhadopis o luă cu mâna tremurândă. Simţi cum o toropeală îi cuprinde nervii şi neputinţa îi sleieşte puterile. Ţinând scrisoarea strâns în mână, se uită lung la ea. Aproape că uitase de Benamun. Deodată însă ochii îi căzură pe el şi îşi aminti de un lucru important:

— Nu a venit cu tine un sol din partea prinţului Kaneferu? îl întrebă ea.

— Ba da, stăpână, îi răspunse tânărul. El a purtat mesajul pe drumul de întoarcere. Acum aşteaptă în camera de vară.

Rhadopis nu mai putu rămâne pe loc, căci bucuria care o copleşise era vrăjmaşă nemişcării şi tăcerii.

— Te las în voia zeilor pentru o vreme. Camera de vară te aşteaptă, iar noi avem în faţă multe zile senine.

Ieşi în fugă cu scrisoarea. Inima ei îşi striga din adâncuri stăpânul iubit. Dacă nu ar fi avut un sentiment de jenă, ar fi pornit în zbor spre palatul lui, aşa cum făcuse şoimul cândva, ca să îi ducă vestea cea bună.

Întâlnirea

Sosi şi sărbătoarea Nilului. O mulţime de oameni din cele mai îndepărtate colţuri ale ţinuturilor de Nord şi de Sud se îndreptaseră spre Abu. Oraşul răsuna de imnuri şi casele erau împodobite cu flamuri, flori şi ramuri de măslin. Preoţii şi guvernatorii salutară răsăritul soarelui pe drumul ce ducea spre palatul lui Faraon. Acolo se alăturară marelui alai regal, care urma să pornească de la palat spre sfârşitul dimineţii.

În timp ce demnitarii aşteptau într-una dintre săli venirea regelui, un şambelan intră şi, salutându-i în numele regelui, îi anunţă cu glas răsunător:

— Cinstiţi domni, Faraon vrea să vă întâlnească chiar acum. Binevoiţi să poftiţi în sala lui Faraon.

Toţi primiră anunţul şambelanului vădit surprinşi, fiindcă, potrivit obiceiului, regele îi primea pe mai-marii regatului după sărbătorire, nu înainte. Cu uimirea întipărită pe chip, se întrebau unii pe alţii: „Care să fie lucrul cel grav pentru întâlnirea aceasta care încalcă tradiţia?"

Dar, supuşi, acceptară invitaţia şi se îndreptară spre sala de primire. Preoţii ocupară jilţurile din dreapta, iar guvernatorii se aşezară în partea opusă. Tronul lui Faraon se afla la mijloc, între două şiruri de scaune rezervate prinţilor şi miniştrilor.

În scurt timp, intrară miniştrii în frunte cu Sofkhatep. Nu mult după aceea urmară prinţii casei domnitoare. Se aşezară

în dreapta tronului şi le răspunseră la salut celor care se ridicaseră în picioare la intrarea lor, în semn de respect.

Se lăsă tăcerea. Aveau toţi feţele grave şi preocupate. Fiecare era adâncit în propriile gânduri şi se întreba care să fie motivul unei asemenea întâlniri importante. Intrând în sală, purtătorul de pecete le întrerupse gândurile. Se uitară toţi la el cu mare atenţie. Cu glas răsunător, bărbatul anunţă venirea regelui:

— Faraonul Egiptului, lumina soarelui, umbra lui Ra pe pământ, Maiestatea Sa Merenra II.

Toţi se ridicară în picioare, apoi se prosternară până atinseră podeaua cu fruntea. Regele îşi făcu intrarea măreţ şi demn. În urma lui veneau comandantul gărzii, Tahu, purtătorul de pecete şi înaltul şambelan al prinţului Kaneferu, guvernatorul Nubiei.

Faraon se aşeză pe tron şi rosti solemn:

— Preoţi şi guvernatori, vă salut şi vă îngădui să şedeţi.

Trupurile încovoiate se îndreptară, se ridicară încet şi se aşezară. În liniştea aceea deplină până şi respiratul devenea o faptă periculoasă. Toţi îşi îndreptaseră privirea spre stăpânul tronului şi aşteptau nerăbdători să-i audă cuvintele. Stând pe tron, regele îşi îndreptă spatele şi începu să vorbească, plimbându-şi privirea de pe un chip pe altul, dar fără să zăbovească pe unul anume:

— Prinţi şi miniştri, preoţi şi guvernatori, floarea bărbaţilor din Egiptul de Sus şi de Jos, v-am chemat să vă cer sfatul într-o problemă gravă care priveşte siguranţa regatului şi gloria moşilor şi strămoşilor noştri. Domnilor, a venit un sol din Sud, Hamana, înaltul şambelan al prinţului Kaneferu, şi a adus un mesaj important din partea stăpânului lui. Am considerat că e de datoria mea să vă chem fără întârziere ca să aflaţi de mesaj şi să ne sfătuim despre conţinutul său grav.

Faraon se întoarse spre mesager şi îi făcu semn cu sceptrul. Omul făcu doi paşi înainte şi se opri în faţa tronului. Faraon îl îndemnă:

— Citeşte-le mesajul.

Bărbatul derulă papirusul pe care îl avea în mână şi citi cu glas tare, impunător:

„Din partea prinţului Kaneferu, guvernatorul ţinuturilor Nubiei, către Maiestatea Sa Faraonul Egiptului, lumina soarelui strălucitor, umbra zeului Ra, protector al Nilului, stăpân al Nubiei şi al muntelui Sinai, domn al Deşertului de Răsărit şi al Deşertului de Apus.

Maiestate, mă întristează nespus să aduc în atenţia sacrei voastre persoane veşti întristătoare despre fapte de trădare infamă, petrecute pe domeniile coroanei de la graniţa de miazăzi cu Nubia. Stăpâne, luând în considerare legământul dintre Egipt şi triburile masailor şi văzând că legământul se împlineşte imediat cu linişte şi pace, am poruncit ca multe trupe din cele împrăştiate prin deşert să se întoarcă la unităţile lor. Astăzi a venit la mine un ofiţer şi mi-a adus la cunoştinţă despre căpeteniile de triburi care au încălcat învoiala supunerii şi s-au răzvrătit. S-au strecurat noaptea până la taberele soldaţilor şi i-au măcelărit cu sălbăticie. Soldaţii au rezistat cu disperare unei puteri de o sută de ori mai mare ca a lor, dacă nu chiar mai mare, şi au luptat cu vitejie până la ultimul. Triburile au pustiit toată ţara, apoi s-au îndreptat spre miazănoapte, către ţinutul Nubiei. Am socotit că-i înţelept să nu folosesc fără măsură forţele reduse pe care le am şi să mă îngrijesc mai curând de întărirea taberelor şi a fortăreţelor, ca să putem ţine în loc duşmanul cotropitor. Când scrisoarea aceasta va ajunge la tine, Maiestate, soldaţii noştri se vor fi înfruntat deja cu primii năvălitori. În aşteptarea poruncii stăpânului meu, voi rămâne în fruntea războinicilor mei şi voi lupta în numele Maiestăţii Sale Faraonul şi al patriei mele, Egiptul".

Chiar după ce solul terminase de citit scrisoarea, glasul lui continua să răsune în multe inimi. Din ochii aprinşi ai guvernatorilor ieşeau scântei şi o rumoare străbătu sala. Cât despre preoţi, cu frunţile încreţite şi feţele înmărmurite, se transformaseră în statui încremenite într-un templu mut.

Faraon tăcu o vreme, lăsând consternarea să ajungă la apogeu, apoi zise:

— Aceasta este scrisoarea pentru care v-am chemat să ne sfătuim.

Guvernatorul Tebei se afla în fruntea celor mai pătimaşi. Se ridică, îşi înclină capul în semn de salut şi zise:

— Stăpâne, chiar este un mesaj foarte grav. Singurul răspuns este mobilizarea.

Guvernatorii primiră cu satisfacţie cuvintele lui, iar guvernatorul de Ambus se ridică şi spuse:

— Susţin această părere, Maiestate. Singurul răspuns e mobilizarea grabnică. Ce altceva putem face când dincolo de graniţele de sud avem fraţi viteji pe care duşmanul îi ameninţă? Ei rezistă, dar nu trebuie nici să-i abandonăm, nici să întârziem în a-i ajuta.

Gândindu-se la consecinţele pe care le-ar putea avea asupra responsabilităţilor ce îi reveneau, Ani interveni:

— Dacă barbarii aceia vor invada Nubia, fără îndoială că vor ameninţa graniţa.

Guvernatorul Tebei îşi aminti de o idee mai veche de-a lui, care spera să se realizeze într-o zi:

— Stăpâne, mereu am fost de părere ca regatul să aibă o armată permanentă, mare, ca Faraon să-şi poată îndeplini îndatoririle de a apăra siguranţa patriei şi a domeniilor de dincolo de graniţe.

Toţi comandanţii se înflăcărară şi mulţi dintre ei chemară la mobilizare. Alţii îi lăudară pe prinţul Kaneferu şi pe

soldaţii din Nubia. Profund impresionaţi, unii dintre guvernatori îi spuseră regelui:

— Maiestate, sărbătoarea nu ne face nici o plăcere cât timp fraţii noştri viteji înfruntă moartea. Îngăduie-ne să plecăm ca să ne strângem trupele.

Faraon tăcuse, aşteptând să audă ce aveau de zis preoţii. Aceştia, la rândul lor, tăcuseră, aşteptând ca spiritele să se liniştească. Când vociferările guvernatorilor încetară, marele preot Ptah se ridică şi spuse deosebit de calm:

— Maiestate, îmi îngădui să-i pun o întrebare solului Alteţei Sale prinţul Kaneferu?

— Ai îngăduinţa mea, îi spuse regele sec.

Marele preot Ptah se întoarse spre mesager:

— Când ai plecat din Nubia?

— Acum două săptămâni.

— Şi când ai ajuns la Abu?

— Aseară.

Marele preot se întoarse iar spre Faraon şi zise:

— Slăvite rege, e un lucru de mare mirare că acest cinstit mesager a venit ieri din Sud aducându-ne vestea despre răzmeriţa căpeteniilor masai şi tot ieri au sosit la noi, din ţinuturile cele mai îndepărtate ale Sudului, nişte trimişi ai căpeteniilor masai, ca să împlinească cuvenitul ritual de supunere faţă de stăpânul lor şi să prezinte în faţa Înălţimii Tale cele mai alese semne de mulţumire pentru pacea şi binefacerile ce le-au fost oferite. Câtă nevoie am avea să ne lumineze cineva în această treabă neclară!

Era o afirmaţie ciudată, la care nu se aşteptase nimeni şi toţi rămaseră uimiţi. Clătinară din cap cu putere, guvernatorii şi preoţii se priviră unii pe alţii întrebător şi consternaţi, în timp ce prinţii şuşoteau între ei. Sofkhatep simţi că îi sare inima din piept şi, privind îngrozit la Faraon, văzu că îşi strânsese sceptrul atât de tare în mână, încât venele i

se umflaseră pe braţ şi pălise de tot. De teamă că regele va răbufni, îl întrebă pe preot:

— Cine ţi-a spus despre asta, preafericite?

— I-am văzut cu ochii mei, domnule prim-ministru. Am fost în vizită ieri la templul lui Sotis, iar preotul de acolo mi-a prezentat o delegaţie de negri care spuneau că sunt căpetenii masai care au venit să împlinească ritualurile de supunere faţă de Faraon. Au înnoptat la templu, ca musafiri ai marelui preot.

— Nu sunt cumva din Nubia? îl întrebă Sofkhatep.

Dar bărbatul îi răspunse foarte convins:

— Spuneau că sunt masai. Oricum, se află aici un om, comandantul Tahu, care s-a înfruntat cu masaii în multe războaie şi le cunoaşte toate căpeteniile. Dacă măritul rege ar binevoi să poruncească ca aceste căpetenii să fie aduse la curtea sa cea sacră, poate că spusele lor ne vor lua vălul de pe ochi.

Regele era tot mai nervos şi mai înspăimântat, dar nu găsea nici un pretext ca să refuze ceea ce propusese preotul. Simţea cum toţi îşi întorseseră faţa spre el, cu priviri pline de speranţă, de dorinţă, de rugăminte. Îi spuse unuia dintre şambelani:

— Du-te la templul lui Sotis şi cheamă căpeteniile negrilor.

Şambelanul se grăbi să împlinească porunca. Între timp toţi aşteptau neclintiţi, de parcă ar fi fost stane de piatră. Consternarea li se citea pe chip. Se abţineau să vorbească, dar fiecare ar fi vrut să îl întrebe pe celălalt şi să îl asculte. Sofkhatep era în continuare neliniştit şi îngrijorat, copleşit de gânduri. Se uita pe furiş la stăpânul lui, simţind o milă profundă faţă de el în aceste momente cumplite. Minutele treceau, apăsătoare şi dureroase, ca şi cum le-ar fi fost smulse din propriul trup. De pe tron, regele îi urmărea pe guvernatorii neliniştiţi şi pe preoţii gânditori. Ochii abia îi mai puteau ascunde sentimentele ce clocoteau în el. Apoi tuturor li se păru că aud o larmă adusă de vânt de departe. Se treziră din meditaţie şi îşi ascuţiră auzul. Larma se apropia de piaţa din faţa palatului. Erau glasuri care aclamau şi, pe măsură ce se apropiau, se auzeau tot mai tare, până când inundară toată încăperea. Erau glasuri contopite, de nedeosebit. Între tumult şi cei strânşi în sală se întindea curtea palatului. Regele îi porunci unuia dintre şambelani să iasă în balcon ca să afle ce se întâmplă. Bărbatul lipsi o clipă, apoi se întoarse în grabă şi, aplecându-se la urechea lui Faraon, îi zise:

— Mulţimea s-a strâns în piaţă şi a înconjurat carele ce le aduc pe căpeteniile negre.

— Şi ce strigă?

— Strigă urale pentru prietenii credincioşi din Sud şi pentru legământul de pace.

Apoi, după ce ezită o clipă, bărbatul continuă să-i şoptească:

— Stăpâne, strigă urale pentru Khnumhotep, cel care a făcut legământul.

Regele se înroşi de furie. Se simţi învins şi îl cuprinse ura. Se întreba cum ar putea să cheme la luptă împotriva masailor poporul care le întâmpina căpeteniile cu urale şi ovaţiona legământul de pace. Exasperat, trist şi mohorât, rămase în aşteptarea celor ce se îndreptau spre el.

Un ofiţer din gardă anunţă sosirea căpeteniilor şi uşa se deschise larg. Intră delegaţia, în frunte cu cel ce o conducea. Erau zece bărbaţi, cu trupul vânjos, goi, doar cu o cârpă răsucită în jurul şalelor şi pe cap cu coroane de frunze. Se prosternară toţi deodată şi se târâră până ce ajunseră în faţa tronului, apoi sărutară podeaua de sub picioarele lui Faraon. Regele le întinse sceptrul şi, rând pe rând, îl atinseră cu buzele în semn de supunere. Când regele le îngădui să se ridice, se sculară în picioare respectuoşi şi conducătorul lor rosti în grai egiptean:

— Adorate stăpân, faraon al Egiptului, domnitor al Văii, slava triburilor, ne-am arătat în fața ta ca să-ți oferim semnele supunerii și umilinței noastre, ca și ale preamăririi tale pentru bunăstarea și binecuvântările pe care ni le-ai oferit, căci mulțumită ție ne-am îndestulat cu mâncare și am gustat din apă dulce.

Faraon își ridică brațul să-i binecuvânteze.

Toate privirile se îndreptară spre el, parcă rugându-l să-i întrebe despre țara lor. Înfrânt, regele îi întrebă:

— Din ce trib sunteți?

— Luminăția Ta, răspunse cel ce se afla în fruntea lor, suntem căpeteniile triburilor masai ce se roagă pentru gloria Maiestății Tale.

Regele tăcu și nu îndrăzni să îi mai întrebe nimic. Neliniștit atât de situația în care se afla, cât și de cei prezenți, rosti:

— Faraon vă mulțumește ca robi fideli ce îi sunteți și vă binecuvântează.

Apoi își întinse iar sceptrul, iar ei îl sărutară încă o dată și se retraseră cu frunțile aproape atingând pământul.

Mânia se aprinse în sufletul lui Faraon. Avea o bănuială dureroasă că preoții care se aflau în fața lui îi pregătiseră o lovitură mortală într-o luptă pe care nu o cunoșteau decât el și ei. Enervat peste măsură de înfrângerea pe care o suferise, spuse pe un ton apăsat:

— Am aici o scrisoare mai presus de orice îndoială. Fie că triburile răsculate își urmează sau nu aceste căpetenii, un lucru rămâne neîndoielnic: există o răzmeriță și există rebeli, iar trupele noastre sunt acum încercuite.

Guvernatorii se aprinseră din nou, iar cel al Tebei zise:

— Stăpâne, pe limbă ți-a stat înțelepciunea divină. Frații noștri așteaptă ajutoare și, de aceea, n-ar trebui să ne irosim vremea cu vorbe. Adevărul e cât se poate de clar.

— Cinstiți guvernatori, spuse regele cu vehemență, vă scutesc să participați azi la sărbătoarea Nilului, căci aveți în

față o îndatorire mult mai înaltă. Întoarceți-vă la provinciile voastre și mobilizați oamenii. Orice clipă pierdută ne va costa foarte mult.

Zicând acestea, regele se ridică, dând de înțeles că întâlnirea se încheiase. Toți săriră imediat în picioare și se înclinară în semn de respect.

Strigătul

Faraon se îndreptă spre pavilionul său și îi chemă la el pe cei doi sfetnici fideli, Sofkhatep și Tahu. Ei îi împliniră imediat porunca. Erau foarte afectați și înțelegeau prea bine gravitatea situației. După cum se așteptau, îl găsiră pe rege neliniștit și nervos. Se plimba prin cameră în sus și în jos și răgea ca o fiară. Când își dădu seama că se aflau acolo, ochii tulburi îi scânteiară.

— Trădare! urlă el. Simt duhoarea trădării în aerul ăsta înăbușitor.

Tahu încercă să îl potolească:

— Stăpâne, chiar dacă sunt la rândul meu pesimist și am gânduri negre, intuiția nu mă duce atât de departe, la presupuneri atât de grave.

Regele bătu cu piciorul în pământ și strigă furios:

— De ce a venit blestemata aia de delegație? Și cum de a venit astăzi? Tocmai astăzi?

Trist și copleșit de gânduri, Sofkhatep zise:

— Poate e o coincidență nefericită și ciudată?

— Coincidență! tună regele. Nu! Nicidecum! E o trădare josnică și parcă-i văd chipul sub vălul prefăcătoriei. Nu, prim-ministrule, oamenii aceștia nu au venit dintr-o întâmplare, ci au fost îndemnați să vină ca să spună „da" păcii dacă eu voi spune „da" războiului. Și uite așa, dușmanul mi-a dat o lovitură groaznică, în timp ce în față îmi jură credință.

Tahu păli și se întristă. Sofkhatep, fără să susțină ideea regelui, își plecă capul mâhnit și murmură ca pentru sine:

— Dacă e trădare, atunci cine e trădătorul?

— Chiar așa, zise regele agitându-și pumnul în aer, cine e trădătorul? E vreun mister ce nu poate fi dezlegat? Nicidecum. Eu nu mă trădez pe mine însumi, Sofkhatep și Tahu nu ar face așa ceva și nici Rhadopis. Așa că nu mai rămâne decât nemernicul de mesager. Vai, Rhadopis s-a înșelat!

— O să-l aduc aici și o să-i smulg din gură adevărul, zise Tahu cu ochii sclipindu-i de mânie.

Regele dădu din cap și îi răspunse:

— Stai un pic, Tahu, stai un pic... Ticălosul nu așteaptă să te duci să-l înhați. Poate că acum se desfată deja cu prețul trădării, într-un loc sigur, știut doar de preoți. Cum a urzit planul? Nu știu, dar pot să jur pe Sotis că au aflat de scrisoare înainte de plecarea solului și, fără să mai piardă vremea, au trimis un mesager din partea lor. Al meu s-a întors cu un mesaj, al lor cu o delegație. Trădare... Nemernicie! Trăiesc ca un prizonier printre ai mei. Blestemat fie tot universul și toți oamenii!

Copleșiți de tristețe și de milă, cei doi bărbați nu mai erau în stare să scoată nici un sunet. Văzând disperarea din ochii stăpânului, Tahu încercă să aducă o rază de speranță în atmosfera aceea mohorâtă:

— Să ne consolăm cu gândul că noi o să dăm lovitura decisivă.

— Și cum putem să dăm o asemenea lovitură? se interesă regele exasperat.

— Guvernatorii au pornit spre provincii ca să strângă soldații.

— Și crezi că preoții vor sta cu mâinile în sân ca să se adune o armată despre care știu că e menită să-i zdrobească?

Sofkhatep simțea o mare apăsare, căci credea în spusele regelui. Vrând să scape de această povară, zise ca și cum și-ar fi pus o dorință:

— Poate că temerile noastre sunt doar închipuiri, iar ceea ce credem că e trădare nu-i decât o coincidență și norul acesta întunecat se va risipi la cea mai mică adiere de vânt.

O asemenea consolare îl enervă și mai mult pe Faraon:

— Parcă îi văd și acum pe preoții aceia cu capetele plecate. Fără îndoială că ascundeau un secret înspăimântător. Când marele preot s-a ridicat să vorbească, le-a temperat zelul guvernatorilor cu multă ușurință. Și-a ținut cuvântarea atât de încrezător. Poate că și acum vorbește fără întrerupere, de parcă ar avea zece limbi. Ah, blestemată fie trădarea. Merenra II nu-și va trăi viața la mila preoțimii.

Neliniștit de amărăciunea stăpânului, Tahu îi zise:

— Maiestate, ai sub comanda ta gărzi puternice. Fiecare valorează cât o mie din oamenii lor și fiecare și-ar da viața pentru stăpânul lor.

Faraon nu îl mai băgă în seamă și, trântindu-se pe un divan somptuos, se lăsă pradă gândurilor arzătoare care îi treceau prin minte. Va fi oare posibil să-și împlinească dorința, în ciuda acestor greutăți? Sau planul lui va eșua definitiv? Ce moment crucial în viața lui! Se afla la răspântia dintre glorie și umilință, putere și slăbiciune, dragoste și nefericire. Refuzase să renunțe la pământuri dintr-un calcul bine gândit, dar oare va fi nevoit să cedeze pentru a-și păstra tronul? Ah, ziua aceea nu va veni niciodată, iar dacă va veni, nu se va lăsa niciodată umilit. Va rămâne până în ultima clipă a vieții nobil, măreț și atotputernic. Suspină fără să vrea și își zise cu regret: „Ah, dacă soarta nu mi-ar fi scos în cale trădarea!"

Glasul lui Sofkhatep îi întrerupse gândurile:

— Stăpâne, se apropie ora sărbătorii.

Faraon îl privi de parcă s-ar fi trezit dintr-un somn adânc și murmură „Chiar așa?". Apoi se ridică și se îndreptă spre

balconul care dădea în curtea cea mare a palatului, unde carele așteptau deja aliniate. În depărtare, se vedea piața în care mulțimea se aduna în valuri, ca să petreacă. Aruncă o privire pierdută spre atmosfera aceea de sărbătoare, apoi se întoarse la locul lui. După un timp se duse în camera lui și se întoarse îmbrăcat într-o piele de leopard, însemnul preoției, și purtând coroana dublă. Când se pregăteau să plece, apăru unul dintre șambelanii palatului. Își salută stăpânul și zise:

— Cinstitul Tam, capul poliției din Abu, cere îngăduința să se prezinte în fața Maiestății Tale.

Regele, văzând, la fel ca sfetnicii lui, îngrijorarea de pe chipul șambelanului, îi îngădui lui Tam să intre. Acesta își salută stăpânul și îi spuse precipitat și alarmat:

— Stăpâne, am venit să îi cer Înălțimii Tale să nu mai meargă la templul Nilului.

Cei doi bărbați tresăriră, iar regele se interesă neliniștit:

— Și ce te-a făcut să-mi ceri asta?

Bărbatul îi răspunse gâfâind:

— Tocmai am întemnițat mai mulți oameni care strigau lucruri rele despre o persoană de vază pe care Maiestatea Sa o prețuiește foarte mult. Mă tem că strigătele se vor repeta când va trece alaiul.

Inima regelui începu să freamăte și sângele îi clocoti în vene de mânie.

— Ce spuneau? întrebă el cu glas tremurat.

Bărbatul înghiți nervos și îi răspunse stânjenit:

— Strigau „Jos târfa! Jos jefuitoarea templelor!".

Auzind acestea, regele își ieși din minți și tună:

— Ce nenorocire! Trebuie să dau o lovitură care să mă liniștească, altfel o să explodez!

Bărbatul continuă panicat:

— Răufăcătorii s-au înfruntat şi s-au luptat cu oamenii mei. Pentru un timp totul a fost cuprins de haos, iar strigătele ce se înălţau erau şi mai puternice, şi mai murdare.

Iritat şi scârbit, regele scrâşni din dinţi şi întrebă:

— Şi ce mai spuneau?

Bărbatul privi în pământ şi rosti aproape în şoaptă:

— Răufăcătorii au îndrăznit să-l atingă şi pe cel mai măreţ dintre toţi.

— Pe mine? se interesă regele uluit.

Fără să mai scoată o vorbă, bărbatul păli. Nemaiputându-se stăpâni, Sofkhatep strigă:

— Nu-mi vine să-mi cred urechilor!

— E o nebunie de neînchipuit! urlă Tahu.

Faraon râse nervos şi întrebă cu o ironie amară:

— Cum m-a pomenit poporul, Tam? Vorbeşte, îţi poruncesc!

Mai-marele poliţiei îi răspunse:

— Nemernicii ziceau: „Regele nostru se destrăbălează. Vrem un rege serios!"

Regele izbucni în râs la fel ca înainte şi rosti sarcastic:

— Ce păcat! Nu se mai cuvine ca Merenra să stea pe tronul preoţilor. Şi ce mai spuneau, Tam?

Cu un glas şoptit, bărbatul îi răspunse:

— Stăpâne, au aclamat îndelung: „Trăiască Maiestatea Sa Regina Nitocris!"

O scânteie sclipi în ochii regelui. Murmură printre buze numele lui Nitocris, ca şi cum şi-ar fi amintit de un lucru uitat de multă vreme. Cei doi sfetnici se uitară unul la altul uluiţi. Regelui nu îi scăpă nici uluirea lor şi nici tulburarea mai-marelui poliţiei. Nu voia ca regina să devină subiectul unei discuţii supărătoare, dar se întreba îngrijorat ce părere avea regina de strigătele acelea. Inima îi era tot mai îndurerată şi se simţi copleşit de un val imens de furie, revoltă şi nesăbuinţă. Întorcându-se spre Sofkhatep, zise dintr-odată:

— E timpul să mergem?

Tam îl întrebă îngrozit:

— Maiestate, nu poţi renunţa?

— Prim-ministrule, nu ai auzit ce ţi-am spus? insistă regele nervos.

Derutat, Sofkhatep îi răspunse umil:

— În scurt timp, stăpâne. Mă gândeam, Maiestate, că o să te răzgândeşti şi nu o să mai mergi.

Dar, cu un calm ca liniştea dinaintea furtunii, regele îi anunţă:

— Voi merge la templul Nilului, trecând prin mulţimea înfuriată şi o să vedem ce va fi... Întoarce-te, Tam, la îndatoririle tale.

Speranța și otrava

În aceeași dimineață, Rhadopis stătea întinsă pe divanul somptuos și visa. Era o zi deosebită, care fremăta de bucuria sărbătorii și care urma să îi aducă o victorie imensă. Ce fericire, ce bucurie! În ziua aceea inima ei era ca un iaz cu apă cristalină și parfumată, cu flori înconjurându-i malurile și privighetori umplându-i aerul cu trilurile lor încântătoare. Ce viață plină de bucurii! Când va primi vestea victoriei? Seara, când soarele își va începe drumul spre tărâmul celălalt, iar inima ei își va începe propriul drum spre lumea fericirii, alături de iubitul ei. Ce minunată era ora înserării! Ora înserării era ora iubitului ei, când se va afla acolo, cu trupul lui impunător și fremătând de tinerețe, când îi va cuprinde mijlocul zvelt cu brațele lui viguroase, când îi va șopti numele la ureche cu emoția victoriei și-i va spune: „Suferințele au luat sfârșit. Guvernatorii au plecat să strângă soldații. Acum hai să ne vedem de iubirea noastră!" Ah, ce frumoasă e seara!

Dar cum să creadă că ziua aceea trecuse? În luna cât așteptase întoarcerea solului timpul se scursese greu și apăsător, dar parcă orele erau mai copleșitoare și mai greu de suportat, chiar dacă neliniștea se contopea cu certitudinea și teama cu fericirea. Parcă ar fi vrut să uite de așteptare nemailuând în seamă scurgerea timpului. Gândurile îi zburau încoace și încolo până când, în această perindare, dădu peste tânărul îndrăgostit de ea, îngenuncheat în templul lui,

camera de vară. Benamun ben Besar. Ce delicat era, ce prezență plăcută. Se întrebă din nou cum ar putea să-l răsplătească pentru serviciul enorm pe care i-l făcuse. Zburase ca pe aripile unui porumbel până în cele mai îndepărtate colțuri ale Sudului și se întorsese chiar mai repede, mânat de dorul care-l făcuse să uite de toate greutățile drumului. Odată se întrebase cum ar putea scăpa de el. Dar, cu tenacitatea lui, o învățase că există o iubire minunată, care nu cunoaște egoismul, dominarea, lăcomia. Se mulțumea cu vise și închipuiri. Ce tânăr visător, departe de cele lumești! Dacă ar fi râvnit, de exemplu, la un sărut, nu ar fi știut cum să-l refuze și i l-ar fi oferit. Dar nu râvnise la nimic, ca și cum s-ar fi temut că, dacă ar fi atins-o, ar fi fost mistuit de flăcări tainice. Sau poate nu credea că ea este ceva ce poate fi atins și sărutat. Nu o privea cu ochi omenești, așa că nu avea cum s-o vadă ca pe o ființă umană. Nu-și dorea decât să trăiască sub razele frumuseții ei, așa cum trăiesc plantele de pe pământ sub razele soarelui ce plutește pe cer.

Suspină și își zise: „Într-adevăr, iubirea e un univers ciudat". Propria ei iubire izvora din adâncurile vieții. Forța care o atrăgea spre stăpânul ei era chiar forța vieții, deplină și copleșitoare. În schimb, iubirea lui Benamun se izola de toate scopurile vieții, plutind dincolo de orizonturi sublime, nelăsând să se întrezărească vreo urmă de sentiment decât prin mâinile sale măiestre și, uneori, prin vorbele sale fierbinți și poticnite. Într-un fel, era o iubire atât de diafană, care apărea ca o umbră într-un vis, și, în alt fel, atât de puternică încât insufla viață unei pietre mute. Cum s-a putut gândi să scape de el, când nu o deranja deloc? Îl va lăsa liniștit în templul său, să întruchipeze pe pereții tăcuți cele mai frumoase forme care să încadreze fața ei minunată.

Strigă iar din adâncul sufletului: „Când vine odată seara?" Nenorocita de Shayth! Dacă ar fi rămas lângă ea, ar fi

distrat-o cu flecăreala și zeflemelele ei, dar insistase să meargă la Abu ca să vadă ceremoniile de la sărbătoarea Nilului.

Ce amintiri frumoase avea! Se gândi la sărbătoarea de anul trecut, de ziua când palanchinul ei luxos era purtat prin mulțime ca să-l vadă pe Faraon cel tânăr. Cum l-a zărit, inima i s-a tulburat, chiar fără să știe. Fiorul iubirii i se părea ciudat, fiindcă atât de mult trăise în uscăciune. Apoi crezu că e o răbufnire de mânie sau o vrăjitorie. Ziua de neuitat când șoimul îi înhățase sandala și zburase cu ea! După aceea, nici nu începuse bine a doua zi, că Faraon a venit la ea. De atunci, iubirea se cuibărise în inima ei, viața i se schimbase, lumea întreagă se schimbase.

Dar în acest al doilea an, iată că ea rămăsese la palat, în timp ce afară, lumea se bucura și petrecea. Nu mai putea ieși decât rareori, căci nu mai era Rhadopis, frumoasa dansatoare, ci, deja de un an, și de-a pururi de acum încolo, era inima palpitândă a lui Faraon. Gândurile îi zburau de colo până colo, dar reveneau cu încăpățânare la ceea ce o preocupa cel mai mult. Se întreba ce se întâmplase la întâlnirea aceea foarte importantă pe care stăpânul ei îi spusese că o va ține ca să citească scrisoarea. Se întâlniseră? Mai-marii adunați acolo răspunseseră oare la chemare, făcând astfel ca dorința ei să fie mai aproape de împlinire? Ah, când vine odată seara?

Se plictisi să șadă, așa că se ridică și începu să se plimbe. Se duse la fereastra care dădea spre grădină și scrută zările îndepărtate. Privi și tot privi până ce auzi o bătaie precipitată în ușă. Vădit iritată, se întoarse și o văzu pe sclava ei Shayth dând ușa de perete și năpustindu-se în cameră cu respirația tăiată, ochii jucându-i în cap, pieptul umflându-i-se și dezumflându-i-se cu repeziciune. Era lividă de parcă abia s-ar fi sculat din pat după o boală lungă. Lui Rhadopis i se strânse inima, presimțind ceva rău. O întrebă speriată:

— Ce ai pățit, Shayth?

Sclava încercă să vorbească, dar izbucni în plâns. Căzu în genunchi în fața stăpânei, își încrucișă mâinile pe piept și continuă să hohotească nervos. Cuprinsă de neliniște, Rhadopis îi strigă:

— Ce-ai pățit, Shayth? Pe toți zeii, vorbește, nu mă lăsa pradă nedumeririi! Am niște speranțe și-mi fac gânduri negre.

Femeia suspină, trase aer în piept și se văită:

— Stăpână... stăpână, au răbufnit, s-au răsculat!

— Cine a răbufnit și s-a răsculat?

— Oamenii, stăpână. Strigă furioși ca nebunii. Smulge-le-ar zeii limba!

Inima i se zbătu disperată. O întrebă cu glas tremurând:

— Și ce spun, Shayth?

— Vai de mine, stăpână! Sunt smintiți și limbile lor înveninate împroașcă lucruri înfricoșătoare.

Aproape ieșindu-și din minți de spaimă, Rhadopis îi țipă:

— Shayth, nu mă mai chinui! Zi-mi sincer ce spun. O, Doamne!

— Vorbesc despre tine în cuvinte deloc frumoase. Ce ai făcut, stăpână, să meriți mânia lor?

Rhadopis se lovi cu palma peste piept. Cu ochii măriți de spaimă, zise gâfâind:

— Eu? Oamenii sunt furioși pe mine? În ziua aceasta binecuvântată nu au găsit altceva la care să se gândească decât la mine? O, Doamne! Ce spuneau, Shayth? Îndură-te de mine și spune-mi adevărul!

Plângând amarnic, femeia îi răspunse:

— În nebunia lor, stăpână, strigă că ai furat bunurile zeilor.

Scăpându-i un suspin din pieptul îndurerat, Rhadopis murmură abătută:

— Ah, inima îmi este răvășită și-mi tremură de spaimă. Și teama mea cea mai mare e că victoria pe care o așteptam se va pierde printre strigăte și glasuri mânioase. Nu ar fi fost

mai bine pentru ei ca, din respect pentru stăpânul lor, să nu mă bage în seamă?

Sclava se lovi cu mâna peste piept şi se căină:

— Nici măcar stăpânul nostru nu a scăpat de limbile lor răutăcioase.

Îngrozită, femeia scoase un strigă de spaimă. Simţi că tot trupul îi era zgâlţâit de un fior:

— Ce spui? Au îndrăznit să se atingă de Faraon?

— Da, stăpână, din păcate aşa e, îi răspunse sclava plângând. Ziceau: „Faraon se destrăbălează. Vrem un rege serios!"

Rhadopis îşi duse mâinile la cap, ca şi cum ar fi vrut să ceară ajutor. Cu trupul chircit de durere, se trânti pe divan:

— O, Doamne, ce nenorocire! Cum de nu se cutremură pământul şi nu se prăbuşesc munţii? Cum de nu-şi revarsă soarele focul peste lume?

— Se cutremură aprig, stăpână, zise sclava. Oamenii se luptă crâncen cu poliţia. Sângele ţâşneşte şi curge. Era să fiu călcată în picioare şi am fugit cât am putut, fără să mă mai uit în urmă. Am venit cu o barcă până pe insulă. Dar m-am speriat şi mai tare când am văzut Nilul plin de bărci cu oameni care strigau aceleaşi lucruri, ca şi cum s-ar fi înţeles cu toţii.

Rhadopis era istovită şi un val de disperare sufocantă, care îi înecă fără milă speranţele care-i plutiseră în derivă, o copleşi. Îşi întrebă inima întristată: „Oare ce s-a întâmplat la Abu? Cum s-au petrecut toate lucrurile acestea cumplite şi ce i-a stârnit pe oameni să-şi iasă din fire? Să fi fost mesajul sortit eşecului, iar speranţele morţii?" Atmosfera era plină de praf şi întunecată, încărcată de prevestiri rele. Inima ei nu-şi mai găsea liniştea. O frică ucigătoare o prinse ca o gheară rece şi tăioasă.

— Zeilor, ajutaţi-mă, rosti ea pe un ton ce suna mai curând a vaiet. Stăpânul meu a apărut în faţa acestei mulţimi agitate?

— Nu, doamnă, încercă Shayth să o liniştească. Nu va ieşi din palat până ce pedeapsa lui nu se va abate asupra răzvrătiţilor.

— O, Doamne! Nu ştii cum e el, Shayth. Stăpânul meu se mânie imediat şi nu renunţă niciodată. Inima mi-e grea de teamă, Shayth. Trebuie să-l văd chiar acum.

Sclava se înfioră de groază:

— Cu neputinţă! Apa e înţesată cu bărci pline de oameni furioşi şi paza insulei s-a strâns pe mal.

Rhadopis se luă cu mânile de cap şi strigă:

— Ce se întâmplă de nu mai am loc pe acest pământ şi uşile mi se trântesc în faţă? Mă prăbuşesc într-un hău de disperare. O, iubitule... Cum te simţi în clipa asta? Cum să ajung la tine?

— Răbdare, doamnă, îi zise Shayth ca să o aline. Norul întunecat o să treacă.

— Mi se frânge inima când mă gândesc că el suferă. O, stăpâne, iubitule! Oare ce se petrece acum la Abu?

Tristeţea puse stăpânire pe ea, durerea îi răbufni din inimă şi lacrimile începură să i se reverse fierbinţi. Shayth era uimită de această scenă neobişnuită, căci o vedea pe Rhadopis, stăpâna iubirii, a luxului şi a vieţii fără de griji, vărsând lacrimi amarnice, văitându-se, gândindu-se, încremenită de durere, cum de i se spulberaseră speranţele atât de luminoase doar cu puţin timp în urmă. Fiorul rece al disperării străbătu inima lui Rhadopis şi se întrebă panicată dacă îl puteau constrânge pe stăpânul ei, furându-i fericirea şi mândria, sau dacă puteau face din palatul ei o ţintă a urii şi dispreţului lor. Dacă vreunul din aceste coşmaruri s-ar adeveri, viaţa ar deveni de nesuportat. Ar fi mai bine pentru ea să renunţe la viaţă, dacă aceasta ar ajunge lipsită de măreţie şi de fericire. Rhadopis, care se bucurase cândva de dragoste şi strălucire, avea acum de ales între viaţă şi moarte. Cumpăni îndelung aceste lucruri, până când, deodată, din amintirile triste îi apăru un gând pe care

îl dăduse de mult uitării. Se ridică imediat, se spălă pe față cu apă rece ca să-și înlăture de pe ochi urmele plânsului și îi spuse lui Shayth că merge să vorbească ceva cu Benamun. Tânărul era cufundat, ca de obicei, în munca lui, total indiferent la întâmplările nefaste care tulburaseră lumea. Când o observă, se îndreptă spre ea plin de bucurie, dar chipul îi deveni deodată serios:

— Jur pe frumusețea aceasta divină că astăzi ești supărată.

— Nicidecum, îi răspunse ea plecându-și privirea. Nu mă simt prea bine, parcă aș fi puțin bolnavă.

— E foarte cald. De ce nu stai un pic pe marginea iazului?

— Am venit să te rog ceva, Benamun, îi zise ea deodată.

El își încrucișă brațele, parcă spunându-i: „Iată-mă, sunt aici, îți stau la dispoziție".

— Îți amintești, Benamun, că mi-ai povestit odată de otrava pe care a preparat-o tatăl tău?

— Sigur că îmi amintesc, îi răspunse tânărul surprins.

— Benamun, vreau un flacon din otrava aceea nemaipomenită pe care tatăl tău a numit-o „otrava fericită".

Tânărul păru și mai surprins.

— Pentru ce? murmură el.

Cât putu de calm, Rhadopis începu să-i explice:

— Am vorbit cu un doctor și s-a arătat foarte interesat. M-a întrebat dacă i-aș putea face rost de un flacon, care i-ar putea salva viața unui pacient de-al lui. I-am promis, Benamun. Îmi promiți, la rândul tău, că mi-l aduci cât mai repede cu putință?

Tânărul era fericit să împlinească orice i-ar fi cerut, așa că îi răspunse bucuros:

— O să îl ai în câteva ore.

— Cum, nu trebuie să mergi la Ambus ca să-l aduci?

— Nicidecum. Am un flacon acasă la mine, în Abu.

În ciuda tristeții care o apăsa, vorbele lui îi stârniră curiozitatea și îl privi uimită. El își plecă ochii și se îmbujoră. Îi răspunse aproape în șoaptă:

— L-am adus în zilele acelea negre când, pradă disperării, aproape mă vindecasem de iubire. Și, dacă nu te-ai fi purtat cu atâta tandrețe după aceea, aș fi fost acum în lumea lui Osiris.

Benamun plecă să aducă flaconul. Ea ridică nepăsătoare din umeri și-și zise:

— Mă poate scăpa de ceva mult mai rău.

Săgeata poporului

Tam îndeplini ordinul stăpânului. Salută și plecă, cu uimirea și frica întipărite pe chip. Cei doi bărbați rămaseră în picioare, livizi. În cele din urmă, Sofkhatep rupse tăcerea cu o rugăminte:

— Te implor, stăpâne, renunță să mergi la templu astăzi.

Dar Faraon nu era dispus să primească un asemenea sfat. Se încruntă nervos:

— Să fug la primul strigăt?

— Stăpâne, îi răspunse prim-ministrul, poporul e agitat și violent. Trebuie să fim precauți.

— Inima îmi spune că planul nostru se îndreaptă spre un eșec inevitabil. Așa că, dacă cedez astăzi, îmi pierd respectul pentru totdeauna.

— Și mânia poporului, stăpâne?

— O să se liniștească și o să se lase tăcerea când o să vadă cum îmi croiesc drum printre ei, înălțându-mă în car ca un obelisc, înfruntând pericolul, fără să cedez sau să mă supun.

Peste măsură de indignat, regele începu să se plimbe prin cameră în sus și în jos. Sofkhatep se abținea să vorbească. Îl privi pe Tahu, parcă cerându-i ajutorul. Dar comandantul își avea propriile frământări, așa cum se vedea foarte bine pe chipul lui palid, în privirea pierdută și pleoapele grele. În liniștea apăsătoare care se lăsă, nu se mai auzeau decât pașii regelui.

Un șambelan intră precipitat și le întrerupse tăcerea. Făcu o plecăciune în fața regelui și zise:

— Stăpâne, un ofițer de poliție cere îngăduința să fie primit.

Regele îi îngădui să intre și le aruncă o privire celor doi bărbați să vadă ce efect avuseseră vorbele șambelanului asupra lor. Își dădu seama că erau neliniștiți și tensionați. Zâmbi ironic și ridică din umeri. Ofițerul intră gâfâind de efort și de neliniște. Hainele sale răvășite și mitra turtită nu prevesteau decât ceva rău. Salută și începu să vorbească înainte de a i se îngădui:

— Stăpâne! Poporul se luptă crâncen cu oamenii poliției. Sunt mulți morți și de o parte, și de alta, dar o să ne copleșească dacă nu primim întăriri din partea gărzii regale.

Sofkhatep și Tahu erau îngroziți. Se uitară la Faraon și văzură că îi tremurau buzele de furie.

— Pe toți zeii, urlă el, oamenii ăștia nu au venit să petreacă de sărbătoare!

— Iscoadele noastre, continuă ofițerul, ne-au dat de veste, stăpâne, că preoții le vorbesc oamenilor la marginea orașului susținând că Faraon invocă un război închipuit în Sud ca să strângă o armată cu care să înfrângă poporul. Iar oamenii, crezându-i, s-au înfuriat. Dacă poliția nu le-ar fi stat în cale, s-ar fi năpustit spre palatul cel sacru.

— Îndoiala a devenit certitudine, tună regele. Trădarea mârșavă a devenit limpede. Iată-i, ne fac cunoscută dușmănia lor și trec la atac.

Nu le venea să își creadă auzului că stăpânul lor rostise aceste vorbe. Pe chipuri li se citea uluirea, parcă s-ar fi întrebat: „Să fie oare acesta chiar Faraon? Să fie acesta poporul Egiptului?" Tahu nu mai putu răbda.

— Stăpâne, aceasta e o zi nefastă, ca și cum forțele răului ar fi strecurat-o în roata timpului. A început cu vărsare de

sânge şi doar zeii ştiu cum se va sfârşi. Porunceşte să-mi fac datoria.

— Ce vei face, Tahu? întrebă Faraon.

— O să-mi desfăşor soldaţii la punctele de apărare fortificate şi o să scot carele de luptă să le iasă în cale răzvrătiţilor înainte de a înfrânge poliţia şi de a se năpusti spre palat.

Faraon zâmbi enigmatic şi tăcu pentru un timp. Apoi îi anunţă cu glas răsunător:

— O să-i conduc chiar eu.

Lui Sofkhatep îi tresări inima şi îi scăpă un strigăt:

— Stăpâne!

Regele se lovi violent peste piept şi zise:

— De mii de ani, palatul acesta a fost o fortăreaţă şi un templu. Nu va deveni, sub domnia mea, o ţintă mizeră pentru orice rebel.

Regele îşi dădu jos pielea de leopard şi o aruncă cu dispreţ. Se duse apoi grăbit în camera lui pentru a-şi îmbrăca veşmintele de luptă. Sofkhatep îşi pierdu răbdarea şi, temându-se că urma un dezastru, se întoarse spre Tahu şi îi spuse pe un ton poruncitor:

— Comandante, nu avem timp de pierdut. Du-te, pregăteşte apărarea palatului şi aşteaptă ordinele.

Comandantul ieşi, urmat de ofiţerul de poliţie. Prim-ministrul rămase să-l aştepte pe rege.

Dar evenimentele nu aşteptau. Vântul purtă pe aripile sale o larmă care se auzea tot mai tare şi care învălui orice alt sunet. Sofkhatep fugi în balconul care dădea spre curtea palatului şi privi spre piaţa din faţă. Văzu mulţimea revărsându-se în piaţă din toate direcţiile. Strigau, fluturau săbii, pumnale şi bâte. Parcă erau valurile unei inundaţii devastatoare. Nu se vedeau chipuri, doar capete goale şi armele sclipind. Prim-ministrul se înspăimântă. Se uită sub balcon şi văzu cum sclavii se grăbeau să ridice baricade în spatele porţii celei mari. Iuţi ca şoimii, pedestraşii urcară în turnurile

construite pe laturile de nord şi de sud ale zidurilor. Un pluton puternic de pedestraşi înarmaţi cu lănci şi arcuri se îndreptă spre colonada care ducea în grădină. Carele, în schimb, se retrăseseră şi se aliniaseră pe două şiruri lungi sub balcon, pregătite să se desfăşoare dacă poarta exterioară ar fi fost spartă.

Sofkhatep auzi paşi în spatele lui. Se întoarse şi îl văzu pe Faraon în pragul balconului, îmbrăcat în veşmintele de comandant suprem şi purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Ochii îi scânteiau şi mânia îi înroşise chipul.

— Ne-au încercuit înainte să facem vreo mişcare! strigă el cuprins de furie.

— Palatul, stăpâne, e o fortăreaţă de nepătruns, apărată de soldaţi neînfricaţi. Preoţii se vor retrage înfrânţi.

Deodată, Faraon încremeni. Prim-ministrul se răsuci pe călcâie. Tăcuţi şi îngânduraţi, priviră amândoi la mulţimea imensă care se îmbrâncea sălbatic, îşi agita armele ameninţător şi urla ca o furtună: „Tronul i se cuvine lui Nitocris! Jos regele destrăbălat!" Din spatele turnurilor, gărzile traseră cu arcul şi nimeriră în plin. Răzvrătiţii le răspunseră cu o ploaie de bolovani, bucăţi de lemn şi săgeţi.

Faraon dădu din cap şi zise:

— Bravo, bravo, popor de tâlhari venit să-l răstoarne pe regele destrăbălat. Ce furie e asta? Ce răscoală? De ce ameninţaţi cu armele astea? Chiar vreţi să mi le împlântaţi în inimă? Bravo, bravo! E un spectacol ce merită să fie imortalizat pe pereţii templului. Bravo, bravo, popor al Egiptului!

Gărzile luptau cu îndârjire şi curaj, slobozindu-şi torentul de săgeţi. Când unul dintre ei cădea răpus, îi lua locul altul, fără să-i pese de moarte, iar comandanţii se repezeau călare în stânga şi în dreapta pe ziduri, conducând luptele.

Şi în timp ce urmărea aceste scene tragice, regele auzi în spatele lui o voce pe care o ştia prea bine:

— Stăpâne.

Se întoarse uimit şi o zări la doi paşi de el pe cea care îl strigase.

— Nitocris! exclamă el mirat.

— Da, stăpâne, îi răspunse ea cu glas trist. Mi-au ajuns la urechi nişte strigăte cumplite, aşa cum nu s-au mai auzit vreodată în Vale, şi am venit în fugă la tine să-ţi mărturisesc fidelitatea mea şi să-ţi împărtăşesc soarta.

Zicând acestea, Nitocris îngenunche şi îşi plecă capul. Sofkhatep se retrase din cameră. Privind-o derutat, regele o prinse de mână şi o ridică. Nu o mai văzuse din ziua în care venise în pavilionul lui şi când îi răspunsese atât de grosolan. Era profund mâhnit şi stânjenit, dar strigătele oamenilor şi ale luptătorilor îl readuseră la realitate.

— Mulţumesc, soră, îi zise el. Vino şi priveşte-mi poporul. A venit să mă salute în ziua de sărbătoare.

Ea îşi plecă ochii şi îi răspunse profund mâhnită:

— Vorbele care le ies pe gură sunt o blasfemie.

Ironia regelui se transformă în furie, indignare şi dispreţ. Îi răspunse pe un ton dezgustat:

— O ţară nebună, aer înecăcios, inimi întinate, trădare. Trădare... trădare.

La auzul cuvântului „trădare", regina se înfioră, privirea îi încremeni de spaimă şi simţi că i se taie respiraţia.

Faptul că mulţimea îi strigase numele îi dăduse oare de gândit? Să fie răsplătită cu o acuzaţie, după ce îşi închisese în inimă toate suferinţele pe care i le pricinuise şi venise de bunăvoie la cel ce o jignise şi o chinuise? Numai gândul că ar putea fi aşa o durea.

— Ce păcat, stăpâne. Nu pot face altceva decât să-ţi împărtăşesc soarta. Dar mă întreb cine e trădătorul şi cum a trădat.

— Trădătorul e un sol căruia i-am încredinţat o scrisoare, iar el a dat-o duşmanului meu.

Surprinsă, regina îi răspunse:

— Nu am cunoştinţă de scrisoare şi nici de sol. Dar cred că nu avem timp să-mi explici. Nu vreau nimic de la tine decât să apărem împreună în faţa poporului care mă aclamă, ca să ştie că te susţin şi că duşmănesc pe cel ce-ţi este duşman.

— Îţi mulţumesc, soră, dar acum nu mai e nimic de făcut. Nu am decât să mă pregătesc de o moarte demnă.

O luă de braţ şi o conduse spre camera lui de meditaţie. Trase perdeaua de la intrare şi păşiră împreună în încăperea somptuoasă. Pe un perete al camerei se afla o nişă cu statuia fostului rege şi a fostei regine. Perechea regală se apropie de statuile părinţilor lor. Se opriră în faţa lor, tăcuţi şi pioşi, privind cu ochi melancolici.

— Ce credeţi despre mine? întrebă regele cu glas obosit, privind mai departe statuile părinţilor.

Tăcu o clipă, ca şi cum ar fi aşteptat un răspuns. Se aprinse iar şi se mânie pe sine însuşi. Apoi îşi fixă privirea pe chipul tatălui său şi zise:

— Mi-ai lăsat moştenire un regat măreţ şi o glorie cu rădăcini adânci. Ce am făcut cu ele? Abia a trecut un an de când am urcat pe tron şi totul e deja în ruină. Ce păcat, mi-am lăsat tronul călcat în picioare de oricine şi numele spurcat de orice gură. Am făcut să mi se dea un nou nume, cum nici un faraon nu a mai avut înaintea mea: regele destrăbălat.

Capul tânărului rege se plecă, împovărat şi trist. Privi în podea cu ochi înneguraţi, apoi, ridicându-i iar spre statuia tatălui său, murmură:

— Poate că ai găsit în viaţa mea multe lucruri de care ţi-a fost ruşine, dar de moartea mea nu te vei ruşina niciodată.

Se întoarse apoi spre Nitocris şi o întrebă:

— Îmi ierţi faptele rele, Nitocris?

Ea nu se mai putu abţine. Cu ochii şiroind de lacrimi, îi zise:

— Chiar din clipa asta mi-am uitat toate suferinţele.

— De fiecare dată când m-am purtat urât cu tine, Nitocris, ţi-am rănit mândria, te-am nedreptăţit. În prostia mea, am făcut ca povestea vieţii tale să devină o legendă tristă, ciudată şi de necrezut. Cum s-a întâmplat asta? Aş fi putut să-mi schimb cursul vieţii? M-a furat valul vieţii şi o nebunie ciudată a pus stăpânire pe mine. Nici acum nu pot spune cât de mult regret. Ce păcat! Mintea e capabilă să ne cunoască toate prostiile, dar se pare că nu le poate evita. Ai văzut vreodată o tragedie mai sfâşietoare decât cea pe care o trăiesc eu? Dar chiar şi aşa, singurul folos pe care-l vor avea oamenii vor fi doar vorbe meşteşugite pe care să le povestească. Nebunia va exista atâta timp cât vor exista oameni. Nu, chiar dacă ar fi să-mi iau viaţa de la capăt, aş repeta aceleaşi greşeli. Soră, m-am săturat de tot şi de toate. Ce rost are speranţa? Cel mai bine e să-mi grăbesc sfârşitul.

Pe chip îi apăru o expresie hotărâtă şi dispreţuitoare. Nitocris îl întrebă nedumerită şi agitată:

— Ce sfârşit, stăpâne?

— Nu sunt un nemernic, îi răspunse el cu emfază. Îmi amintesc care-mi sunt îndatoririle şi după această uitare atât de lungă. Ce rost are lupta? Toţi oamenii mei de nădejde o să cadă în faţa unor duşmani nenumăraţi. Şi o să-mi vină şi mie rândul după ce îmi vor fi pierit luptătorii şi oamenii din popor cu miile. Nu sunt un laş care să ţină la viaţă agăţându-se cu disperare de un firicel de speranţă. Voi opri vărsarea de sânge şi-mi voi înfrunta eu însumi poporul.

Regina era speriată:

— Stăpâne, vrei să le încarci conştiinţa oamenilor tăi cu răspunderea de a te fi lăsat fără apărare?

— Nu vreau să se sacrifice fără rost. O să merg singur să-mi înfrunt duşmanul şi să ne încheiem socotelile.

Nitocris e foarte descumpănită. Îi ştia firea încăpăţânată şi încerca cu disperare să-l facă să se răzgândească. Pe un ton ferm, dar încet, îi zise:

— Voi fi alături de tine.

Dar el se panică. Prinzând-o de braţe, o imploră:

— Nitocris, poporul te vrea. A făcut o alegere bună. Meriţi să domneşti peste aceşti oameni, aşa că rămâi cu ei. Nu te arăta alături de mine, căci vor spune că regele, ca să se apere de mânia poporului, îşi ia soţia drept scut.

— Cum aş putea să te părăsesc?

— Fă-o de dragul meu. Nu face un lucru din cauza căruia mi-aş pierde onoarea pentru totdeauna.

Femeia se simţi descumpănită, disperată şi profund mâhnită. Strigă deznădăjduită:

— Ce clipe cumplite!

— Asta e dorinţa mea, îndeplineşte-o de dragul meu. Nu te opune, te implor. Cu fiecare clipă ce trece, câte un soldat viteaz piere fără rost. Adio, cinstită soră. Plec convins că nu îmi vei păta onoarea în această ultimă clipă. Cel ce se bucură de autoritatea deplină nu poate rămâne prizonierul unui palat. Adio lumii întregi. Adio sufletului şi durerilor. Adio glorie perfidă şi aparenţe deşarte. Sufletul meu a renunţat la toate. Adio, adio.

Se înclină şi o sărută pe cap. Apoi se întoarse spre statuia părinţilor, făcu o plecăciune şi ieşi.

Îl găsi pe Sofkhatep aşteptând afară, pe coridor. Stătea încremenit ca o statuie peste care trecuseră vremurile. Când îşi văzu stăpânul, se animă şi îl urmă în tăcere, apoi îi explică cum considera el ieşirea lui Faraon:

— Prezenţa Maiestăţii Tale o să îmbărbăteze inimile celor curajoşi.

Regele nu îi răspunse. Coborâră împreună treptele până la colonada care ducea dinspre grădină spre curte. Trimise după Tahu şi aşteptă fără să scoată o vorbă. În clipa aceea

inima îi fu atrasă spre sud-est, spre Biga, și oftă din adâncul sufletului. Își luase rămas-bun de la tot, dar nu și de la cea pe care o iubea cel mai mult. Îi va veni oare sfârșitul fără să mai vadă o dată chipul lui Rhadopis, fără să-i audă glasul pentru ultima oară? Simți în inimă un dor apăsător și o tristețe copleșitoare. Glasul lui Tahu, care îl saluta, îl trezi din visarea zbuciumată și, dintr-o pornire irezistibilă, îl întrebă despre drumul spre Biga:

— Drumul pe Nil e sigur?

— Nu, stăpâne, îi răspunse comandantul palid și obosit. Au încercat să ne atace din spate, de pe bărci înarmate, dar mica noastră flotă i-a respins destul de ușor. Palatul nu va fi niciodată cucerit din direcția aceea.

Dar nu pentru palat își făcea griji regele. Își plecă capul și privirea i se întunecă. Va muri înainte de a arunca o privire de adio acelui chip pentru care vânduse întreaga lume și măreția ei. Oare ce făcea Rhadopis în clipele acestea tragice? Aflase oare cum i se spulberaseră speranțele, sau încă mai zburda pe câmpiile fericirii, așteptând cu nerăbdare ca el să se întoarcă?

Dar nu avea timp să se lase pradă melancoliei. Își ferecă durerile în inimă și-i porunci lui Tahu:

— Ordonă oamenilor tăi să părăsească zidurile, să înceteze lupta și să se întoarcă în cazarmă.

Tahu era consternat. Nevenindu-i să-și creadă urechilor, Sofkhatep spuse iritat:

— Dar, dintr-o clipă în alta, mulțimea va rupe poarta.

Cum Tahu rămase încremenit, regele strigă cu un glas tunător, care răsună înfricoșător de-a lungul colonadei:

— Fă așa cum ți-am poruncit!

Uluit, Tahu plecă să împlinească porunca regelui. Faraon porni cu pași hotărâți spre curtea palatului. La capătul colonadei, ajunse în dreptul carelor de luptă aliniate în șiruri.

Când îl zăriră, ofițerii și soldații ridicară săbiile să îi dea onorul. Regele îl chemă pe comandantul unității și îi spuse:

— Retrage-ți unitatea în cazarmă și stai acolo până la noi ordine.

Comandantul salută și se întoarse la soldații lui. Le dădu un ordin cu glas răsunător și carele se puseră iute în mișcare, retrăgându-se disciplinat spre cazarma din aripa de sud a palatului. Sofkhatep tremura din toate încheieturile, abia dacă se mai putea ține pe picioarele-i firave. Înțelesese ce avea de gând regele, dar nu putea rosti nici o vorbă.

Soldații își părăsiră pozițiile urmând ordinul înfricoșător. Coborâră de pe ziduri și de pe turnuri, se adunară sub stindarde și porniră în fugă spre cazarmă, în frunte cu ofițerii. Zidurile erau acum goale, curtea și colonada, pustii, se retrăseseră până și gărzile care asigurau paza pe timp de pace.

Regele rămăsese în capătul colonadei, cu Sofkhatep în dreapta lui. Tahu se întoarse gâfâind și se opri în stânga regelui. Era livid ca o stafie înfricoșătoare. Amândoi ar fi vrut să-l implore fierbinte pe rege, dar chipul lui neclintit, dur și hotărât îi făcu să își piardă curajul. Faraon se întoarse spre ei și îi întrebă calm:

— De ce așteptați aici cu mine?

Cei doi bărbați erau înspăimântați peste măsură. Tahu abia reuși să murmure cu glas rugător:

— Stăpâne...

Sofkhatep, în schimb, rosti cu un calm neobișnuit:

— Dacă stăpânul îmi poruncește să-l părăsesc, o să-i îndeplinesc porunca pe loc, dar o să-mi pun capăt vieții imediat după aceea.

Tahu oftă ușurat, ca și cum ar fi găsit soluția pe care o tot căuta.

— Că bine zici, prim-ministrule, șopti el.

Faraon rămase tăcut și nu le răspunse.

Între timp, poarta palatului era zgâlțâită de lovituri puternice. Nimeni nu îndrăznise să se cațere pe ziduri, parcă temându-se că, prin retragerea bruscă a soldaților, li se întinsese o capcană fatală. Așa că își concentrară toate forțele asupra porții, care nu mai putea rezista mult. Baricadele se zgâlțâiră, poarta crăpă și se prăbuși, făcând pământul să trepideze. Mulțimea năvăli urlând și se împrăștie în curte precum praful adus de furtună vara. Oamenii se îmbrânceau cu violență, ca și cum ar fi luptat unii cu alții. Temându-se de un pericol nevăzut, cei din față, chiar dacă nu se opreau, încetineau cât puteau. Înaintară până aproape de palat și, deodată, în capătul colonadelor, îl zăriră pe cel ce stătea acolo purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Îl recunoscură imediat și rămaseră uluiți să-l vadă în fața lor, singur. Cei aflați în primele rânduri își înfipseră bine picioarele în pământ și-și desfăcură brațele ca să oprească tumultul ce venea din urmă, strigând:

— Încet, încet!

Speranța pâlpâi în inima lui Sofkhatep când citi stupoarea în ochii celor ce se aflau în fruntea răzvrătiților și văzu cum le paralizează picioarele și li se tulbură privirile. Cu inima răvășită și neputincioasă aștepta parcă o minune care să-i schimbe gândurile negre. Dar printre răsculați se aflau unii care se temeau de dorința pe care o purta în inimă Sofkhatep. Se temeau ca victoria lor să nu se transforme în înfrângere și cauza lor să fie definitiv pierdută. O mână își ridică arcul, luă o săgeată, ținti spre Faraon și trase. Săgeata țâșni din mulțime și i se înfipse lui Faraon în partea de sus a pieptului, fără ca vreo putere sau vreo rugăminte să o poată opri. Sofkhatep scoase un strigăt, de parcă el ar fi fost cel lovit. Își întinse brațele să-l sprijine pe rege și atinse mâinile reci ale lui Tahu, care intervenise la rândul lui. Regele își strânse buzele și nu lăsă să-i scape nici un geamăt, nici un oftat. Se încruntă și, cu ultimele puteri, încercă să-și mențină echilibrul.

Durerea i se întipări pe față și, în scurt timp, se simți vlăguit. Ochii i se încețoșară și se lăsă în brațele celor doi bărbați fideli.

O liniște înfricoșătoare se lăsă peste cei aflați în rândurile din față și o tăcere apăsătoare le legă limbile. Ochii panicați priveau cum bărbatul acela măreț, sprijinit de sfetnicii lui, își pipăia pieptul în locul unde i se înfipse săgeata, iar mâna i se mânjea cu sângele ce-i gâlgâia din rană. Parcă nu le venea să-și creadă ochilor sau parcă ar fi atacat palatul pentru un alt scop decât acesta.

Un glas din spate rupse tăcerea:

— Ce se întâmplă?

Un alt glas îi răspunse încet:

— Regele a fost ucis.

Alte buze murmurară, răspândind vestea cu o grabă nebună. Oamenii o repetau strigând și privindu-se unii pe alții înspăimântați și uluiți.

Tahu chemă un sclav și îi porunci să aducă un palanchin. Bărbatul fugi în palat și se întoarse cărând un palanchin, alături de alți sclavi. Îl puseră jos, îl ridicară pe Faraon și îl culcară cu grijă înăuntru. Vestea ajunsese și în palat, iar doctorul regelui veni repede afară. În urma lui apăru regina, pășind grăbită și vădit tulburată. Când dădu cu ochii de palanchin și de cel ce stătea culcat înăuntru, se repezi spre el, îngenunche lângă doctor și zise cu glas tremurat:

— Ce nenorocire! Te-au lovit, stăpâne, așa cum ai voit.

Oamenii o zăriră pe regină și unul dintre ei strigă:

— Măria Sa Regina!

Mulțimea tăcută își plecă capul, ca pentru o rugăciune colectivă. Regele începu să-și revină după primul șoc și, ridicându-și pleoapele grele, privi, liniștit și toropit, chipurile celor din jur. Sofkhatep se uita la el speriat, fără să scoată nici un cuvânt. Tahu stătea neclintit, livid ca un mort. Doctorul,

după ce îi dăduse jos cămaşa de zale, îi cercetă rana. Cât despre regină, disperarea şi durerea i se citeau pe faţă.

— E bine? îl întrebă ea pe doctor. Spune-mi că e bine.

Regele îi înţelese cuvintele şi îi răspunse pe un ton firesc:

— Nu, Nitocris. E o săgeată mortală.

Doctorul vru să-i scoată săgeata, dar regele îi spuse:

— Las-o. Nu încerca să mă scapi de suferinţa asta.

Profund mişcat, Sofkhatep îi zise lui Tahu cu o furie care îi schimbă complet tonul vocii:

— Cheamă-ţi soldaţii împotriva acestor criminali şi răzbună-ţi stăpânul.

Regele păru iritat şi, ridicându-şi cu greu mâna, rosti:

— Stai pe loc, Tahu. Dacă stau aşa, culcat, ordinele mele nu mai contează pentru tine, Sofkhatep? De acum, gata cu luptele. Spuneţi-le preoţilor că şi-au atins scopul şi că Merenra II zace pe patul de moarte. Lasă-i să plece liniştiţi.

Înfiorată, regina se aplecă la urechea lui şi îi şopti:

— Stăpâne, nu-mi place să plâng în faţa ucigaşilor tăi, dar fii cu inima împăcată. Jur pe părinţii noştri şi pe sângele nostru cel nobil că o să mă răzbun pe duşmanii tăi, încât fapta mea o să fie pomenită generaţie după generaţie.

El îi surâse în semn de mulţumire. Doctorul îi spălă rana, îi dădu o licoare să-i potolească durerea şi îi puse nişte ierburi în jurul săgeţii. Regele se lăsă pe mâinile lui, chiar dacă nu avea nici o îndoială că sfârşitul îi era aproape. Dar pe patul de moarte nu uitase de chipul iubit de la care ar fi vrut să îşi ia rămas-bun înainte de sfârşitul inevitabil. Cu privire nostalgică, uitând de cei din jur, rosti cu o voce pierdută:

— Rhadopis... Rhadopis...

Ţinându-şi capul aproape de al lui, regina îi auzi şoapta. Simţi că un pumnal îi sfârtecă inima. Ameţită, îşi ridică privirea. Fără să ia în seamă sentimentele celor din jur, regele

îi făcu semn lui Tahu. Când acesta făcu un pas spre el, îi zise rugător:

— Rhadopis.

— Să o aduc la tine, stăpâne? îl întrebă el.

— Nu, răspunse regele cu glas stins. Du-mă la ea. Vreau ca puţina viaţă pe care o mai am în inimă să mi se scurgă la Biga.

Profund derutat, Tahu îi aruncă o privire reginei. Aceasta se ridică în picioare şi rosti calm:

— Împlineşte dorinţa stăpânului meu.

Auzindu-i vocea şi înţelegându-i spusele, regele îi răspunse:

— Soră, iartă-mi şi acest păcat, aşa cum mi le-ai iertat pe celelalte. E dorinţa unui muribund.

Regina zâmbi trist, se aplecă şi îl sărută pe frunte. Apoi se dădu la o parte, ca să le facă loc sclavilor să treacă.

Despărţirea

Corabia alunecă uşor pe ape spre insula Biga, purtându-şi preţioasa povară în palanchinul aşezat sub umbrar. Doctorul stătea la capul lui Faraon, iar Tahu şi Sofkhatep la picioarele lui. Era prima oară când corabia plutea tristă. Îşi ducea stăpânul zăcând învins, cu umbra morţii pe chip. Cei doi bărbaţi stăteau tăcuţi, fără să-şi desprindă privirile îndurerate de pe faţa palidă a regelui. Din când în când acesta îşi ridica pleoapele grele şi se uita la ei pierdut, apoi le închidea la loc, neputincios. Încet-încet corabia se apropie de mal şi trase în cele din urmă în capul scărilor care duceau spre palatul de aur.

Tahu se aplecă şi-i şopti lui Sofkhatep la ureche:

— Cred că unul din noi ar trebui să meargă înaintea palanchinului, ca femeia aceea să nu fie luată prin surprindere.

În clipele acelea cumplite, lui Sofkhatep nu-i păsa de sentimentele nimănui. Îi răspunse sec:

— Fă ce crezi de cuviinţă.

Dar Tahu, derutat, nu se mişcă din loc.

— Ce veste! zise el. Cine să ştie cum să-i spună aşa ceva?

Sofkhatep replică tăios:

— De ce te temi, comandante? Cel ce a trecut prin încercările prin care am trecut noi nu are de ce să ezite.

Zicând acestea, Sofkhatep ieşi în grabă de sub umbrar, urcă treptele spre grădină şi străbătu poteca până ajunse la

iaz. O găsi acolo pe sclava Shayth, care îi aţinu calea. Îl cunoştea din vremurile de demult şi se miră să îl revadă acum. Deschise gura să-i spună ceva, dar el o opri întrebând-o precipitat:

— Unde este stăpâna ta?

— Sărmana mea stăpână, îi răspunse ea, nu şi-a găsit liniştea azi. S-a tot plimbat prin camere, a rătăcit prin grădină, până când...

Bărbatul îşi pierdu răbdarea şi o întrerupse:

— Unde este stăpâna ta?

— În camera de vară, domnule, spuse ea ofensată.

Se duse în grabă spre camera de vară şi intră dregându-şi glasul. Rhadopis stătea pe un scaun, cu capul sprijinit în palme. Când îi simţi prezenţa, se întoarse şi îl recunoscu imediat. Sări în picioare şi-l întrebă îngrijorată şi preocupată:

— Prim-ministrule, unde e stăpânul meu?

Bărbatul era atât de apăsat de tristeţe, încât îi răspunse absent:

— Vine îndată.

Femeia îşi duse mâinile la piept de fericire şi spuse încântată:

— Ce mult m-am frământat de teamă pentru domnul meu. Am aflat veştile rele despre răzmeriţă, apoi n-am mai ştiut nimic şi am rămas singură, cu gândurile negre care-mi apăsau inima. Când vine stăpânul meu?

Deodată îşi dădu seama că Faraon nu avea obiceiul să trimită un mesager înaintea lui şi o cuprinse panica. Îl întrebă precipitată, înainte ca el să poată scoate o vorbă:

— Dar de ce te-a trimis la mine?

— Ai răbdare, doamnă, spuse prim-ministrul fără să clipească. Nu m-a trimis nimeni. Tristul adevăr e că stăpânul meu a fost rănit.

Acest ultim cuvânt îi răsună în urechi straniu şi sângeros. Se uită cu ochii măriţi de spaimă la chipul abătut al prim-ministrului şi gemu amarnic, din adâncul sufletului.

Sofkhatep, pe care durerea îl făcuse să nu mai simtă nimic, îi zise:

— Răbdare, răbdare. Stăpânul va sosi purtat în palanchinul lui, așa cum a dorit. A fost atins de o săgeată în ziua aceasta nefericită ce a început cu o sărbătoare și se se va încheia cu funeralii apăsătoare.

Rhadopis nu mai putu să rămână în cameră și țâșni spre grădină ca un pui ce fuge de tăiere. Dar abia trecu pragul, că rămase țintuită locului. Zărise palanchinul purtat de sclavi spre camera de vară. Le făcu loc să treacă, își apăsă palmele pe creștetul capului, năucită de imaginea aceea înfiorătoare, și intră după ei. Cu mare grijă, sclavii puseră palanchinul în mijlocul camerei, apoi se retraseră. Sofkhatep plecă și el imediat, iar în cameră rămaseră doar ea și el. Rhadopis se duse în grabă lângă el, îngenunche, își împreună degetele strângându-le nervos. Îi privi ochii ficși, gata să se stingă. Cu răsuflarea tăiată, îi zări pieptul rănit. Văzu petele de sânge și săgeata înfiptă în el. Tremura toată, își ieșise din minți de durere. Strigă, cu glasul fremătând de suferință și spaimă:

— Ești rănit! Vai, ce cumplit!

Zăcea nemișcat și inert. Scurtul drum până acolo îi secase și ultimele puteri, care se topeau deja cu repeziciune. Dar când îi auzi glasul și îi văzu chipul iubit, simți o undă firavă de viață și în ochii înnegurați îi apăru umbra unui zâmbet.

Nu-l mai văzuse decât energic și plin de viață ca o furtună. Aproape înnebunise văzându-l acum îmbătrânit ca și cum vremea ar fi trecut nemiloasă peste el. Aruncă o privire cruntă spre săgeata care adusese această nenorocire și-l întrebă supărată:

— Cum de ți-au lăsat-o în piept? Să chem doctorul?

Își adună cu greu puterile slăbite și-i răspunse cu un glas stins:

— Nu are rost.

În privirea lui Rhadopis sclipi nebunia.

— Nu are rost, iubitule? îi reproșă ea. Cum poți să spui așa ceva? Te-ai săturat să fim împreună?

El își întinse cu greu mâna slăbită, până îi atinse palma rece, și murmură:

— E adevărat, Rhadopis. Am venit să mor în brațele tale în acest palat, pe care îl iubesc mai mult decât orice loc din lume. Nu plânge pentru soarta noastră, ci oferă-mi puțină bucurie.

— Stăpâne, mă anunți de propria ta moarte? Ce seară e aceasta? Am așteptat-o, iubitule, cu sufletul plin de dor, plină de speranță. Am sperat să vii la mine cu vestea victoriei, dar când ai venit, mi-ai adus săgeata aceasta... Cum să fiu bucuroasă?

Faraon își înghiți cu greu saliva și o rugă cu un glas care părea mai curând un geamăt:

— Rhadopis, uită de durerea aceasta și vino lângă mine. Vreau să-ți privesc ochii puri.

Voia să-i vadă chipul frumos radiind de fericire și de mulțumire, ca să-și sfârșească viața cu imaginea aceasta încântătoare, dar ea suferea așa cum nu mai suferise nimeni vreodată. Ar fi vrut să-și stingă flacăra din suflet urlând, bocind, văitându-se, ori să-și găsească alinarea în nebunie și în îmbrățișarea flăcărilor iadului. Cum să fie bucuroasă și liniștită și să-l privească cu chipul de care el se îndrăgostise și care-l alinase mai mult ca orice din lumea aceasta și din cea de dincolo?

Privind-o în continuare rugător, el îi zise:

— Aceștia nu sunt ochii tăi, Rhadopis.

— Sunt ochii mei, stăpâne, îi răspunse ea mâhnită, dar izvorul care le dădea viață și lumină a secat.

— Vai, Rhadopis. Nu vrei, de dragul meu, să uiți de durere în clipa asta? Vreau să văd chipul iubitei mele Rhadopis și să-i ascult glasul duios.

Rugămintea lui îi atinse inima şi nu suportă să nu îi ofere ceva ce-şi dorea în clipele acelea negre. Impunându-şi să-i facă pe plac, îşi destinse faţa şi se forţă să zâmbească. Tăcută şi încrezătoare îl mângâie aşa cum îl mângâia când stătea întins în patul iubirii. Pe chipul lui palid şi slăbit se citi mulţumirea, iar buzele livide schiţară un surâs.

Dacă Rhadopis şi-ar fi descătuşat sentimentele, lumea întreagă nu ar fi fost suficient de mare ca să-i cuprindă frenezia şi nebunia, dar nu asculta decât de dorinţa lui cea dragă. Îşi umplu privirea cu imaginea chipului lui, nevenindu-i să creadă că în curând va dispărea pentru totdeauna şi nu-l va mai vedea niciodată în lumea aceasta, oricât ar suferi, oricât s-ar văita, oricâte lacrimi de durere ar vărsa. Imaginea, viaţa şi iubirea lui vor deveni amintiri dintr-un trecut straniu. Cum să mai creadă inima ei rănită că, odată, el fusese prezentul şi viitorul ei? Şi toate acestea pentru că o săgeată nebună i se înfipsese în piept. Cum se putea ca această săgeată nemernică să pună capăt speranţelor pe care lumea întreagă nu le putuse cuprinde? Femeia scăpă un suspin fierbinte, care îi răvăşi inima frântă. Regele îşi dădea ultima suflare ce i se zbătea în piept şi îi vibra în gâtlej. Puterea i se topi, braţele îi amorţiră, simţurile i se stinseră şi ochii i se întunecară. Nu mai rămăsese din el decât pieptul care se zbătea violent, căci înăuntrul lui viaţa şi moartea duceau o luptă înverşunată. Deodată, faţa i se contractă de durere. Deschise gura ca şi cum ar fi vrut să ţipe sau să ceară ajutor. O strânse de mână panicat şi-i strigă:

— Rhadopis, ridică-mi capul. Ridică-mi capul.

Îl cuprinse cu mâinile tremurânde şi se pregătea să îl ridice, dar el gemu puternic şi mâna îi căzu inertă pe o parte. Aşa se sfârşi lupta dintre viaţă şi moarte. Ea îi culcă imediat capul la loc şi scoase un vaiet strident, dar se opri brusc,

ca şi cum coardele vocale i-ar fi fost smulse, limba i s-ar fi preschimbat în piatră şi maxilarele i-ar fi înţepenit. Privi ţintă spre chipul care fusese cândva al unui om şi rămase aşa, nemişcată.

Vaietul anunţă dureroasa veste şi cei trei bărbaţi intrară imediat în cameră, fără ca ea să-şi dea seama, şi se opriră în faţa palanchinului. Tahu se uită posomorât la chipul regelui şi nu zise nimic. Şi faţa comandantului avea o paloare de moarte. Sofkhatep se apropie la rândul lui şi, în semn de veneraţie, făcu o plecăciune în faţa cadavrului pe care abia îl mai vedea din cauza lacrimilor ce i se prelingeau de pe obraji pe podea. Rosti cu un glas tremurat ale cărui inflexiuni tânguitoare spulberară tăcerea apăsătoare:

— Domnul şi stăpânul meu, fiul domnului şi stăpânului meu, te lăsăm în seama preamăriţilor zei, care au hotărât ca în ziua aceasta să înceapă călătoria ta spre tărâmul cel veşnic. Mi-aş da cu dragă inimă bătrâneţea neputincioasă pentru tinereţea ta fragedă, dar asta-i voinţa de neschimbat a zeilor. Adio, nobile stăpân.

Sofkhatep îşi întinse mâna vlăguită spre cuvertură şi o trase cu grijă peste trupul neînsufleţit. Apoi mai făcu o plecăciune şi, cu paşi grei, se întoarse la locul lui.

Rhadopis încremenise în genunchi, cu ochii ţintuiţi pe trupul fără viaţă. Nu se mişca, nu plângea, nu striga. Bărbaţii stăteau lângă ea cu capetele plecate. Deodată intră unul dintre sclavii care purtaseră palanchinul şi-i anunţă:

— Camerista reginei.

Bărbaţii se întoarseră spre uşă şi o văzură pe cameristă intrând cu chipul înnegurat. Făcură o plecăciune în faţa ei. Le răspunse înclinându-şi capul şi privi apoi spre corpul acoperit. Îşi întoarse ochii spre Sofkhatep, iar acesta îi zise:

— S-a sfârşit, cinstită doamnă.

Femeia tăcu o clipă, parcă pierdută, apoi îi spuse:

— Atunci, nobilul trup neînsufleţit trebuie dus la palatul regal. Asta e dorinţa Maiestăţii Sale Regina, prim-ministrule.

Îndreptându-se spre uşă, camerista le făcu un semn sclavilor şi aceştia veniră în grabă la ea. Le porunci să ridice palanchinul. Când sclavii se duseră lângă palanchin şi se aplecară să-l ridice de mânere, Rhadopis, care fusese absentă la tot ce se petrecuse în jur, înţelese deodată, îngrozită, ce se întâmplă şi întrebă cu glas răguşit:

— Unde-l duceţi?

Se aruncă peste palanchin. Sofkhatep veni lângă ea şi îi spuse:

— Palatul vrea să-şi facă datoria şi să cinstească trupul preamărit.

Buimacă, femeia strigă:

— Nu mi-l luaţi! Staţi... O să mor la pieptul lui.

Camerista privise în jos, spre Rhadopis, şi-i urmărise gesturile. Auzind-o ce spune, îi răspunse cu asprime:

— Pieptul regelui nu a fost creat să-i fie cuiva catafalc.

Sofkhatep se aplecă, o prinse pe femeia îndurerată de mâini şi o trase încet, ca să o ridice în picioare, în timp ce sclavii scoteau palanchinul din cameră. Rhadopis îşi desfăcu braţele din strânsoarea lui şi îşi roti capul agitată, să vadă ce se petrece. Părea să nu recunoască pe nimeni dintre cei de faţă. Strigă cu glasul întretăiat:

— De ce îl luaţi? Acesta e palatul lui. Aceasta e camera lui. De ce mă umiliţi în faţa lui? Stăpânului meu nu-i place să se poarte cineva urât cu mine, oameni cruzi ce sunteţi, oameni cruzi!

Camerista nu o băgă în seamă şi îşi văzu de drum spre grădină, urmată de sclavii care purtau palanchinul. Bărbaţii ieşiră din cameră umili şi tăcuţi. Femeia era în pragul

nebuniei. Rămase nemişcată o clipă, după care se repezi în urma lor, dar o mână puternică o prinse de braţ. Încercă să scape, însă în zadar.

Se întoarse furioasă şi se trezi faţă în faţă cu Tahu.

Sfârşitul lui Tahu

Se uită la el uimită, ca şi cum nu l-ar fi cunoscut. Încercă să-şi elibereze braţul din strânsoare, dar el nu o lăsă.

— Dă-mi drumul! zise ea revoltată.

El îşi mişcă capul încet, de la dreapta la stânga, ca şi cum i-ar fi spus: „Nu, nu". Arăta cumplit şi avea o privire de om nebun.

— Se duc într-un loc unde nu se cuvine să mergi şi tu.

— Dă-mi drumul! l-au luat pe stăpânul meu.

Faţa lui Tahu se întunecă. Rosti aspru, ca o comandă militară:

— Nu te opune voinţei reginei care ne conduce.

Mânia i se domoli şi i se transformă în teamă. Nu se mai opuse. Nedumerită, cedă, se încruntă, îşi scutură capul parcă încercând să-şi adune laolaltă puterile risipite şi amorţite pentru a înţelege ce se întâmplă. Îl privi uluită, nevenindu-i să creadă, şi îi zise:

— Nu vezi că mi-au ucis stăpânul? Regele a fost ucis.

Lui Tahu, cuvintele „regele a fost ucis" îi sunară cumplit, de neînţeles şi avură darul să-i potolească frenezia.

— Da, Rhadopis, zise el. Regele a fost ucis. Până azi nu m-aş fi gândit niciodată că o săgeată ar putea pune capăt vieţii lui Faraon.

— De ce i-ai lăsat să mi-l ia? întrebă ea cu o simplitate prostească.

Tahu izbucni într-un râs nebunesc şi înfricoşător:

— Vrei să te duci după ei? Ce smintită eşti, Rhadopis. Eşti oarbă şi nu vezi ce urmări ar avea. Durerea ţi-a tulburat vederea. Trezeşte-te, seducătoareo! Cea care stă acum pe tronul Egiptului e o femeie pe care ai umilit-o. I-ai smuls soţul din braţe, ai dat-o jos de pe culmile gloriei şi fericirii şi ai aruncat-o într-un ungher al uitării şi al suferinţei. I-ar putea trimite într-o clipă pe cei ce te-ar târî în lanţuri în faţa ei, ca să te dea apoi pe mâna schingiuitorilor ce nu ştiu de milă. Ţi-ar rade părul mătăsos, ţi-ar scoate ochii cei negri, ţi-ar reteza nasul cel fin, ţi-ar tăia urechile delicate şi te-ar purta apoi pe străzi într-un car, arătându-te ciuntită şi respingătoare, spre încântarea celor ce te-au urât. Iar înaintea ta va merge un vestitor, care va striga cât va putea de tare: „Priviţi târfa nenorocită care l-a făcut pe rege să uite că-i rege, să uite de poporul său".

Tahu vorbea cu obidă şi ochii îi scânteiau înfricoşător. Dar cuvintele lui nu o impresionară, ca şi cum între el şi sentimentele ei s-ar fi înălţat un zid. Privi fix ceva nevăzut, cu un calm ciudat, apoi ridică din umeri în semn că nu îi pasă. Răceala şi nepăsarea ei îi umplură inima de furie. Din inimă, furia i se revărsă în braţ şi o apucă strâns de mână, simţind o dorinţă de nestăpânit să îi dea o lovitură puternică peste faţă, să i-o strivească şi apoi să se delecteze văzând-o desfigurată şi cu sângele ţâşnindu-i din toţi porii. Stărui cu privirea pe faţa ei calmă şi pierdută, luptându-se cu dorinţa sa diabolică. Rhadopis îşi ridică spre el ochii în care nu se ghicea nici o urmă de viaţă. El se sperie şi furia i se domoli. Faţa i se crispă de parcă ar fi fost prins asupra unei fapte nesăbuite. Degetele cu care o strângea i se înmuiară.

— Văd că nu te mai interesează nimic, îi spuse el.

Rhadopis nu îi luă vorbele în seamă, dar zise deodată, ca şi cum ar fi vorbit singură:

— Ar fi trebuit să mergem după ei.

— Ba nu, ba nu, îi răspunse Tahu furios. Nici unul dintre noi nu mai are vreun rost pe lume. Şi de azi nimeni nu o să ne mai ducă lipsa.

Cu un glas calm şi firesc, Rhadopis rosti:

— Mi l-a luat. Ea mi l-a luat.

Tahu înţelese că se referea la regină. Ridică din umeri şi-i răspunse:

— Tu l-ai avut cât era viu, iar ea l-a luat înapoi mort.

Ea îi aruncă o privire mirată:

— Prostule, neştiutorule, chiar nu-ţi dai seama? Trădătoarea aceea l-a ucis ca să-l ia înapoi.

— Cine e trădătoarea?

— Regina. Ea a cea care a trădat secretul şi a stârnit poporul. Ea e cea care mi-a ucis stăpânul.

Tahu o asculta în tăcere, cu un zâmbet ironic şi diabolic pe buze, iar când termină ce avea de spus, izbucni în acel râs al lui nebunesc şi înfricoşător:

— Greşeşti, Rhadopis. Regina nu e nici trădătoare, nici ucigaşă.

Făcu un pas spre ea şi o privi drept în faţă. Rhadopis se uită la el mirată şi neîncrezătoare. Tahu urlă cu un glas înspăimântător:

— Dacă vrei să ştii cine e trădătorul, iată-l, se află în faţa ta. Eu sunt trădătorul, Rhadopis... Eu!

Cuvintele nu avură asupra ei efectul pe care îl aştepta, nici măcar nu o treziră din apatie. Îşi clătină doar capul uşor, ca şi cum ar fi vrut să scape de letargie şi de oboseală. Turbat de mânie, o apucă de umeri şi, în timp ce o zgâlţâia, îi urlă:

— Trezeşte-te! Nu auzi ce-ţi zic? Eu sunt trădătorul. Tahu e trădătorul. Eu sunt cauza tuturor nenorocirilor.

Începu să tremure din toate încheieturile, se smulse din mâinile lui şi se dădu câţiva paşi înapoi. Înfricoşată şi înnebunită, îi privi chipul ameninţător. Deodată, furia i se potoli

şi bărbatul simţi că trupul i se înmoaie şi privirea i se întunecă. Spuse încet şi trist:

— Rostesc aceste cuvinte cumplite cu atâta simplitate, fiindcă simt sincer că eu nu mai aparţin acestei lumi. S-a rupt orice legătură am avut vreodată cu ea. Fără îndoială că mărturisirea mea te-a uluit, dar acesta e adevărul, Rhadopis. O cruzime înfiorătoare mi-a zdrobit inima şi o durere nespusă mi-a răvăşit sufletul în noaptea aceea smintită când te-am pierdut pentru totdeauna.

Comandantul se opri o clipă să-şi tragă sufletul, apoi continuă:

— Mi-am înfrânat durerea şi mi-am impus să rabd şi să mă resemnez. Sincer, aveam de gând să-mi fac datoria până la capăt. Dar a venit ziua aceea când m-ai chemat la palat ca să te convingi că-ţi sunt credincios. În ziua aceea mi-am ieşit din minţi, sângele a început să-mi clocotească în vine şi nu am mai ştiut de mine. Nebunia m-a aruncat în braţele duşmanului care pândea şi i-am dezvăluit secretul nostru. Şi aşa a devenit comandantul cel fidel un trădător nemernic care-şi înjunghie prietenii pe la spate.

Amintindu-şi toate acestea, se simţi copleşit de emoţie şi se crispă îndurerat. Aruncă o privire tăioasă spre chipul panicat al lui Rhadopis şi îl cuprinse iar furia.

— Femeie periculoasă şi nimicitoare ce eşti! Frumuseţea ta a fost un blestem pentru toţi cei care te-au privit. A chinuit suflete nevinovate, a ruinat un palat înfloritor, a cutremurat un tron trainic, a răzvrătit un popor paşnic şi a mânjit un suflet nobil. Cu adevărat, e o piază rea şi un blestem.

Tahu tăcu, chiar dacă furia îi clocotea încă în vine. Când văzu cât era de înfricoşată, se simţi mulţumit şi uşurat.

— Gustă agonia şi umilinţa şi priveşte chipul morţii, murmură el. Nici unul din noi nu ar trebui să trăiască. Eu am murit cu mult timp în urmă. Din Tahu nu au mai rămas decât veşmintele de paradă împodobite. Cât despre Tahu,

care a participat la cucerirea Nubiei şi al cărui curaj pe câmpul de luptă a fost lăudat de Pepi II, Tahu, comandantul gărzilor lui Merenra II, prietenul lui de suflet şi sfetnicul lui, acesta nu mai există.

Bărbatul aruncă o privire iute în jurul lui şi chipul i se întunecă de nelinişte. Nu mai putea suporta nici tăcerea apăsătoare, nici imaginea lui Rhadopis încremenită ca o statuie. Pufni exasperat şi scârbit, apoi zise:

— Totul trebuie să se sfârşească, dar nu o să mă feresc de pedeapsa cea mai grea. O să merg la palat şi o să-i chem pe toţi cei ce au numai gânduri bune despre mine. Pe urmă o să le mărturisesc crima mea şi o să dezvălui trădătorul care şi-a înşelat stăpânul, chiar dacă era mâna lui dreaptă. O să-mi smulg decoraţiile ce-mi împodobesc pieptul mârşav, o să-mi arunc sabia şi o să-mi împlânt pumnalul în inimă. Adio, Rhadopis. Adio, viaţă, care ceri de la noi mai mult decât meriţi.

Şi rostind aceste cuvinte, Tahu plecă.

Sfârşit

Nici nu plecă bine Tahu de la palat, că barca în care se afla Benamun ben Besar opri în dreptul scărilor care dădeau spre grădină. Tânărul era obosit, palid şi cu hainele prăfuite. Agitaţia din oraş şi revolta oamenilor îi puseseră nervii la grea încercare. Cu greu reuşise să ajungă acasă, dar ceea ce avusese de îndurat atunci păli în faţa grozăviilor prin care trecuse la întoarcere. Aşa că răsuflă uşurat când păşi în sfârşit pe aleea din grădina palatului alb din Biga. Nu mai avea mult de mers până la camera de vară. Ajunse în cele din urmă şi, crezând că e goală, trecu pragul. Dar înţelese îndată că a greşit, când o văzu pe Rhadopis întinsă pe divanul de sub portretul ei încântător, cu Shayth stând turceşte lângă picioarele ei. Domnea o linişte ciudată. Benamun ezită o clipă. Shayth îi simţi prezenţa şi Rhadopis se întoarse spre el. Sclava se ridică, făcu o plecăciune şi ieşi din cameră. Radiind de fericire, tânărul se apropie de femeie, dar, când îi văzu chipul îndurerat, rămase mut şi i se tăie respiraţia de îngrijorare. Nu avea nici o îndoială că veştile triste de afară ajunseseră la urechile celei pe care o adora şi că încercările grele prin care trecea poporul se reflectau pe chipul ei frumos şi îl înveşmântaseră cu mantia aceea aspră a mâhnirii. Îngenunche în faţa ei, apoi se aplecă şi-i sărută cu tandreţe poala rochiei. Ochii lui mari o priviră plini de compasiune, ca şi cum i-ar fi spus: „Sufletul meu să-ţi fie leac“. Nu putu să nu observe că, atunci când îl zări, chipul i se destinse.

Inima începu să-i bată fericită şi se îmbujoră. Rhadopis îi spuse cu glas pierdut:

— Ai lipsit mult, Benamun.

Tânărul îi răspunse:

— Mi-am croit drum printr-o mare zbuciumată de oameni furibunzi. Abu s-a încins astăzi, a dat în clocot şi a împrăştiat tăciuni aprinşi peste tot, umplând aerul de lavă.

Apoi tânărul băgă mâna în buzunar, scoase un flacon mic şi i-l dădu. Ea îl luă şi-l strânse în palmă. Simţi că răcoarea flaconului i se scurge prin trup şi i se opreşte în inimă. Deodată auzi glasul tânărului:

— Mi se pare că sufletul tău poartă o povară mai mare decât poate duce.

— Supărările atrag alte supărări, îi răspunse ea.

— Ai grijă de tine, nu trebuie să cedezi cu totul supărărilor. Stăpână, ar fi bine să pleci pentru un timp la Ambus, până ce liniştea se întoarce în aceste locuri.

Ea îl ascultă cu atenţie şi se uită la el ciudat, ca şi cum ar fi privit pentru ultima oară un ultim om de pe această lume. Gândul morţii o stăpânea într-o asemenea măsură, încât se simţea străină pe pământ. Atât de amorţite îi erau sentimentele, încât nu mai simţea nici un pic de compasiune faţă de tânărul îngenuncheat în faţa ei, plutind în lumea lui de speranţe, ochii lui orbi neputând să vadă ce-i pregătise soarta neîndurătoare. Benamun crezu că ea se gândeşte la ideea lui şi o cumpăneşte. Speranţa îi înflori în inimă şi dorinţele i se deşteptară.

— Ambus, stăpână, îi spuse el entuziasmat. Ambus e un oraş unde domneşte liniştea şi frumuseţea. Acolo ochiul nu vede decât cer senin, păsări ciripind, raţe scăldându-se, verde-crud şi strălucitor. Aerul limpede şi fericit de acolo va şterge din sufletul tău delicat durerile pe care ţi le-a adus Abu cel trist şi furios.

Curând însă Rhadopis se plictisi de vorbele lui, iar gândurile îi zburară spre flaconul misterios şi începu să-şi dorească sfârşitul. Privi spre locul unde se aflase palanchinul nu cu mult timp în urmă. Inima îi striga că sosise momentul să-şi pună capăt vieţii. Se hotărî să scape de Benamun, aşa că îi zise:

— Ideea ta e minunată, Benamun. Lasă-mă să mă gândesc puţin singură.

Cu faţa radiind de bucurie şi speranţă, tânărul o întrebă:

— O să am mult de aşteptat?

— Nu o să ai mult de aşteptat, Benamun, îi răspunse ea.

Tânărul îi sărută mâna, se ridică în picioare şi ieşi din cameră.

Dar îndată apăru Shayth, tocmai când Rhadopis se pregătea să se ridice. Cum o văzu, o şi făcu să plece, poruncindu-i:

— Adă-mi o cupă de bere.

Shayth se întoarse la palat. Benamun se plimbase pe malul iazului, iar acum stătea pe o bancă. Era vesel şi fericit, căci spera tot mai mult că i se va împlini dorinţa de a-şi duce femeia adorată la Ambus, departe de nenorocirile abătute peste Abu. Apoi ea va fi a lui, iar el îşi va găsi liniştea alături de ea. Se ruga zeilor să pogoare la ea, acolo, în singurătate, şi să o îndrepte spre gândul cel bun şi spre deznodământul fericit.

Nu mai suportă aşteptarea, se ridică şi începu să se plimbe agale în jurul iazului. După ce îl înconjură o dată, o zări pe Shayth mergând grăbită spre cameră, cu o cupă în mână. O urmări cu privirea până ce dispăru în spatele uşii. Se hotărî să mai aştepte, dar nici nu apucă să se aşeze la loc, că din cameră auzi un strigăt înfiorător. Sări în picioare şi, cu sufletul la gură, porni în fugă într-acolo. O găsi pe Rhadopis prăbuşită în mijlocul camerei, cu sclava îngenuncheată lângă ea, aplecată peste ea, strigând-o, pipăindu-i obrajii şi palmele. Benamun se repezi spre ea cu picioarele tremurând şi

ochii măriţi de spaimă. Îngenunche alături de Shayth şi, ridicând mâna lui Rhadopis, simţi că era rece. Dacă nu ar fi avut chipul palid-albăstrui, ar fi părut că doarme. Buzele livide îi erau întredeschise, şuviţe din părul negru i se revărsau pe piept şi pe umeri, altele, pe covor. Tânărul îşi simţi gâtul uscat şi i se tăie respiraţia. Cu glas răguşit, o întrebă pe sclavă:

— Ce-i cu ea, Shayth? De ce nu răspunde?

— Nu ştiu, domnule, îi răspunse femeia aproape bocind. Când am intrat în cameră am găsit-o aşa cum o vezi acum. Am strigat-o, dar nu mi-a răspuns. M-am dus degrabă la ea, am zgâlţâit-o, dar nici nu s-a mişcat, nici nu s-a trezit. O, Doamne, stăpână. Ce-i cu tine? Ce te-a făcut să arăţi aşa?

Benamun nu zise nimic, dar se uită lung la femeia întinsă pe podea în încremenirea aceea înfricoşătoare. Şi, în timp ce îşi plimba ochii în jurul ei, sub cotul drept zări blestematul de flacon, cu dopul scos. Gemu şi, cu degetele tremurând, ridică flaconul. Nu mai erau decât câteva picături rămase pe fundul recipientului. Privind când la flacon, când la femeie, înţelese ce se întâmplase. Frisonul care îl cuprinse aproape că îi dezmembră trupul firav. Scoase un vaiet de durere care o făcu pe sclavă să se întoarcă spre el.

— Vai, ce înspăimântător! strigă el. Ce groaznic!

Shayth se uită ţintă la el şi-l întrebă curioasă şi neliniştită:

— Ce te înspăimântă, ce te îngrozeşte? Vorbeşte, simt că-mi ies din minţi.

Dar el nu o băgă în seamă şi, vorbindu-i lui Rhadopis ca şi cum l-ar fi putut auzi sau vedea, îi zise:

— De ce te-ai sinucis? De ce te-ai sinucis, stăpână?

Shayth începu să urle şi să se bată cu palmele peste piept.

— Ce zici? De unde ştii, omule, că s-a sinucis?

El izbi flaconul de perete şi îl făcu ţăndări, apoi întrebă uluit şi înspăimântat:

— De ce ţi-ai luat viaţa cu otrava asta? Nu mi-ai promis că te gândeşti dacă să vii cu mine la Ambus, departe de necazurile Sudului? Mă păcăleai ca să poţi să-ţi pui capăt vieţii?

Sclava se uită la cioburi şi întrebă uimită:

— De unde a luat stăpâna mea otrava?

Ridicând din umeri disperat, îi răspunse:

— I-am adus-o chiar eu.

Cuprinsă de furie, Shayth urlă la el:

— Cum ai putut să faci aşa ceva, nenorocitule?

— Nu mi-am dat seama că vrea otrava ca să-şi ia viaţa cu ea. M-a înşelat, aşa cum a făcut şi acum.

Shayth îi întoarse spatele disperată şi izbucni în plâns. Se prăbuşi peste picioarele stăpânei, sărutându-i-le şi scăldându-i-le în lacrimi. Copleşit de durere, tânărul privea cu ochii ieşiţi din orbite chipul lui Rhadopis încremenit de-a pururi. În durerea lui se întreba cum poate fi nimicită o asemenea frumuseţe cum soarele nu luminase alta vreodată, cum se poate stinge o asemenea vitalitate aprinsă şi dezlănţuită, cum poate să pălească şi să se ofilească aşa, ca un prim semn ale descompunerii? Îşi dorea să o vadă din nou, măcar pentru o clipă trecătoare, plină de viaţă, păşind graţios, cu un zâmbet fericit luminându-i chipul încântător, cu o privire tandră şi seducătoare. După aceea el ar putea muri, căci aceasta ar fi ultima lui amintire din lumea de aici.

Bocetul lui Shayth îl enervă nespus şi încercă să o facă să tacă:

— Potoleşte-te!

Apoi făcu un semn spre inimă şi adăugă:

— Aici se află durerea nobilă! Mai nobilă decât plânsul şi bocitul.

În sufletul sclavei mai rămăsese încă o rază slabă de speranţă şi, privindu-l pe tânăr printre lacrimi, îl imploră:

— Nu mai e nici o speranţă, domnule? Poate e doar un leşin mai rău?

— Nici speranța și nici dorința nu pot face nimic, îi răspunse el îndurerat. Rhadopis a murit. Iubirea a murit. Visurile s-au spulberat. Cum și-au râs de mine visurile și închipuirile! Dar acum, totul s-a sfârșit. Moartea cea cumplită m-a trezit din reverie.

Ultimele raze ale soarelui se făceau nevăzute, iar chipul său rubiniu se pierdea încet într-o pâclă strălucitoare. Se lăsa întunericul, îmbrăcând universul într-un veșmânt de doliu. În durerea ei, Shayth nu uitase de îndatoririle pe care le avea față de trupul neînsuflețit al stăpânei. Știa că nu le va putea împlini respectând cele cuvenite la Biga, cu atâția dușmani în jur așteptând să se răzbune. Îi spuse de temerile ei tânărului a cărui inimă se mistuia de durere alături de a ei. Îl întrebă dacă ar putea duce trupul la Ambus, iar acolo să îl dea pe mâinile îmbălsămătorilor, ca apoi să fie depus în mormântul familiei Besar. Benamun consimți nu numai în vorbe, dar și cu sufletul. Shayth chemă niște sclave și acestea aduseră un palanchin. Culcară trupul pe el și îl acoperiră cu o pânză. Sclavele purtară palanchinul până la corabia cea verde, care începu imediat să plutească spre Nord.

În tăcerea adâncă ce domnea sub umbrar, tânărul stătea la căpătâiul trupului neînsuflețit, nu departe de Shayth. În noaptea aceea tristă, când barca se îndrepta încet spre Nord, pe apele fremătătoare, Benamun rătăcea pe pajiștile îndepărtate ale reveriei. În fața ochilor i se perindară clipe din viață, cu speranțele și visurile pe care le avusese, cu durerile și dorurile pe care le simțise, cu fericirea, împlinirea și bucuria care credea că îi vor fi menite într-o zi. Oftă din adâncul sufletului său chinuit privind trupul acela culcat lângă el. Trupul care îi sfărâmase speranțele și dorințele și i le spulberase ca pe un vis.

Cuprins

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar
ce se virează Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, București.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

Corector
CRISTINA JELESCU

DTP
MIHAELA BISCĂREAN
CARMEN PETRESCU

Apărut 2011
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la
C.N.I. Coresi S.A.

Naghib Mahfuz s-a născut pe 11 decembrie 1911 în vechiul cartier Gamaliya din Cairo, într-o familie musulmană. În 1934 își ia licența în filozofie la King Fuad University din Cairo. Între 1934 și 1971 ocupă diferite funcții publice și desfășoară o amplă activitate publicistică. Primul său roman, *Înțelepciunea lui Khufu*, apare în 1939. Până la Revoluția Egipteană din 1952, publică încă zece romane, printre care ***Rhadopis din Nubia*** (1943) și *Aleea Midaq* (1947). În 1956 și 1957 îi apare *Trilogia din Cairo*, care îl consacră drept cel mai mare scriitor al literaturii egiptene contemporane. În 1959 publică *Paradisul copiilor*, o parabolă ce are ca subiect viețile lui Isus și Mahomed, considerată o blasfemie. Toate scrierile sale de după 1950 – printre care se numără și *Miramar* (1967), *O mie și una de nopți și zile* (1979; Humanitas Fiction, 2008) și *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr* (1985; Humanitas Fiction, 2006) – au accente satirice, adesea alegoriile și simbolurile ascunzând judecăți politice. Naghib Mahfuz a scris treizeci și cinci de romane, mai bine de o sută cincizeci de nuvele, precum și douăzeci și cinci de scenarii de film. În anul 1988 i-a fost acordat Premiul Nobel pentru literatură. A murit pe 10 august 2006, la Cairo.

Scriitorul egiptean Naghib Mahfuz a primit Premiul Nobel pentru literatură în 1988. Cărțile sale sunt traduse în peste patruzeci de limbi.

Făcând parte din seria romanelor istorice ale lui Naghib Mahfuz, ***Rhadopis din Nubia*** este o poveste minunată despre prietenie, trădare, lupta pentru putere și o iubire care zguduie regatul faraonului Merenra.

„Nimeni nu știe cine a «inventat» de fapt limba arabă: profetul Mahomed, păstorii beduini din deșertul Arabiei... Dar, incontestabil, Naghib Mahfuz este cel care a «inventat» romanul arab modern."

Libération

„Dialog dinamic, personaje pline de viață, frământate de conflicte interioare și o intrigă atent construită."

Al-Ahram Weekly

„Mahfuz înțelege profund psihologia și istoria umană."

The Boston Globe

„Naghib Mahfuz este nu numai un Hugo și un Dickens, dar și un Galsworthy, un Mann, un Zola și un Jules Romains."

London Review of Books

ISBN 978-973-689-434-3

